

НАКАЗАНИЕ

До 10 г. затвор за нелегално производство на алкохол и цигари

ПОЛИТИКА

Кирил Добрев: С „Визия за България” променяме системата

3 и 9

МО заобикаля парламента за ремонта на Су-25

Плащат над 310 млн. лв. на беларуска фирма без санкцията на депутатите

СКАНДАЛНО

Министерството на отбраната е готово да похарчи над 310 млн. лв. за ремонта на старите бомбардировачи Су-25, без огромният разход да е одобрен от парламента и при странна процедура.

Военното ведомство е одобрило офертата на единствения допуснат участник в конкурса - беларуският "Авиоремонтен завод 558", Баранович. Предложената цена за ремонта на 14 самолета

Су-25 е 132,485 млн. евро без ДДС, или общо над 310 млн. лв., и значително се различава от заложената в тръжната процедура прогнозна цена - до 41 млн. евро без ДДС. Според закона поръчки-

те на МО над 100 млн. лв. изискват санкция на НС, а тези над 50 млн. лв. се одобряват от МС. Военният министър Красимир Каракачанов обаче не вижда нищо съмнително в поръчката. **4**

ЧЕТИВО

Неделник

Акад. Дамян Дамянов: Мечтая да се радвам на правнуци

11

ПЕГАС

Георги Пенчев: Битката за българското оцеляване ще бъде трудна!

21

Филм за дядо Добри с премиера през декември

34

В НЕДЕЛЯ МЕСТИМ СТРЕЛКИТЕ С ЧАС НАЗАД

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

Румел Радев се среща вчера с президента на Международната федерация на Червения кръст/Червения полумесец Франческо Рока. Двамата присъстваха на честването на 140-годишнината на Българския червен кръст, което се проведе под почетния патронаж на българския държавен глава

НЯКОЛКО ДУМИ

Евгени ГАВРИЛОВ

ВРАТА В ПОЛЕТО

Неотдавна ДУМА определи проекта за придобиване на нов многоцелеви изстребител като уговорен мач. Той бе воден от Съдията точно в определена посока. Първо бе отменено решението на служебното правителство на Огнян Герджиков за закупуването на нови шведски самолети "Грипен". След това бе обявен нов конкурс, който вече е на финалната права. Обществена тайна е, че въпреки подадените четири оферти,

победителят, който ще получи 1,8 млрд. лв., е отдавна известен и това е американският F-16.

Сега се оформя друг скандал, свързан отново с много пари и самолети. Става дума за ремонта на 14 самолета Су-25, за който военното министерство се кани да похарчи над 300 млн. лв. Въпреки 41-те млн. евро, заложили в тръжната документация.

Този случай може да бъде определен по два на-

чина - като надбягване с един кон, защото в наддаването за поръчката е допуснат само един участник, и като пореден пример, че законите за управляващите у нас са като врата в полето. Според закона поръчките на министерството над 50 млн. лв. се одобряват от правителството, а за над 100 млн. лв. се изисква санкция на парламента. Но кой ти чете и спазва законите. Важното е далаверата да върви.

ДУМА

ПЕΤΥК 26 ОКТОМВРИ 2018

АНТОН КУТЕВ:

Абсурдно е Симеонов да оглави Съвета за интеграция на хората с увреждания

Взрив от гневни коментари предизвика предложението в закона, който парламентът гледа гнес

Абсурдно е вицепремиерът Валери Симеонов с циничното му изказване към протестиращите майки да оглави Националния съвет за интеграция на хората с увреждания. Това бяха преобладаващите коментари вчера от представители на БСП, ДПС и президентството по повод заложената възможност в проектозакона за хората с увреждания, който влиза днес на първо четене в пленарна зала.

“Валери Симеонов да оглави Националния съвет за интеграция на хората с увреждания звучи като виц”, заяви пред журналисти в парламента зам.-председателят на ПГ “БСП за България” Антон Кутев. Той припомни, че проектът е писан преди скандалното изказване на лидера на НФСБ, че това са “група кресливи жени с уж болни деца”. “Самият закон не е лош и идеята да се качи нивото от министър на вицепремиер е добра. Проблемът не е в закона, а в човека. Идеята тази полити-

ка да се координира от вицепремиер е добра, лош е вицепремиерът. Този човек не може да върши тази работа”, категоричен е Кутев. Според него Симеонов не може да отговаря и за поверения му съвет за интеграция на малцинствата. “Ситуациите той да отговаря точно за тези два съвета са комични”, посочи социалистът.

Запитан какво ще предприеме БСП, ако Симеонов не подаде оставка, Кутев отсече: “Няма как да не си я подаде. Рано или късно ще му се случи. Скоро.”

Шефът на социалната комисия в НС Хасан Адемов нарече “скандално” предложението Симеонов да оглави съвета за интеграция. Депутатът от ДПС ще предложи между първо и второ четене на закона това да се възложи на социалния министър.

“Въпросът е дискуссионен, в определената ситуация подобно предложение съдържа известна провокация към общественото настроение. Не ми се стру-

ва удачно да се приема такъв риск както от вносителите, така и от поддръжниците, а може би и като избор на вицепремиера Симеонов”, коментира Явор Нотев от “Атака”.

Заради обществената реакция от ГЕРБ обмислят да внесат корекции в закона. Зам.-шефката на социалната комисия в НС Светлана Ангелова не вижда драма в това текстът да претърпи промени.

“Да промениш законопроект заради пошлото и цинично поведение на един вицепремиер е абсолютна глупост. НС се превръща в институция, следваща събитията, а не задаваща дневния ред в законотворчеството. Законите на България трябва да се изготвят принципно, а не според това кой на каква позиция е!”, написа във фейсбук главният секретар на президента Румен Радев - Димитър Стоянов.

“Това е цинизмът на властта и безсилието на един премиер, станал за-

ложник на Валери Симеонов”, написа вчера във фейсбук лидерът на БСП Корнелия Нинова. “Вместо да сменят човека, ще сменят закона. Това е дъното на парламентаризма, на институциите, на правовата държава”, коментира Нинова.

Междувременно вчера следобед правителствената пресслужба излезе със съобщение, че по предложение на премиера Бойко Борисов вицепремиерът Симеонов е освободен като председател на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси. Съвета ще поеме вицепремиерът Томислав Дончев.

Поради отказа на Симеонов да подаде оставка протестите на майките на деца с увреждания продължават. Родителите не приемат извинението му след Консултативния съвет при Борисов, защото е поднесено под диктат. В сряда вечерта около 150 протестиращи отидоха пред централата на НФСБ и я замеряха с тоалетна хартия и яйца. Хората са бесни от поредната му обида “тюрюгювеч” по адрес на протеста на майките.

„ПОДКРЕПА“:

СЪКРАТЕНОТО ОБУЧЕНИЕ НА УЧИТЕЛИ НЕ Е ПЪТЯТ

Замислените от МОН промени за привличане на млади учители чрез бърза педагогическа квалификация на хора от други професии ще доведат до бълване на конвейер на хиляди учители за месеци или година, но дали това няма да ни излезе твърде скъпо? Това пита председателят на образователния синдикат към КТ “Подкрепа” д-р Юлиан Петров. Според него това е “бърза писта” за справяне със задълбочаващия се проблем за липсата на учители, но в случая не става дума за пари, а за ефект. Бавната скорост е по-трудна и дългосрочна като резултат, затова е избран “бързият” вариант. Резултатите в образованието се виждат обаче след много години и това може да обрече на бавна духовна смърт нашия енергично топящ се народ.

Предстоящото увеличение на учителските заплати до 920 лв. начално възнаграждение е правилна, но недостатъчна стъпка, смятат в синдиката.

Проблем има обаче с непосилните задачи, стоварени върху учителя в последните години - той е отговорен за агресията, охраната, чистотата, за лошия правопис, видеонаблюдението, обхващането на ученици, писането на доклади, изготвянето на безброй справки, прилагането на всякакви експерименти и още куп други вменени необосновани и ненужни задължения, които го отблъскват от призванието Учител. Трети фактор, който отблъсква младите от професията, са нерегламентираните отношения с родителите. Родителите твърде често, вместо да помагат на училищата, се опитват да участват в управлението и в педагогическите дейности, за които не са компетентни. А местните власти флиртуват с тях и поставят учителството под тормоз и стрес, посочва Юлиан Петров. По този път няма как да осигурим така необходимите млади и компетентни учители за системата, предупреждава той.

Снимка ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Четвъртокласници от Клуб “Млади възрожденци” към Начално училище “Любен Каравелов” в гр. Съединение посетиха НС. Децата бяха облечени с фланелки с лика на Васил Левски

Граничари искат спиране на делото за убития турски браконьер

Запасните граничари от Гоце Делчев, Петрич, Кюстендил, Благоевград и Симитли призоваха Бургаския районен съд да прекрати делото, инициирано от Турция, срещу граничните полиции от Бургас Михаил Цонков, Живко Петков, Никола Костов и Николай Петков, които през 2008 г. в изпълнение на

служебния си дълг застреляха турски рибар браконьер. Това гласи протестна декларация до съда, който ще заседава на 9 ноември по подновеното срещу граничните ни полиции дело от близките на турския рибар.

На митинг в Симитли на 17 октомври протестиращите запасни граничари настояха ка-

тегорично Бургаският районен съд да излезе с решение за прекратяване на делото, като се позоват на Европейската конвенция за международно признаване на присъди. Те припомнят, че през 2014 г. Европейският съд в Страсбург вече се произнесе в полза на нашите граничари. “Ние сме озада-

чени защо България не поиска прекратяване на делото от Наказателния съд в Лозенград. Държавата трябва да защити родните граничари”, категорични са протестиращите.

Припомняме, че инцидентът стана на 17 април 2008 г. в района на Резово. В опит да изпълнят нареждане за

задържане на турски браконьери на калкан в морските ни води граничните ни полици стреляли със служебните си оръжия. Фаталният изстрел за един от рибарите бил на Михаил Цонков. На 26 ноември 2009 г. Военно-апелативният съд оправдава изцяло Цонков и колегите му.

ПРОКУРАТУРАТА ПРОВЕРЯВА РЕМОНТА НА УЛ. „ГРАФ ИГНАТИЕВ“

Прокуратурата е започнала проверка за ремонта на ул. “Граф Игнатиев” в столицата, съобщиха вчера главният архитект Здравко Здравков. Фирмата прави проверки и за качеството на материалите и начина, по който се поставят. Не може един проектант да е последна инстанция и да се държи като “ощипана мома”, каза той по

адрес на Румен Борисов, проектант на обекта.

Припомняме, че на 17 октомври кметът на София Йорданка Фандъкова възложи на дирекция “Вътрешен одит” да провери причините за промяна на проекта за ремонта. Поводът бяха съмненията, че се влагат по-евтини материали от заложените в проекта. Твърденията ста-

наха повод за искане на оставката на зам.-кмета по транспорта Евгени Крушев по сигнал на “Спаси София”, че след като общината е подписала договор за 24 млн. лв. с изпълнителя на ремонта “Джи Пи груп”, е направена промяна в проекта. Избрали са били друг вид виброизолационни подложки.

БСП ОТНОВО НАСТОЯВА ЗА РЕФЕРЕНДУМ ЗА ЗАВОДА ЗА ОТПАДЪЦИ В СОФИЯ

За провеждане на местен референдум за изграждане на инсталация за горене на RDF в София настояват съветници от опозицията в СОС, съобщиха вчера лидерът на ГС на БСП в София Калоян Паргов. Искането е подписано от 15 общинари от левизата, представители на Група 5, “Сердика” и ДСБ от РБ. Позицията на БСП е инсталацията да бъде построена на площадката на завода в местността “Садина”.

Паргов е категоричен, че въпросът за местния референдум е прекалено важен, за да си позволяват управляващите в СО да се подиграват с него.

Против референдума се обявиха съветниците от ГЕРБ, които заподозряха, че той има за цел да провали изграждане на инсталация за RDF. Йорданка Фандъкова смята, че искането е лицемерно и няма смисъл в него.

„Обединени патриоти“ са отровната пластмаса в правителството

ХАМИД ХАМИД ТЪРСИ ПРИЧИНИТЕ ЗА ХАОСА В ДЪРЖАВАТА

БСП внесе в парламента алтернативни данъчни закони

ПРЕДЛАГАМЕ 9% ДДС ВЪРХУ ЛЕКАРСТВОТА И 5% ВЪРХУ ХЛЯБА, ЗАЯВИ КОРНЕЛИЯ НИНОВА

БСП внесе в парламента своята алтернатива в данъчната политика за 2019 г. и поиска отмяна на плоския данък. Целта и същността на промените, които предлагаме, са намаляване на неравенствата, мерки срещу сивата икономика, за подпомагане на младите семейства и децата, обясни лидерът на левицата Корнелия Нинова. По думите ѝ ножицата на доходите на различни групи от българите е огромна. Ако се запази сегашният модел на данъчно облагане, каквото предлага правителството, проблемът не само няма да бъде решен, но и ще се задълбочава, категорична е Нинова.

“В своите анализи и предложения стъпваме на европейски изследвания на индекса Джини за неравенствата, който в Европа е средно 25%, а в България - 40%. Това показва, че страната ни е с най-голяма поляризация в доходите. Поискахме официална справка от МФ за броя работещи, техните доходи, данъци и др. Тя показва, че около 1 714 000 души получават доходи до 1000 лв., а 47 000 - до 9100 лв. Прибавяме към тях малко над 2 млн. пенсионери, които получават ниски пенсии. При тази голяма разлика в доходите 8000 души са декларирали приходи от дивиденди за 7,2 млрд. лв. Представете си колко бедно живеят над 4 млн. българи, а 8000 души са декларирали доход от над 7 млрд. лв. годишно”, пресметна Нинова. При тази ситуация работещите хора плащат 10% върху заплатата си, а капиталът - 5% върху дивиденда, който се изписва през фирмите, поясни тя. “Той генерира сив сектор, защото през изписан дивидент с по-нисък данък се плащат на черно заплати на работници, на които не се внасят осигуровки”, твърди Нинова. Смята се, че това е един от начините

да се стимулират корупцията, плащанията под масата и т.н. в сектора на обществените поръчки, подчерта тя. БСП предлага в алтернативната си данъчна политика прогресивен данък върху доходите на физическите лица. По тази скала 2 240 286 работещи ще плащат същия данък и той няма да се увеличава, а 47 000 ще плащат по-висок, категорична е Нинова.

Левицата предлага и въвеждане на “Данък капитал”. Това включва прогресивна скала на налога върху дивидентите, но не тези 5%, които са по-малко от това, което плащат работещите. “Предлагаме за младите семейства, които работят и имат деца, и дължат данък върху заплатите си, от него да им се приспада 50 лв. за всяко дете. Ако получават 1000 лв. доход и дължат 100 лв. данък върху него и имат 2 деца, няма да дължат налог. Тези 100 лв. остават на разположение на семейството. Целта е ясна - трябва да помогнем на младите в тази демографска катастрофа, в която се намираме, да са малко по-спокойни и да имат повече доходи, за да гледат децата си. Предлагаме 9% ДДС върху лекарствата и 5% върху хляба. Аргументи за това са ръстът на цените и огромната необходимост от тези стоки във всяко домакинство. Това също е начин да подпомогнем доходите на хората. Тези предложения не само не отварят дефицит в бюджета, а осигуряват повече приходи”, коментира Нинова.

Другата седмица БСП ще внесе предложения за промени в Закона за бюджета на ДОО, които се отнасят до осигуровките. По-късно левицата ще представи своите алтернативи на Закона за бюджета на НЗОК и големия бюджет.

Още по темата на стр. 9

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

Целта на промените, които БСП предлага, е да се намали неравенството, обясни Корнелия Нинова

ЛЕВИЦАТА ИСКА КАБИНЕТЪТ ДА ХАРЧИ САМО 1% ОТ ИЗЛИШЪКА В БЮДЖЕТА

БСП внесе вчера в деловодството на НС Закон за изменение и допълнение на Закона за публичните финанси, в който настоява правителството да може да харчи чрез постановление на МС само 1% от излишъка. Всички други суми трябва да се гласуват от парламента с актуализация на бюджета. Социалистите бяха категорични, че законът трябва да бъде гласуван бързо, да бъде приет и прилаган така, както изисква нормалността. Традиционно стана министър-председателят да харчи излишъка от бюджета на държавата еднолично, целесъобразно според него, заобикаляйки Закона за бюджета, Закона за публичните финанси и абсолютно в разрез с всички световни, европейски и български практики, коментира Корнелия Нинова. “Години наред сме се борили с това, виждаме, че се задава и тази година. До края на годината се канят да изхарчат близо 2 млрд.

лв. излишък за няколко месеца абсолютно непрозрачно, не по правилата това да става с решение на парламента. Това не е само удар по държавността и по институциите, но удря и в същността на държавата. Парите се събират от всички, а един човек ги харчи, както той си реши”, възмути се Нинова. Искане Сметната палата да провери това, даваме сигнали в Конституционния съд, сега правим следващата стъпка, уточни тя. “Сигурно ще има и недоволни от тези наши предложения. Сигурно едрият бизнес ще се разсърди за това, което предлагаме, но ние представляваме работещите хора. Сигурно и колеги депутати ще се разсърдят, защото с тази прогресивна скала, която предлагаме, и нашите доходи ще се облагат с по-висок данък. Нашата цел е да защитим хората на труда за преодоляване на неравенството”, допълни лидерът на БСП.

НС прие скандални промени в Наказателния кодекс

Скандални промени в Наказателния кодекс (НК) гласуваха депутатите вчера на първо четене. Почти без дебати парламентът одобри предложените от правителството изменения, според които арестът може да остане в тайна до 48 ч. Ако задържаното лице е дете, властите имат законово право да не уведомяват родителите до 24 ч. За задържането ще бъде съобщавано на Държавната

агенция за закрила на детето. “Когато е налице неотложна необходимост да се предотврати настъпването на тежки неблагоприятни последици за живота, свободата или физическата неприкосновеност на лице, или за да се предотврати ситуация, при която наказателното производство може да бъде сериозно възпрепятствано, уведомяването по ал. 7 по отношение на

конкретно лице може да се отложи за срок до 48 ч.”, пише в приетите на първо четене промени в НК. Поправката означава, че задържан може да остане в ареста за срок от 2 дни, без да се налага за това да бъдат уведомени негови близки или адвокат. Решението по горната алинея се взема от прокурора на досъдебното производство, който се произнася с мотивирано постановление.

50 граждански организации с призив да не подписваме Истанбулската конвенция

Над 50 граждански организации поискаха от управляващите държавата да заяви позицията си против предстоящото ратифициране на Истанбулската конвенция от Съвета на ЕС. “В случай, че това не стане и запазите мълчание при обсъжданията, вие безусловно и мълчаливо ще се съгласите Истанбулската конвенция да бъде ратифицирана, като по този начин пренебрегнете решението на Конституционния съд”, посочват организациите. Те задават въпроса каква позиция ще вземе страната относно ратификацията на Конвенцията от ЕС при

предстоящите обсъждания. Предстои да стане ясно дали България ще се обяви против присъединяването на ЕС към Конвенцията от Истанбул, съгласно решението на КС, или ще даде зелена светлина с мълчаливото си съгласие.

Подписването на Истанбулската конвенция от страна на България произвежда правни последици. Такъв подпис дава основание Съвета да договори присъединяването на ЕС към Конвенцията. Следователно изразяването на интерес чрез подписването създава правно основание за пре-

говорите за присъединяване към ЕС, се посочва още в писмото.

ЕК работи активно за присъединяването на ЕС към Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие. През септември България е уведомила на ниво работна група, че няма правна възможност да ратифицира Конвенцията, тъй като КС я е обявил за противоконституционна. Страната ни до момента не е съобщила какви действия възнамерява да предприеме вследствие решението на съда.

ДУМА

ПЕТЪК 26 ОКТОМВРИ 2018

МО заобикаля парламента за ремонта на Су-25

Плащат над 310 млн. лв. на беларуска фирма без санкцията на депутатите

Военното министерство е на път да налее около 310 млн. лв. в ремонта на старите съветски щурмоваци Су-25, без огромният харч да е одобрен от парламента и при странна процедура, научи ДУМА от свой източник. Военното министерство е одобрило офертата на единствения допуснат участник в конкурса - беларуският "Авиоремонтен завод 558", Баранович. Предложената цена за ремонта на 14 самолета Су-25 е 132 485 980 евро без ДДС, или общо над 310 млн. лв., и значително се различава от заложената в тръжната процедура прогнозна цена - до 41 млн. евро без ДДС. Според докла-

да на комисията обаче разминаването в цените не е проблем, тъй като възложителят не е обявил изрично, че посочената прогнозна цена е максимална. Максимално определена е единствено сумата, която може да разходва възложителят, и то след решение на Министерския съвет на България. Нещо повече, обстоятелството не е посочено като основание за отстраняване в условията на поръчката, посочват от комисията. Освен това от министерството се похвалиха, че са успели да постигнат значително намаление от първоначалната предложена цена. Посочената цена обаче важи само за ре-

монт на цял самолет, а не на отделни части. Военният министър Красимир Каракачанов не вижда проблем в процедурата и одобрява подписването на рамково споразумение с беларуския завод. Така, освен че се допуска значително по-висока цена, се заобикаля и парламентът.

По закон поръчките на МО над 100 млн. лв. изискват санкция на парламента. Разходите над 50 млн. лв. се одобряват от Министерския съвет. Военното министерство изпрати покана за участие до две дружества - 558-ми авиационен ремонтен завод - Беларус, и Обединена авиостроителна корпорация - Русия, тъй като според проучването на ведомството ремонтът може да се направи само в тях. В крайна сметка само заводът от Беларус подаде оферта. Военният министър Красимир Каракачанов обаче не вижда нищо съмнително в поръчката и дори обвини депутати от БСП, които му зада-

доха парламентарни въпроси около процедурата, че се опитват да лобират за руската компания.

Поръчката доведе до скандал, тъй като от КНСБ обявиха стачна готовност, ако не се даде възможност част от ремонта да бъде извършен в наскоро национализирания завод "Авионамс". Според военния министър Каракачанов обаче българският завод няма капацитет да се справи с нея и не беше поканен в конкурса.

Българската армия в момента разполага с общо 14 руски щурмоваци Су-25 и всички те ще бъдат ремонтирани. Каракачанов вече сключи договор с руската корпорация РСК МиГ за ремонта на старите изстребители МиГ-29 за близо 81 млн. лв. В същото време проектът за купуване на нов тип изстребители на стойност 1,8 млрд. лв. вече е на финалната права.

Повече по темата в броя в понеделник

"БЪЛГАРСКИ ПАЦИЕНТСКИ ФОРУМ" ПРЕДУПРЕЖДАВА:

ЛЕКАРИТЕ ЩЕ ИЗПИСВАТ НАЙ-ЕВТИННИТЕ ЛЕКАРСТВА

В проектобюджета на Здравната каса за 2019 г. се въвежда принципът лекарите да изписват най-евтино лекарство, заплащано от касата, за всяко заболяване. За това алармираха вчера от Федерация "Български пациентски форум". Това ще принуди болните да доплащат за скъпоструващи терапии или въобще да не се лекуват, предупреди председателят му Иван Георгиев. "Ще се наложи на пациенти с псориазис, които са до 80 кг, доплащането да е около 15 хил. лв. Ако сте над това тегло, допълнително ще трябва да дадете 20 хил. на година. Най-бедни сме в ЕС и е непосилно за повечето хора да доплащат дори 5 хил. лв. Това означава, че ще има граждани, които няма да се лекуват. Само по себе си това ги обрича на тежки увреждания", коментира Георгиев.

Според шефа на Българския фармацевтичен съюз проф. Илко Гетов промяната цели да се обвържат резултатите от лечението с вложените ресурси. "Касата няма как да изписва най-евтиното лекарство. Тя може да въведе праг на разходите за дадено заболяване, защото е плащащата институция, но лекарите ще имат право на избор от наличните в позитивния лекарствен списък и в националните фармако-терапевтични ръководства медикаменти. Да се проследява ефектът на терапията и да се обвързват резултатите от лечението с вложените ресурси", съветва Гетов.

Първият сняг падна на прохода Шипка миналата нощ. Няколко машини на пътноремонтна фирма почистваха прохода. Заради ниските температури и бурния вятър на места се образуваха залежавания

ДУМА®

Абонамент 2019

ЦЕНИ:

Каталожен номер: 6

1 месец - 13,00 лв.

3 месеца - 39,00 лв.

6 месеца - 78,00 лв.

12 месеца - 156,00 лв.

АБОНАМЕНТ САМО ЗА ПЕТЪЧНИЯ БРОЙ:

Каталожен номер: 8

1 месец - 3,50 лв.

3 месеца - 10,50 лв.

6 месеца - 21,00 лв.

12 месеца - 42,00 лв.

Можете да се абонирате в:
"Български пощи" АД до 15.XII.2018 г.,
"Доби прес" ЕООД до 28.XII.2018 г.
и редакцията на в-к ДУМА до 20.XII.2018 г.
на ул. "Позитано" 20А.
За повече информация:
тел.: 02 97 05 203 и 02 97 05 208

ЧЕСТИТ ЮБИЛЕЙ!

О.З. ПОЛК.

**ПЕТКО
ГЕОРГИЕВ
НЕЙКОВ**

**Роден на 26.10.1923 г.
в град Гурково,
Старозагорска област**

**Началник свръзки на танкова
дивизия, на управление
"Бронетанкови и механизирани
войски", на II армия и на
управление "Тил" на БНА**

**ЖЕЛАЕМ КРЕПКО ЗДРАВЕ,
БОДЪР ДУХ
И ДЪЛГОЛЕТИЕ!**

Деница и Златко Златеви

Таня Ангреева атакува законовите промени в згравеопазването

16 закона се променят с новите предложения на здравното министерство. Това не е скрита здравна реформа, всичко се прави много набързо и несъобразено с реалностите, които здравната система изисква. Това заяви вчера в телевизионно интервю бившият министър на здравеопазването в кабинета "Станишев" Таня Ангреева. Според нея не е прието през преходни разпоредби да се променят толкова закони. Това показвало, че основният фокус е върху това да се стабилизира системата и да няма преразход на Здравната каса следващата година.

"Системата трябва да се стабилизира, но е недопустимо да се рамкира медицината. Истинската медицина ще бъде пренебрегната, а това ще доведе до негативни резултати. Винаги, когато се създава нов мегаорган, подчинен на министър, има риск да се политизира здравеопазването. По-добрият вариант беше затагане на контрола на болниците", подчерта тя и констатира, че отново се говори само за пари, сякаш здравето не е по-важно.

Бившият здравен министър смята за груба грешка местенето на Фонда за лечение на деца към НЗОК. "Да абдикираш от здравето за децата и да прехвърлиш отговорността на НЗОК, който е един платец, е недопустимо", възмути се тя и заподозря, че здравното ведомство иска да прехвърли отговорността на друг. "Не можем да си позволим да загубим дори едно дете при този демографски проблем", отсече Ангреева.

Хасково призова за повече социална политика

БИЗНЕСЪТ СЕ ОПЛАКА ОТ АДМИНИСТРАТИВЕН НАТИСК И ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ НА ТЪМНО

За повече социална политика призоваха гражданите на Хасково по време на среща с депутати от ПГ "БСП за България". Те направиха предложение във Визията да залегнат безплатни лекарства за пенсионери и социално слаби, както и да се спрат социалните помощи за семейства, чиито деца не посещават училище. Хората подкрепиха предложенията на левицата за мерки за повишаване качеството на образованието и допълниха, че има нужда от специални мерки за работа с таланти деца, както и задължително, а не пожелателно, присъствие в учебните заведения на психолози, логопеди и социални работници.

Участниците в срещата одобриха идеята на БСП за отделен план за регионално развитие на всяка област. В частта за Хасково те поискаха да бъдат включени отраслите машиностроене, хранителна промишленост, както и запазването на единствения действащ химически комбинат. Жителите на общината настояха земеделските субсидии да бъдат обвързани с пазара и възможността за реализация. По думите им трябва да се субсидират с приоритет продуктите от потребителската

кошница, а субсидията да не се облага с данък. Те подчертаха, че има нужда от политики за подпомагане на малкия и средния бизнес, който е подложен на огромен административен натиск и в Хасково редица фирми фалират.

Участие в дискусиата взеха секретарят на ПГ на левицата Ирена Анастасова, говорите-

лят на групата Елена Йончева, народният представител Славчо Велков, Емилия Масларова - областен председател на БСП-Хасково, Чавдар Гергиев - член на НС на БСП, и Емил Георгиев - председател на "Екогласност".

И жителите на Димитровград заявиха своята подкрепа за "Визия за България". По думите им от реализирането на

такъв документ зависи бъдещето на страната ни. Като основен проблем те поставиха демографския, който е залегнал още в образователната система, скъпите лекарства, изтичането на средства без обществени поръчки, преизчисляването на пенсиите. Народният представител от реги-

она Виолета Желева обясни, че демографската криза е основен рисков фактор за стабилност на главните социални системи - пазар на труда, социално подпомагане, здравеопазване, образование. За да се справим с този проблем, трябва да се обединим около политики за заетост и на достъпно образование, заяви тя. Депутатът Георги Търновалийски представи Визията в частта икономика, финанси и данъчна политика. Като основен приоритет на БСП в данъчната политика той посочи отпадането на плоския данък и въвеждането на прогресивна скала.

България произвежда всичко, което е необходимо, за да задоволи продоволствениите си нужди, но на пазара присъстват продукти от целия ЕС и българските нямат достъп, коментира народният представител Светла Бъчварова. По думите ѝ е нужно да се предприемат законови мерки, които да накарат търговците да осигурят това присъствие, и да се стимулира българското производство.

КИРИЛ ДОБРЕВ:

ФУНДАМЕНТЪТ НА „ВИЗИЯ ЗА БЪЛГАРИЯ“ Е ПРОМЯНА НА СИСТЕМАТА

Ние сме продукт на 30 години преход, едно изгубено поколение. За 30 години преход държавата се лута на Изток или на Запад и се чуди каква политика да води. Отговорът е, че тя трябва да е национална и България да бъде приоритет номер едно. Фундаментът на "Визия за България" е промяна на системата, в която сме живели досега. Това каза зам.-председателят на БСП Кирил Добрев в Сливен по време на представянето на "Визия за България" пред обществеността. Той добави, че знае, че тези думи звучат революционно и амбициозно. Може да излезем с дебела програма, но тя да не стигне до хората. Затова нашата основна задача е да стигнем до хората, да се срещнем с тях. Няма дипломатическа мисия, браншова структура, организация, която да не е поискала среща с нас, каза той. Пред стотици сливналии

Добрев заяви, че са два начина за промяна на системата. Първият е да я променим отвътре, а другият - с революция отвън. Гледам, че управляващите работят усърдно по втория вариант. Нашата основна задача е да стигнем до максимален брой хора и да върнем усещането, че тази система може да бъде променена от нас, категоричен бе Добрев.

Според народния представител Иван Иванов основната дума във Визията е "държава". Без участието на държавата в регионалната политика, образованието и здравеопазването сме обречени, каза той.

За първи път свеждаме наш документ най-напред

до хората, за да кажат те своето мнение, допълни депутатът Таско Ерменков. Целта ни е България и всички да напишем новата Визия, бе посланието на зам.-председателя на ПГ "БСП за България" Георги Свиленски. Сливналии бяха категорични, че е нужно да се обърне сериозно внимание на развитието на културата в България. Средства трябва да стигнат до читалищата на малките населени места. Трябва да има фондове за читалищата, защото те са храм на културата. Държавата трябва да влезе в малките културни средища, те да бъдат обгрижени от нея, защото там са нашите корени, посочиха те.

Загубихме младите, тревожат се в Твърдица

Кревящата необходимост от качествено образование в малките населени места - това бе един от основните въпроси, повдигнати от жителите на Твърдица на среща с народните представители от "БСП за България" Веска Ненчева и Тодор Байчев. Възпитанието в ценности у младите хора, което отдавна е изгубено, а е необходимо, също бе поставено на дневен ред. Жителите на Твърдица не скриха и болката за младите, които не остават в малките населени места заради липсата на работа и просперитет. С тази Визия предлагаме качествено нов модел на управление. По отношение на сигурността искаме да променим начина на управление на МВР, за да се сведе битовата престъпност до граници, които няма да се усещат толкова тежко от обществото, каза народният представител Тодор Байчев.

Над два часа и половина продължи срещата с народните представители Теодора Халачева и Петър Витанов в Нова Загора. Жителите на града поставиха въпроси, свързани със здравеопазването, образованието и развитието на региона. Те отразиха невъзможността

на държавата да се справи със сектора на здравеопазването и заявиха, че новата реформа, която се готви от министъра, ще утежни финансово българите, но няма да подобри качеството на услугата.

На срещата с народните представители Николай Тишев и Николай Пенев в Младово жителите на населеното място поставиха въпроси, свързани основно с политиката по доходите. Те коментираха заложени във Визията актуализация на пенсиите, увеличаване на минималната работна заплата, семейното подоходно облагане, както и нуждата от помощ за малките земеделски производители.

Корупцията убива гържавата

Корупцията убива държавата. Нужна е смяна на обществения модел. Трябва да се започне с възстановяването на българската държава. Това са част от мненията на граждани от софийския район "Сердика", които имаха среща с народните представители от БСП Жельо Бойчев и Христо Проданов, и с общинския съветник Николай Николов.

Голямата стъпка, която направи БСП, е да подложи документа "Визия

за България" на обсъждане в обществото, каза Жельо Бойчев и обясни: "Правейки анализ, сектор по сектор, си дадохме сметка, че трябва да бъде сменен моделът на управление на държавата. Да бъде сменен начинът на функциониране на социално-икономическата политика, защото неравенствата в България растат." Според него държавата трябва да се върне като един добър стопанин в управлението на държавната собственост и иконо-

миката, защото има много резерви, които се крият в ефективното управление и стопанисване.

Христо Проданов обясни, че "Визия за България" е идеологическа платформа, създадена на база на програмата на БСП и Конституцията на България. Образованието за нас от БСП е ценност и инвестиция в хората. Най-важният капитал е човешкият ресурс. Ето защо предлагаме държавата да влезе в своите функции и да създаде равни

възможности за всички свои деца.

Друга тема, на която се спряха народните представители, бе здравеопазването, по която бе внесен от "БСП за България" вот на недоверие в Народното събрание.

"Визия за България" е проект за спасяването на нашата държава. Важни са вашите предложения, за да допълним документа, обърна се общинският съветник Николов към участниците в срещата.

ДУМА

ПЕТЪК 26 ОКТОМВРИ 2018

НА ПЪРВО ЧЕТЕНЕ

До 10 г. затвор за нелегално производство на алкохол и цигари

Сега наказуемо е притежанието и разпространението на такива стоки

Парламентът прие на първо четене вчера криминализирането на нелегалното производство на акцизни стоки като цигари и алкохол. Вече за онзи, който произвежда или държи за разпространение алкохолни напитки и тютюневи изделия, без да има необходимия за целта лиценз, удостоверение или регистрация, се предвижда наказание лишаване от свобода от 1 до 10 години и глоба от 20 хил. до 100 хил. лв.

Това става, след като главният прокурор Сотир Цацаров обясни на депутатите, че в момента това не е престъпление, а наказания има само за притежаването и разпростране-

нието на акцизни стоки. Кое то се случи по време на изслушване след ареста на алкохолния бос Миню

Стайков за това, че е участвал в незаконно производство на цигари. Промените бяха внесени от депута-

ти от ГЕРБ и "Обединените патриоти" и бяха приети на първо четене със 117 гласа "за" и един "против".

Според текстовете до три години лишаване от свобода е наказанието за този, който в нарушение на установения ред изготвя, държи или укрива предмети, материали, технически съоръжения, за които се знае или предполага, че са предназначени или послужили за изграждане на съоръжения за производство на алкохол, алкохолни напитки и тютюневи изделия. Предвижда се също така създаване на публичен регистър на лицата, които внасят, произвеждат или продават машини за производство на тютюневи изделия.

Очакванията са новите наказания да доведат до повишаване ефективността на приходните администрации при събирането на акцизите и до намаляване на нелегалното производство и разпространение на акцизни стоки.

АНАЛИЗ ПОКАЗВА

Неадекватност между ресурси и резултати в митниците

Предвиждат се структурни реформи в Агенция "Митници" (АМ). Извършен е функционален анализ на дейностите, осъществявани от митническите учреждения, в резултат на който са установени наличието на административни структури със значително намален обем на дейности и неадекватно съотношение между използваните ресурси и постигнатите резултати. Това заявява финансовият министър Владислав Горанов в отговор на депутатски въпрос за това дали се предвиждат структурни

реформи в митниците. Според анализа отстраняването на констатираните недостатъци трябва да стане чрез реструктурирането на митническите учреждения.

Предвижда се създаване на нови териториални структури в Агенция "Митници". Също и законна възможност в Централното митническо управление на агенцията да бъде създадена дирекция за по-добра координация, ръководство и контрол за осигуряване на защита на икономическите и финансовите интереси. Както и във

връзка със засилване на митническия контрол в областта на митническите, акцизните и валутните нарушения и престъпления, добавя министърът. Той отбелязва още, че с реформата ще се постигне облекчаване на администрацията от излишни структури. На въпроса има ли развитие на предложението от 43-ото Народно събрание за сливането на Агенция "Митници" и НАП, Горанов отговаря, че към настоящия момент не се предвижда сливане на посочените две администрации.

1162 лв. е средният борч на българите

Средният размер на необслужваните задължения на българите расте на годишна база и достига 1162 лв. през първата половина на 2018 г. За сравнение през същия период на миналата година сумата е 728 лева, но през втората половина на миналата година достигна 1162 лв. и запазва това равнище и през първите шест месеца на тази година. Това показва анализ на Асоциацията на колекторските агенции в България (АКАБГ), базиран на проучване, направено по нейна поръчка от института за маркетингови изследвания "Ипсос България". То обхваща обработваните дългове от всички компании, членове на асоциацията, които представляват 80% от сектора.

Като цяло обемът на нововъз-

жения дълг търпи осезаем спад от над 47% в сравнение със същия период на миналата година. Докато в периода януари-юни 2017 г. на колекторски агенции са възложени дългове на обща стойност от 1,416 млрд. лева, година по-късно те вече са 743,9 млн. лева, сочат данните на АКАБГ.

За изминалото полугодие банковият сектор е източник на 54% от всички възложени дългове, докато за същия период на 2017 г. процентът е бил 48%. На второ място са небанковите кредитиращи институции, най-често отпуснащи т. нар. бързи кредити, при които има спад от 2%. Те покриват 18% от възложените дългове, обработвани от колекторските агенции, при 20% за същия период на 2017 г.

Селскостопанската академия увеличила приходите си

С приемането на новия Закон за Селскостопанската академия (ССА) започнала реформа и получената финансова автономност, собствените приходи на академията са се увеличили до октомври близо 11 млн. лв. при 3 млн. за същия период на миналата година. До края на 2018 г. нарастването вероятно ще достигне 5 пъти. Това обяви вчера министърът на земеделието Румен Порожанов, който беше гост на честванията на празника на ССА и Деня на аграрната наука. "Навсякъде при срещите ми в чужбина хората се интересуват от сътрудничество с българската аграрна наука", каза министърът. И припомни, че ССА участва в близо 30 международни проекта. Бяха връчени и отличия за създадените нови сортове цветя, памук, твърда пшеница, фасул и пипер.

Вчера академията отбеляза своя професионален празник

ПУСКАТ ПРОЦЕДУРА ЗА АЕЦ „БЕЛЕНЕ“ ДО КРАЯ НА ГОДИНАТА

До края на годината България ще обяви процедура по избор на инвеститор за АЕЦ „Белене“, съобщава РИА „Новости“, цитирайки българската министърка на енергетиката Теменужка Петкова, предаде БНР. Според Петкова документацията ще бъде подготвена до края на октомври. Порано беше съобщено, че министърката ще информира руската страна за

предстоящата процедура за избор на стратегически инвеститор за АЕЦ „Белене“. Тя ще представи и междинни резултати от предпроектното проучване за газоразпределителния център „Балкан“. Това ще стане в Москва на 16-ото заседание на Междуправителствената българо-руска комисия за икономическо и научно-техническо сътрудничество.

ББР ОТПУСНА ЗАЕМ ЗА 25 МЛН. ЕВРО НА ВИВАКОМ

Българската банка за развитие (ББР) подкрепи един от големите телекомуникационни оператори в България - Виваком, с инвестиционен заем в размер на 25 млн. евро. Той е предназ-

начен за подобряване на дигиталната среда и нуждата от по-модерна и устойчива мрежова инфраструктура на България. Заемът е отпуснат през октомври, а матурирестът му е до 5 години.

Вучич предрешава вота в Босилеград

Сръбската политика се налага чрез досегашния български кмет

Сръбската прогресивна партия (СПП) на президента Александър Вучич иска да наложи пълен контрол върху Националния съвет на българите в Западните покрайнини, предупредиха от Културно-информационния център (КИЦ) на българското национално малцинство в Босилеград.

Българите в Босилеград смятат, че изборите за кмет там са предрешени в полза на досегашния градоначалник Владимир Захариев.

Това предизвика недоволство сред кандидатите за членове на Националния съвет от листата „Да върнем достойнството на народа“ и те поискаха от водача й Стефан Костов да се оттегли. Това можеше да доведе до провал на изборите, защото фактически листата на Владимир Захариев щеше да остане сама. Но след няколко

заседания Стефан Костов в последния момент отказа да се подчини на членовете и не се оттегли.

По този повод 7 души кандидати за изборите веднага подписаха декларация, с която се отказват от кандидатурите си и отнемат правото на Стефан Костов да ги представлява и да говори от тяхно име в публичното пространство във връзка с предстоящите избори за Национални съвети на малцинствата.

Двете досега регистрирани листи за Национален съвет на българското малцинство се намират под силно влияние на управляващата в Белград СПП. На 21 септември по повод празника на Босилеград председателят на изпълнителния съвет на СПП Дарко Глишич, владиката на Враня Пахомий и висши офицери от армията подкрепиха движението на кмета Захариев.

Във втората листа „Да върнем достойнството на народа“ на Стефан Костов също преобладават общински съветници и членове на Общинския съвет от СПП заедно с председателката му Невена Костадинова.

Българските малцинствени партии не участват на изборите. Демократичната партия на българите (ДПБ) с председател Небойша Иванов, която беше в листата „Съединение на българите“, се оттегли, а председателят на Демократичния съюз на българите (ДСБ) Драголюб Иванчов заяви, че е „безсмислено да играем уреден мач“.

Населението на града през 2011 г. е наброявало 2530 души, от които 76% са българи, а 9% сърби. Населението на едноименната община е 8129, като българите са 71%, а сърбите 11 процента.

КРАТКИ

Босна намалява

В Босна и Херцеговина най-малко един човек дневно се отказва от гражданството си. По данни на Министерството за граждански въпроси за последните 20 г. от паспорт на Босна и Херцеговина са се отказали 80 хил. граждани, което е равносилно на изчезването на един град.

Турция ще получи догодина С-400

Разгръщането на руските противотанкови ракетни системи С-400 в Турция ще започне през октомври 2019 г. Това съобщиха министърът на националната отбрана на Турция Хулуси Акар, отбелязвайки, че Анкара вече е започнала да назначава военните, които ще обслужват комплексите.

Етиопия избира жена за президент

За първи път Етиопия назначи жена на предимно церемониалния пост президент на африканската държава. Единодушно етиопските депутати избраха дипломата от кариерата Сахле Зевде. Тя ще замени Мулату Тесхеме, който подаде оставка.

Сенцов с наградата „Сахаров“

Украинският филмов режисьор Олег Сенцов е носител на тазгодишната награда „Сахаров“ на Европейския парламент за свобода на мисълта. Сенцов бе осъден на 20 г. затвор за „замисляне на терористично нападение“ срещу Крим.

Пламна гора в Ситония

Голям горски пожар избухна вчера сутринта в района на град Сарати, област Ситония, намираща се на Халкидическия полуостров. Силният вятър помогна за бързото разпространение на огъня. В гасенето са се включили 60 пожарникари с 30 коли, 3 пехотни екипа и 4 самолета. Гори борова гора.

Снимка сайта НАТО

НАТО започна вчера най-голямото си учение от Студената война в Норвегия с участието на около 50 000 военномослужещи от всичките 29 членки, както и Финландия, и Швеция. На маневрите се отработва отблъскване на инвазия в Норвегия

Путин предупреди Европа да не приема US ракети

Президентът Владимир Путин предупреди, че Русия ще отговори огледално, ако в Европа бъдат разположени нови американски ядрени ракети, предаде Би Би Си. Той каза, че всяка страна, приела американски ракети, ще бъде изложена на риск от руски удари. Според Путин изтегляне на САЩ от договорите за разоръжаване, като тези за ракетите със среден обхват, е „изключително опасно“. „Няма да остане нищо освен надпревара във въоръжаването“, каза руският президент на пресконференция късно в сряда с италианския премиер Джузепе Конте. Ако САЩ разположат ракети със среден и малък обхват в Европа, Русия ще бъде принудена да отговори огледално,

„много бързо и ефективно“, каза Путин. „Главният въпрос е, ако САЩ се изтеглят от този договор, какво ще правят с тези ракети. Ако те бъдат доставени в Европа, естествено, ние ще отговорим огледално“, продължи руският президент. „Европа трябва да разбере, че ще бъде под заплаха от възможен ответен удар на Русия, ако приеме американски ракети със среден и малък обхват“, предупреди Путин. Той отхвърли твърдението на Тръмп, че Русия е нарушила договора от 1987 г. и заяви, че САЩ са тези, които го нарушават. Путин каза, че е готов да обсъди с Тръмп въпроса за договора за ракетите със среден обхват на срещата в Париж на 11 ноември.

ФБР разследва колетите бомби

Американските власти смятат, че случаите с бомбите, изпратени до няколко известни политически и обществени фигури, са свързани и имат общ подател или податели, предаде Си Ен Ен.

Колетни пратки с бомби получиха Хилъри и Бил Клинтън, Барак Обама, ексшефът на ЦРУ Джон Бренън, бившият главен прокурор Ерик Холдър, конгресменът Деби Васерман - тя беше председател на Националната комисия на Демократическата партия, както и Джордж Сорос.

Петте пакета са изпратени за анализ в лабораторията на ФБР в Коунтико, Вирджиния, съобщават от бюрото. Върху всеки от тях е посочен адрес за връщане до Деби Шулиц във Флорида.

Освен това източници на Си Ен Ен съобщават, че подозрителен пакет е изпратен и до демократката Максин Уотърс, както и до актьора Робърт де Ниро.

Прави впечатление, че получателите на бомбите са обект на нападки от страна на консервативните среди и персонално от страна на президента Тръмп.

В района Есенюрт на европейската част на Истанбул пожар избухна в мебелна фабрика. На мястото на инцидента са пристигнали около 200 пожарникари. Екипите обаче не са успели оперативно да се справят с пожара и пламъците са се прехвърлили върху съседните сгради, в които също има производствени помещения

ДУМА

ПЕТЪК 26 ОКТОМВРИ 2018

Успокоява ли се вече имотният пазар

В момента не се правят сделки на всяка цена

Ръстът на цените на жилищата в София и големите градове продължава, но той не е съчетан с увеличаване на броя на сделките

Евгени ГАВРИЛОВ

В края на 2017 г. в последния си доклад Брюксел предупреди за риск от нов балон на имотния пазар у нас. Недвижимостите поскъпват в 25 от страните членки, но в България темпът на нарастване на цените превишава допустимия праг. Това, което притесняваше Европейската комисия, е двуцифреният ръст в цените на имотите в последните две години. През 2016 г. недвижимостите у нас, най-вече в големите градове, са поскъпнали с около 12%, като през миналата година възходът на цените продължи. Комбинацията от ниски лихви по кредитите и по-високи заплати в големите градове съживи имотния пазар, но и бързо вдигна цените с близо 25% за две години. Над 1000 евро за квадратен метър е средната продажна цена на апартаментите в столицата. Смущаващото обаче е, че в един момент се появиха и оферти за нереалните 3000 евро на квадрат.

Условия

Съчетанието от ниски лихви и високи цени създават определен риск, защото невинаги съответната инвестиция може да се оправдае, коментира за ДУМА преди време изпълнителният директор на Пощенска банка Асен Ягодин. В момента цените на недвижимите имоти в България имат ненормално увеличение от 15-20% за кратък период, което е тревожно, твърди председателят на Асоциацията на банките в България Петър Андронов. Поради засиленото теглене на ипотечни кредити, свързано с повишението на цените на имотите най-вече в големите градове, наскоро БНБ предупреди банките в страната да внимават при отпускането на заеми. Никой не иска да се повтори сценарият от средата на миналото десетилетие, когато имаше бум на кредитира-

нето заради цените на недвижимите имоти, казва Андронов.

Представители на бизнеса с недвижими имоти също смятат, че цените у нас са скочили с бърз темп, но нямат опасения, че може да се повтори кризата отпреди десет години. През последните пет месеца се забелязва положителната тенденция за успокояване на пазара, която се надявам да продължи, каза за ДУМА Стра-

хил Иванов, управител на агенцията за недвижими имоти.

Като цяло строителството на жилищни сгради остава концентрирано в южните и югоизточните райони на София, където през последните години бяха сключени и по-значими сделки за придобиване на парцели. Интересът е основно към по-големи незастроени райони и стари промишлени зони в тази част на

СТРАХИЛ ИВАНОВ, УПРАВИТЕЛ НА АГЕНЦИЯ „ЯВЛЕНА“:

Няма опасност от прегряване

Нашите наблюдения показват, че през последните пет месеца динамиката в пазара на недвижими имоти в страната постепенно намалява. Това в случая е положителна тенденция, защото намалява и опасността от прегряване. Тя се наблюдава не само в София, Варна, Пловдив и Бургас, но и в останалите по-малки градове. За успокояването има един много точен критерий - времето, за което се сключва една сделка. Когато пазарът е напрегнат и динамичен, всички бързат и тогава една сделка се сключва примерно за три месеца. При спокоен пазар тя може да стане факт и за половин година. Просто хората не бързат, правят повече огледи, имат повече изисквания към имотите, които искат да купят. Разбира се, интересът към сектора се запазва, но този интерес сега се изразява по-спокойно.

За спекулативен елемент в цените не може да се говори. Конкретно в София доходите на хората се увеличават и това не може да не влияе и върху цените на имотите. С най-голям интерес в столицата традиционно се ползват оформилите се микрорайони в нейната Южна и Източна част. Засилено търсене, което не съществуваше допреди няколко години, се забелязва и в централната част, по-конкретно около бул. "Дондуков".

България изпадна от топ 10 за най-бързо поскъпване

България изпадна от топ 10 на жилищните пазари с най-бърз ръст на цените в света, заемайки 12-о място в Глобалния индекс на цените на жилищата на консултантската компания Knight Frank за второто тримесечие на годината. В индекса са включени 57 страни и територии. Цените на жилищата у нас през вторите три месеца на 2018 г. са нараснали с 8,2% на годишна основа и с 3,6% спрямо четвъртото тримесечие на миналата година. Спрямо първото тримесечие на 2018 г. цените на жилищата са се повишили с 1,6%. Страната ни слиза с пет позиции надолу спрямо класацията от първото тримесечие, когато заемаше седмо място в индекса на Knight Frank, но все пак остава в "червената зона", където попадат най-бързо растящите пазари в света. България се нарежда непосредствено след Хърватия и преди Чехия и Колумбия.

През второто тримесечие Малта изпреварва Хонконг и оглавява индекса на Knight Frank. Според данните на Малтийската централна банка цените на жилищата в страната са нараснали с близо 17% на годишна основа и с 9,4% спрямо последното тримесечие на миналата година. На тримесечна основа ръстът на цените е 3,6%. Ограниченото предлагане наред със силната икономика, която постигна ръст от 6,6% през 2017 г., и процъфтяващата технологична индустрия тласкат търсенето нагоре.

Хонконг заема второ място с ръст на цените на жилищата с 15,9% на годишна основа и с 10,4% на шестмесечна основа. Спрямо първото тримесечие те са нараснали с 5,2%. Knight Frank прогнозира охлаждане на пазара в града в идните месеци заради растящите лихви по ипотеките. Третото място е за Латвия с годишен ръст на цените на жилищата от 13,7%.

града, които с развитието на метрото и инфраструктурата са на път коренно да променят облика си, сочи анализ на "Кушман Уокърфийлд Фортон".

Тенденция

Ръстът на цените на жилищата в София продължава, но той не е съчетан с увеличаване на броя на сделките. Причината е в съпротивата на купувачите да приемат настоящите цени на имотите. Това показват последните наблюдения на компанията за недвижими имоти "Адрес". Спрямо края на миналата година цените на имотите нарастват със 7,7%, като най-голямо повишаване на цените на жилищата се наблюдава в крайни квартали като "Дружба" (12,59%) и "Овча купел" (11,52%). Ръстът на цените в първия квартал се определя от наличието на метро и близостта до офис зоните на Цариградско шосе и на Бизнес парка. В "Овча купел" пък цените са под средното равнище, а през 2019 г. предстои и пускането на метрото. Нов български университет, който се намира в квартала, определя висок дял на инвестиционните сделки с цел отдаване на жилищата под наем. Двуцифрен ръст на цените на жилищата има и в "Люлин" (11,31%), "Лозенец" (10,24%) и централните квартали (10,12%). В последно време се наблюдава промяна в поведението на купувачите, които използват максимален брой комуникационни канали, за да се ориентират на пазара и да са убедени, че са избрали най-правилния имот, съобщи Гергана Тенекеджиева, оперативен директор на "Адрес".

Инвеститорите следят поведението на клиентите си и се стремят да съобразяват

цените на новите си проекти, така че да не се създава голям дисбаланс между цените на търсенето и предлагането, отбелязва Тенекеджиева. При индивидуалните продавачи тази тенденция се усеща по-бавно, тъй като те все още смятат, че диктуват пазара.

През последното тримесечие обаче броят на жилищата, които се продават в рамките на третия до шестия месец, се увеличават с 4% за сметка на имотите, реализирани за по-малко от един месец, обясни Тенекеджиева. Най-голям е дялът на сделките, сключени между първия и третия месец от обявяването на имота - 28%. Тя отбелязва, че много често предлаганите имоти не са в добър търговски вид и това плаши купувачите.

Показател за прегряване на пазара е тенденцията, при която темпът на нарастване на цените на имотите съществено изпреварва темповете в ръста на доходите. В подобна ситуация логичното е цените да станат непосилни за все повече потребители и постепенно да започнат да спадат. Това разминаване между доходи и цени по принцип се компенсира с нови кредити. Това е една фуния, в чиито край по правило наднича криза. Колкото бумът е по-голям, толкова кризата е по-тежка. Факт е, че тази година е доста плодотворна за недвижимите имоти у нас. При очакван ръст на икономиката от 4% и нагоре, и за тази година, перспективите пред сектора са добри. Въпреки това трябва да си имаме и едно наум, защото както показва близката история, когато пазарът на имоти е най-цъфтящ, идват и най-лошите времена.

БСП е за промени в данъчните закони

- ✓ Прогресивното облагане ще намали разликата между най-ниските и най-високите доходи, която сега е 63 пъти
- ✓ За родителите: приспагане от дължимия данък на 50 лв. за всяко дете
- ✓ 9% ДДС върху лекарствата и 5% върху хляба

Пламен МИЛЕВ

Анализът на макроикономическото развитие на българската икономика през 2018 г. показва изключително остри проблеми по отношение на политиките за борба с бедността.

Тук следва да обърнем особено внимание на структурата на данъчните приходи и в частност високия дял на косвените данъци.

От тези лица с доходи от трудови взаимоотношения са 2 288 073, разпределени по доходни групи, както следва:

при доходите от трудови правоотношения, където повече от 1/3 от работещите са с доходи под 490 лв. В също-

Месечна данъчна основа /данни за м.Юли 2018г/	Брой лица, декларирани ДДФЛ	Начислен ДДФЛ /хил.лв./
<= 450	578 398	18 307
> 450 < 490	232 030	10 848
> 490 < 1000	903 834	62 561
> 1000 < 2600	471 187	69 260
> 2600 < 3900	54 937	17 214
> 3900 < 5200	21 137	9 458
> 5200 < 6500	10 266	5 911
> 6500 < 7800	5 360	3 792
> 7800 < 9100	2 769	2 326
> 9100	8 155	16 339
	2 288 073	216 016

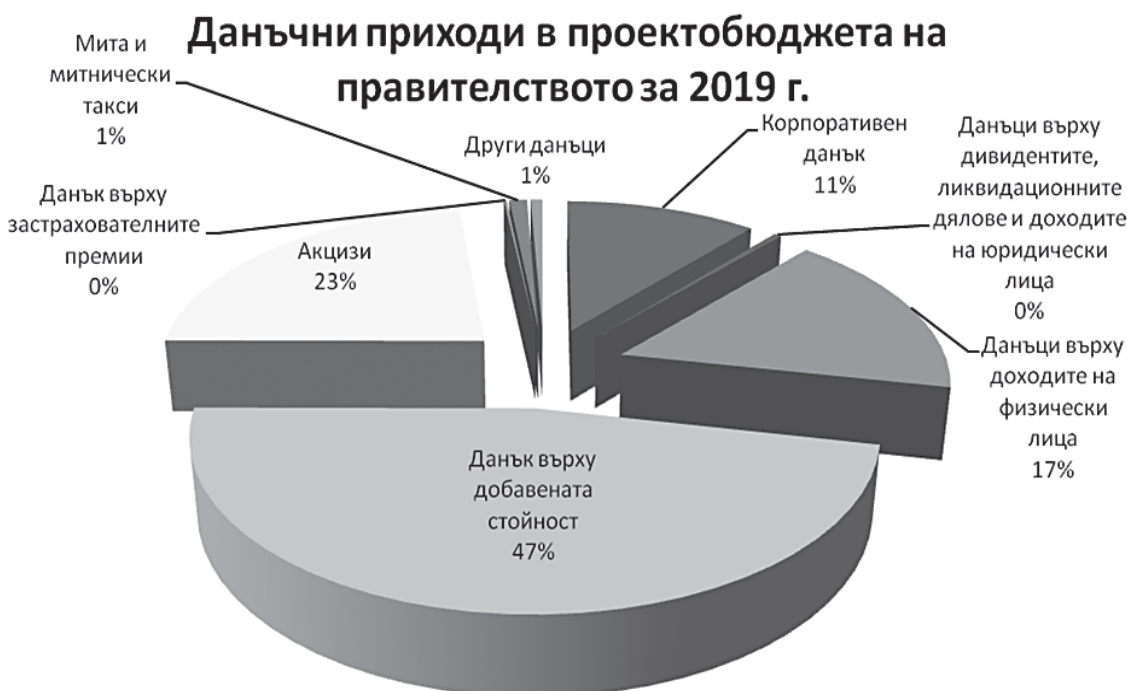

Скала за облагане доходите на работещите по трудови взаимоотношения

Месечна данъчна основа	Данък
до 3900 лв.	10,0%
от 3900,01 лв до 5200 лв	Данъкът по предходния ред плюс 12,5% за горницата над 3900 лв
от 5200,01 лв. до 6500 лв.	Данъкът по предходния ред плюс 15% за горницата над 5200 лв
от 6500,01 лв. до 7800 лв.	Данъкът по предходния ред плюс 17,5% за горницата над 6500 лв
от 7800,01 лв. до 9100 лв.	Данъкът по предходния ред плюс 20% за горницата над 7800 лв
от 9100,01 лв до 10400 лв	Данъкът по предходния ред плюс 22,5% за горницата над 9100 лв
над 10400 лв.	Данъкът по предходния ред плюс 25% за горницата над 10400 лв

Скала за облагане доходите върху годишна данъчна основа, в т.ч. доходите от дивидент и ликвидационни дялове

Обща годишна данъчна основа	Данък
до 46800 лв.	10,0%
от 46800,01 лв до 62400 лв	Данъкът по предходния ред плюс 12,5% за горницата над 46800 лв
от 62400,01 лв. до 78000 лв.	Данъкът по предходния ред плюс 15% за горницата над 62400 лв
от 78000,01 лв. до 93600 лв.	Данъкът по предходния ред плюс 17,5% за горницата над 78000 лв
от 93600,01 лв. до 109200 лв.	Данъкът по предходния ред плюс 20% за горницата над 93600 лв
от 109200,01 лв до 124800 лв	Данъкът по предходния ред плюс 22,5% за горницата над 109200 лв
над 124800 лв.	Данъкът по предходния ред плюс 25% за горницата над 124800 лв

Високият дял на косвените данъци (над 70%) води до повишена циклочувствителност на бюджетните постъпления. Тази структура освен това е насочена към свиване на потреблението и прехвърля данъчната тежест към социалните слоеве с по-ниски доходи.

Така например към 31.12.2017 г. физическите лица, които заплащат данък върху доходите на физическите лица (ДДФЛ) са 3 106 426. Декларираният ДДФЛ на тези лица за 2017 г. е 3 098 960 000 лв. Тези лица се разпределят в следните подоходни групи:

Годишна данъчна основа (лв.)	Брой лица, които заплащат ДДФЛ	Начислен ДДФЛ (хил. лв.)
<= 6120	1 657 906	517 431
> 6120 < 12000	811 482	699 038
> 12000 < 27600	488 866	829 235
> 27600 < 43200	78 589	267 574
> 43200 < 58800	29 227	146 991
> 58800 < 74400	13 360	88 865
> 74400 < 90000	6 967	57 533
> 90000 < 106800	4 506	44 736
> 106800	15 523	447 557
Всичко	3 106 426	3 098 960

От друга страна следва да отбележим, че общият размер на декларирания за 2017 г. доходи от дивиденди и ликвидационни дялове в полза на физически лица е 7 281 032 000 лв., като данъкът съгласно сегашната ставка (5%) възлиза на 364 051 600 лв.

От изложените по-горе данни е видно, че основната част от лицата, подлежащи на облагане (2 469 388 от общо 3 106 426) по ЗДДФЛ, е с доходи по-малки или равни на 12 000 лв. годишно, или 1000 лв. месечно. Още по-драстична е разликата

то време, докато 578 398 лица са със средномесечен облагаем доход в размер на 316 лв., 8155 лица са със средномесечен облагаем доход 20 035 лв., или разликата между най-ниските и най-високите доходи е 63 пъти.

Това естествено води към тезата за необходимостта от въвеждане на прогресивно подоходно облагане и диференцирани ставки за ДДС.

На 24.10.2018 г. БСП внесе предложение за промени в ЗДДФЛ. Предлагаме въвеждане на прогресивно подоходно облагане на физическите лица по скала, която запазва данъчната тежест от 10% за хората с месечни доходи до размера на максималния осигурителен доход, т.е. за 2 240 286 работещи данъчната тежест не се променя. За останалите 47 687 работещи данъчната тежест се увеличава с 2,5% на всеки 1300 лв. над максималния осигурителен доход, като достига 25% ставка за месечни доходи над 10 400 лв.

В същото време правим първи крачки към въвеждане на семейното подоходно облагане. Предлагаме родителите да приспадат от дължимия месечен данък до 50 лв. за всяко дете. Така за родители те се въвежда необлагаем минимум в размер на 500 лв. месечно за едно дете, 1000 лв. месечно за 2 деца, 1500 лв. за три деца и т.н. Тази мярка засяга родителите на над 1 000 000 деца.

В същото време възстановяваме равенството по отношение облагането на труда и капитала. Предлагаме замяна на 5-процентната ставка на данъка върху доходите на физически лица от дивиденди и ликвидационни дялове да бъде заменена с аналогична на доходите от труд прогресивна скала за облагане. Тази

мярка засяга малко над 8000 лица, чиито доходи общо за 2017 г. надвишават 7 млрд. лв.

По отношение на въвеждането на диференцирани ставки за ДДС предлагаме с намалена ставка от 9% освен туризмът да се облагат и лекарствата, заплащани от НЗОК. С оглед чувствителното посъпване на хляба през последните месеци предлагаме въвеждане на 5% ставка на ДДС върху хляба.

Предложените от БСП промени в данъчното законодателство са в продължение на предлаганите в предходната година в алтернативния бюджет на БСП за 2018 г. промени, заложили и в проекта "Визия за България" и надградени с предложенията, събрани от срещите на народните представители в страната.

ДУМА

ВАЛЕНТИН
ГЕОРГИЕВ

Покрай всички останали скандали, които тресат държавата ни, преди два дни се появи любопитна информация, която възбуди предимно медиен интерес. Пентагонът си търсел анализатор на социалните мрежи с български език. Официална обява за "свободната позиция" е публикувана в сайта на частна компания, наета от Департамента за от-

Красен РАКАДЖИЕВ

вини" или с руските хакери. Едва ли има потребител, ползващ социалната мрежа, който да не е изпитал на гърба си цензурата, забраните, наказанията заради "нарушенията на стандартите".

Колкото до намерението на Пентагона - не си струва труда да се търсят подобни "специалисти" с обяви. У нас е пълно с купени лобисти и продажници на националните интереси, които услужливо изпълняват тази "велика мисия". Достатъчно е да се видят ораторите по русофобските форуми и конференции или дежурните гости по телевизиите. Заради такива като тях страната ни е буквално обезкостена, превърна-

Под US игото

брана на САЩ. Очаквано не се споменава и дума за целите на съответните анализи, но не е и необходимо, защото си ги знаем. Фейсбук отдавна е загубил ролята си на мрежа за свободно социално общуване. Стотици милиони по света, сред които и не-

малко българи, са обект на наблюдение и контрол от страна на "Големия брат". Да припомним, че имаше дори скандали на държавно междуправителствено ниво, след като се разбра, че САЩ следят висши персони даже в страните съюзници.

Самият шеф на фейсбук Марк Зукърбърг също не отрича, че компанията му е превърната в обикновена машина на Вашингтон за слеждане, натиск и шантаж, макар че се застрахова с уж благовидни оправдания - като например "борба с фалшивите но-

та в разграден двор и територия, която основно трябва да служи на американския военен интерес. Народът ни се топи и е оставен на доизживяване, защото не им е нужен. Нужна им е само колониалната администрация, която да хлопне кепенците.

По лъснатия паркет

ЕВА
КОСТОВА

Спете спокойно, бачкатори! Един от вашите големи синдикати каза, че проектобюджетът за 2019 година е най-добрият досега в управлението на Борисов. Ама, не сте съгласни. И ще бъдете прави! Защото тази оценка е далеч от днешните тежнени на

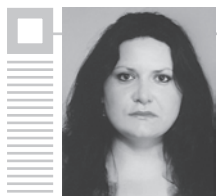
бедния българин. Който, дори с доход под 490 лева - а това са близо една трета от работещите, плаща данък колкото тези, които имат по близо 20 000 лева за облагане. БСП не спира да алармира за тази несправедливост в данъчната тежест върху най-ниските и най-високите доходи, не спира да настоява за крачки в посока подоходно семейно облагане, като се приспадат от дължимия данък поне по 50 лева за всяко дете. Левицата не спира да настоява и за намалена ставка за ДДС поне за лекарствата на бол-

ната ни нация. И за хляба. Това искат хората от левицата, разчитат на БСП да им върне България и доверието в държавата.

Всичко! Държавата я няма в социалната политика, в стремежа да подкрепи истинската икономика, която да подпре, както е в целия цивилизован свят, темелите на истинския просперитет на хората, безценния й капитал. А не онези, които се мислят за богоизбрани, за недосегаеми, онези с парите, които им създават тези усещания. А защо и синдикалисти им пригласят? Нима пазят и своето статук-

во? Тяхното призвание май също се изроди на родна почва. А нали някога учеха, че сам човек е безсилен, заедно с повече хора може да успее да реши и повече от проблемите, които, откак свят светува, се коренят в антагонизма между труда и капитала. На наша почва това противопоставяне вече приема уродливи форми и червената лампичка трябва да светне най-напред при онези, призвани да защитават труда. Комплиментите са за лъснат паркет и черни папионки. Така си мисля. А вие?

Лили и китайците

МАЯ
ЙОВАНОВСКА

Властта се старее да опече работата на любимката Бойко Борисова - Лилето Павлова. Още след първия през тази година форум 16+1 на страните от Централна и Източна Европа, плюс Китай, стана ясно, че май са й намерили нов пристан. Не че има

защо да се тревожим за нея, защото четири месеца след приключване на европредседателството ни, тя продължава да му е министър. И така ще е до края на годината. После обаче, ако не й мине черна котка път, би трябвало да оглави нещо, което ще се нарича Глобален център за партньорство на държавите от Централна и Източна Европа и Китай. Стъпка напред в тази посока направи преди ден властта, като одобри предложение на самата Павлова и колегата й Емил Караниколов за ускоряване на преговорите с Китай,

свързани със създаването, статута, структурата, функциите, механизма на работа, финансирането на центъра.

Парите се чакат от Китай - огромна икономическа сила, и който успее да привлече инвестиции оттам, може много да спечели. Само преди дни на пореден международен форум у нас бе съобщено, че с близо 10 млрд. долара са нараснали инвестициите на Китай в ЦИЕ. И нито доларче от тези милиарди не е вложено у нас. Същевременно огромната контрабанда на китайски стоки мори родния бизнес. Но за

това не са виновни китайците. А пък способността на властта у нас за привличане на китайски инвестиции е нулева. Поне засега. Въпреки това не друг, а нашата Павлова ще създава център, в който да учи китайския бизнес как се работи в Европа. Без думи! Трудно е да се проумее как китайците, барабар с другите държави от ЦИЕ, са се навили да ги ръководи представител на държава, в която китайските инвестиции са най-малко от целия регион. А може би никой не очаква от Лилето да свърши някаква работа?

Датума

26

ПЕТЪК 26 ОКТОМВРИ 2018

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПРАЗНИК НА БЪЛГАРСКИТЕ СТРОИТЕЛИ. По стара традиция се чества на Димитровден. Обявен е официално с решение на МС от октомври 1996 г. Празнуват архитектите, проектантите, строителните инженери и всички, ангажирани в сферата на строителството.

1185 - ИЗБУХВА ВЪСТАНИЕТО НА АСЕН И ПЕТЪР. Обявено е от братята боляри на Димитровден при освещаването на новопостроения храм "Св. Димитър Солунски". Търновските аристократи оглавяват недоволството от рязкото повишаване на данъците, наложени от византийския император Исак Втори Ангел заради предстоящата му сватба с унгарска принцеса. Бунтът приема характера на масово освободително движение, довело до отхвърлянето на близо 150-годишното византийско управление.

Въстанието на Асеновци полага основите на Втората българска държава със столица Търново и възстановяването на Търновската архиепископия.

1881 - РАЖДА СЕ СТИЛИЯН ЧИЛИНГИРОВ, ПИСАТЕЛ (УМИРА 1962 Г.). Историк, етнограф, изявен общественик, политик. Един от основателите на Съюза на българските писатели и негов председател (1941-1944), директор на Народната библиотека (1919-1922), директор на Народния етнографски музей (дн. Етнографски институт с музей при БАН). Известен е като "последния възрожденец".

1890 - УМИРА КАРЛО КОЛОДИ, ИТАЛИАНСКИ ПИСАТЕЛ (Р. 1826 Г.). Рождението му име е Карло Лоренцини. Автор на книгата "Приключенията на Пинокио", която започва да излиза като подлистник към детски вестник през 1881 г. Умира, без да подозира, че неговите произведения ще го направят световноизвестен. По подобие на алегорията в историята на най-популярния му герой - Пинокио (на снимката), накрая заживява свой собствен живот, отделен от този на своя автор.

1905 - УМИРА БОГДАН ПРОШЕК, ЧЕШКИ ПРЕДПРИЕМАЧ (Р. 1858 Г.). Заедно с брат си Георги прекарват по-голямата част от живота си в България. През 1879 г. двамата основават първата печатница в София, а през 1884 г. - пивоварна "Прошек", най-голямата в града по това време. Братя Прошек допринасят много за европейския вид на София. Орлов и Львов мост, паметникът на Васил Левски, старата постройка на Централната гара, първият градоустройствен план на столицата са свързани с имената им.

1916 - РАЖДА СЕ ФРАНСОА МИТЕРАН, ФРЕНСКИ ПОЛИТИК (УМИРА 1996 Г.). Президент на Франция (21 май 1981-17 май 1995). Участва във Втората световна война и в Съпротивата. През 1945 г. става един от основателите на лявата партия Демократически и социалистически съюз на Съпротивата. По-късно основава Федерацията на демократическите и социалистическите леви сили, на която е председател за периода 1965-1968 г. Един от основателите на Социалистическата партия.

Неделник

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ

ПЕТЪК
26 ОКТОМВРИ 2018

ДУМА

Снимка: Иван Стоименов

АКАД. ДАМЯН ДАМЯНОВ бе избран от Българския лекарски съюз за лекар на 2018. Той е роден през 1946 г. в с. Драгоево, Шуменско. Завършва медицина в София. Работи една година в хирургичното отделение на Окръжната болница в Хасково, след това в ИСУЛ. Става доцент през 1986 г., професор - през 1995 г. Член-кореспондент и академик на БАН. Зам.-председател на БАН в предишния мандат, а от 2017 г. е зам.-председател на Събранието на академиците и кореспондентите. Има 265 публикации. Издал е 38 книги, учебници и монографии. Операциите, които е направил, са около 10 000, а консултираните пациенти - към 50 000.

АКАД. ДАМЯН ДАМЯНОВ:

МЕЧТАЯ

да се разговаря на
ПРАВНИЦИ

Интервю на
Зорница ВЕСЕЛИНОВА

□ Лекар на годината 2018 ли е най-скъпата на сърцето ви награда, акад. Дамянов?

- Досега имам различни награди. Не може да се степенува коя е най-голямата, коя е най-скъпата. Признанието от лекарското съсловие е с особен подтекст, защото е за проявен професионализъм, за постижения в областта на медицината и в частност в областта на хирургията, пък и заради творчеството ми - за учебниците и помагалата, които съм написал.

□ БСП иска вот на недоверие на правителството заради провала му в здравеопазването. Споделяте ли мнението, че кабинетът "Борисов 3" досега се проваля в тази област?

- Безспорно здравеопазването е в крайно лошо състояние. Дали ще наречем това състояние криза или катастрофа, или провал, е въпрос на избор на конкретно понятие, но това е дългогодишен процес - около 20 години. В здравеопазването има проблеми, те са многопосочни и от много години.

□ Кои са тези проблеми?

- Като лекар казвам, че има генетични дефекти, които бяха заложени в системата на здравеопазването и те генерираха проблеми. Такъв проблем например е превръщането на болниците в търговски дружества и на общо-практикуващите лекари в еднолични търговци. Медицината се изроди в търговия, промени се начинът на мислене на лекарите.

□ Превръщането на клиничните пътеки в инструмент за разплащане, а не в инструмент за контролиране на лечебния процес проблем ли е?

- Да, проблем е. Когато формираш клиничните пътеки, не може цената им да бъде определена отгоре. Трябваше първо да се направи анализ - колко пари се харчат за всяка клинична пътека, колко клинични случаи се лекуват по нея за година и тогава да се определи общата сума за годината. Сега се определя бюджет отгоре, а лекарите се опитват да сместят разходите по клиничните пътеки в него. Това е неправилно.

Снимка Иван Стоименов

От стр. 11

□ *Бихте ли определили като проблем начина, по който се формират цените на лекарствата?*

- Разбира се. У нас цените на лекарствата се образуват според цената, която определят фирмите. И консумативите, и медицинската апаратура се продават според интересите на фирмите без ограничителни мерки от страна на държавата. Това бе заложено в началото на здравната реформа и впоследствие даде своите дефекти. Разликата между цената на едни и същи медикаменти, медицински апарати и консумативи у нас и в съседни европейски държави понякога е фрапантна.

□ *Изпуснат бе контролът върху броя на болниците, това също е проблем.*

- Затова сега се радваме на 365 болници, от които към 115 - частни. Те обаче са групирани само в определени селища, не се разпределят според интересите на населението и държавата. Дълго време говорихме, че болниците ще станат по-малко благодарение на конкуренцията. Но конкуренцията не се случи, а нямаме право да фалираме болниците. В даден момент се оказа, че общинските болници могат да фалират, но това не е най-рационалното и разумното, защото те са най-близо до пациентите. Държавата се оттегли и каза на общините да се оправят сами. А доста общини са бедни и там, където могат да спасят нещо, спасяват. Кризата се премести в държавните болници - пожарът пламна и при тях.

□ *Контролът върху здравната система май доста понакуцва...*

- Контролът върху здравната система се помества в 19 позиции, но те изглеждат все още са достатъчни. Нарушиха се взаимоотношенията пациент-лекар, стигна се до конфликти. За медицинските работници понякога не се говори със суперлативи.

□ *Бихте ли коментирали финансирането на здравната ни система?*

- Финансирането е много важно. Когато се налага нов финансов модел или промяна в него, новите условия трябва да се апробират в 2-3 области в страната. Сега се опитваме да променим финансовия модел на здравеопазването. За това е необходим политически и управленски

консенсус. Ако консенсусът липсва, ще продължим да влизаме от една криза в друга. И ще продължим да реформираме реформата.

□ *Споменатият от вас консенсус май е зад девет планини в десета. Като орела, рака и щуката от известната басня на П.Р.Славейков е дори управляващата коалиция.*

- Вярно е. Не съм оптимист, че при сегашното състояние на държавното управление консенсус е възможен. А е крайно необходим, за да се създаде спокойствие в здравната система. Трябва да се сформира работна група за обсъждане на дефектите в здравеопазването, да се постигне съгласие и да бъде проведена дългосрочна и последователна политика. Сега забравихме откъде тръгнахме и още по-неясно е накъде отиваме и какво целим.

□ *Някой от управляващите досега питал ли ви е как да бъде проведена здравната реформа?*

- През последните двадесетина години организирах 5-6 национални дискусии по проблемите на здравеопазването, на които присъстваха управленци и политици. Те казваха, че това, което предлагам, е много умно и правилно. И ... дотук. Елементи от мои предложения и предложения на колеги бяха заложени в различни управленски програми, но не са реализирани. Умните неща, казани от практиците, от експертите, се появяват в медиите, но на втория ден се забравят.

□ *Досега трите правителства на ГЕРБ смениха 9 здравни министри и 8 шефове на НЗОК. Настоящият здравен министър Кирил Ананиев е финансист. Как оценявате това, което той върши? Информирани ли сте дали се е допитвал до ваши колеги?*

- Текучеството при здравните министри е проблем, създаден от дефектите на здравната система, които периодично създават напрежение и сред медицинските, и сред управленските среди. Когато една фирма не върви, сменят ръководния екип. Смяната на личността е палиативно решение за момента. С министър Кирил Ананиев съм контактувал. Той е прекрасен финансист. Доста от нещата, които залага, са добри управленски решения. Обаче докъде ще се стигне с настоящи-

МЕЧТАЯ да се радвам на ПРАВНУЦИ

те предложения не мога да прогнозирам. Практиката ме кара да не съм голям оптимист. Защото проблемите на здравеопазването са твърде много и търсенето на решения само на финансовите проблеми няма да коригира всички дефекти, натрупани досега. Налице са проблеми в електронното здравеопазване, медицинския контрол, кадрите, снабдяването с лекарства, болничната помощ и много други. И те трябва да бъдат решавани едновременно и паралелно.

□ *Как да излезем от лабиринта "българско здравеопазване"?*

- С търпение, съгласие и дългосрочна еднотипна политика, независимо от това коя партия управлява.

□ *Вие как излизате от житейските лабиринти, в които сте попадали?*

- Гледам напред с оптимизъм. Семейното и служебното ми обкръжение са наясно, че се стремя житейските кризи да не продължават повече от 24 часа.

□ *Бихте ли коментирали кризата, възникнала в отношенията между Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ) и ръководството на БАН?*

- Откъсването на НИМХ от БАН е прецедент. Моята лична прогноза е, че повечето колеги, които излизат от БАН, рано или късно ще съжаляват. Защото атмосферата в Академията е с творчески заряд, в нея царя изследователски дух.

□ *БАН страда от хронично "заболяване", наречено синдром на финансовата недостатъчност. Скоростно оздравяване май не се очертава...*

- След 10 ноември 1989 г. имаше масови фалити на промишлени предприятия. Това създаде вакуум в институтите, на които бе поверено научното им осигуряване. Те трябваше да се пренастроят, да се съобразяват с принципите на пазарната икономика. Някои направиха това по-успешно, други - по-неуспешно. Институтът по електрехимия например е толкова добре бизнес ориентиран, че е търсен от САЩ, Япония и други държави. Той получава поръчки от американски и японски фирми, с които се справя много успешно. БАН е единствената "фирма", която след 10 ноември успя да преустрои дейността си така, че над 40 процента от приходите ѝ са от договори с фирми и печалба от тях.

□ *Но средствата, които държавата отпуска на БАН, са крайно недостатъчни.*

- Държавата разсъждава абсолютно погрешно: финансирането на науката трябва да става на базата само на проекти. Впечатляващо бе гостуването на един японски професор у нас, който стана доктор хонорис кауза на БАН. Той работи в областта на светодиодите - те са в новата на т.нар. LED лампи. Оказа се, че когато въпросният японец започва да се занимава в тази сфера - 1964 г., по същото време и български колектив започва да работи по тези проблеми и има постижения, сравними с неговите. Но след 5 години България престава да финан-

сира споменатия научен колектив и дейността му замира. А Япония финансира целево проучванията с над 50 млрд. долара в продължение на 20-30 години. Екипът, ръководен от този учен, създава споменатите лампи и сега само за една година реализира 13 млрд. долара печалба. Научните изследвания са с дългосрочен характер. Започваш проучвания в 10 области и ако в една-две от тях се получат постижения, икономическият ефект често е голям. Но е нужно институционално финансиране от държавата. Ако няма възможност да се финансират 10 научни области, трябва да се отпуснат средства поне за няколко, които представляват национален интерес.

□ *Медицината представляваше ли интерес за вас, когато завършихте средното си образование?*

- Когато говорим за ученически интереси, първата ми любов беше физиката. Завърших гимназия и кандидатствах едновременно във ВМЕИ-София - специалностите електроника и радиотехника, и медицина във ВМИ пак в София. Явих се на четири кандидатстудентски изпита: математика, физика, биология и химия. В специалността медицина ме приеха веднага. Но на изпита по математика имаш проблем с една от задачите. Впоследствие бях приет и в столичния ВМЕИ - в специалността машини за хранително-вкусовата промишленост. Бях леко притеснен, не се виждах в тази област и везните се наклониха в полза на медицината. Веднага след като станах студент във ВМИ, се насочих към хирургията. Още първата седмица видях покана за кръжок по хирургия и се кандидатирах. Това учуди ръководителя на кръжока, защото още нямаш понятие дори за латинските термини. Отговорих, че изобщо не се колебая за избора на хирургията като бъдеща професия.

□ *Децата ви - дъщеря и син, поеха ли по вашия професионален път, или свърнаха в други групи? Настоявахте ли да завършат медицина?*

- Не съм пресириал децата си да тръгнат по моя път. В даден момент синът застана пред мен и каза: "Баща ми, ти си достатъчна антиагитация за мен, затова няма да следвам медицина и в частност хирургия". Причината за това негово решение бе, че той и дъщеря ми рядко ме виждаха вкъщи - така е при хирурзите. Синът ми е стоматолог, завърши дентална медицина. Женен е за своя колежка. Сега семейството му е в Холандия. Там се реализират в холандски университет. Там растат две от внучетата ми. Дъщерята завърши право и е адвокат, а съпругът ѝ е компютърен специалист. Живеят заедно с другите ми две внучета в България.

□ *Имате ли някаква мечта, която досега не сте постигнал?*

- Исках да участвам в отглеждането на децата ми, но това не се случи. Исках да участвам в отглеждането на внучетата, но и това пропуснах. Мечтата ми е да дочакам правнуци и да имам възможността да им се радвам.

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

ГРУПА МЛАДИ МЕЧТАТЕЛИ ВДЪХВАТ НОВ ЖИВОТ НА МРАЧНИТЕ СТОЛИЧНИ ПОДЛЕЗИ

Българският "гений" въоръжен със спрей, който излива гнева си върху фасади и огради, наскоро се прочу в далечна Япония. В родината май отдавна свикнахме с вандалските прояви върху подлези и паметници, подминаваме ги, както подритваме и поредния фас на тротоара.

Група млади ентузиаста вече няколко години водят доста успешна битка срещу драскачите. При това използват тяхното оръжие - спрей и графити. Водят я интелигентно, изключително атрактивно и най-вече позитивно. Представяме ви ПОДЛЕЗНО - инициативата, преоборила мрачните столични подлези. Извадила ги от смядта, разрухата и тъмнината. Превърнала ги в истинска наслада за сетивата, в място за градска култура, свежа спирка за почивка сред забързаните софийски улици.

се устройствени планове. Ентузиастите не се отказват, пробиват в два-три района, а след това сами изграждат стратегия, по която да планират проектите, да търсят партньори и да реализират каузата си. От миналата година ПОДЛЕЗНО е регистрирано като фондация в обществена полза, което прави работата с общинската администрация далеч по-бърза и лесна.

Незаменим боец от ПОДЛЕЗНО в бюрократичната джунгла е Юлия Иванова. Урбанист по професия, тя е човекът, който няма равен в изготвянето на документация и всякакви проектни

предложения. От екипа твърдят, че успява да увлече всички в работата, да ги побутва напред и едновременно с това да ги държи изкъсо. Млад, изключително позитивен човек, респектира с точността си и определено й личи, че е се заела с ролята на организатор. Разказва за много случаи, в които малкият им екип успява да увлече след себе си дори обикновени минувачи. Които се спират, за да помагат - дали в събирането на боклуци, дали в чистенето на стени, или в рисуването на подновените фасади. Юлия е категорична -

хората могат да бъдат превъзпитани

Да пазят и да градят, вместо да цапат и да рушат. Виждат го при всеки свой проект.

Драскачите, както ги наричат от ПОДЛЕЗНО, се крият. Предпочитат тъмните, неосветени места, без видимост. Оставят "отпечатъка си" и се скриват. Когато направим мястото осветено, когато го почистим и го преобразим, вандалите се отказват. Видимостта спира вандализма, убедена е Юлия. Сигурна е също, че в София ПОДЛЕЗНО вече са постигнали много в това отношение. Мисленето на хората се пречупва - чисто е там, където се чисти и се поддържа.

Доказателство за това е и съдбата на различните подлези, възродени от ПОДЛЕЗНО. Тези, които са осветени, които районните общини продължават да обгрижват и чистят, остават незасегнати от повторни вандалски прояви. Има места, на които проектите не само се запазват, но и се доразвиват, включва се разговора Митко. Димитър Стафидов е част от екипа на ПОДЛЕЗНО. Артистът, който внася нужната доза въображение, разчупеност и екстравагантност. Колегите му го наричат "креативен гуру". Митко ражда повечето идеи. Той е мечтателят, който може да преобрази и най-скупната пейка в произведение на изкуство. Митко е художник, дизайнер, режисьор и музикант. Като с магическа пръчка претворява проектите на ПОДЛЕЗНО в персен, картина или фотографски етюд.

Разказва за един от любимите проекти на екипа - "Фантазмагории". Двете дворни пространства на детска градина "Олимпийче" в центъра на столицата са превърнати

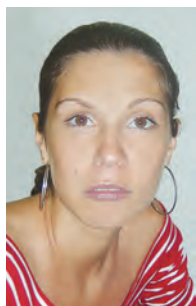
В приказан дом за чуговища

Оградата е изрисувана с чудновати същества, стари автомобилни гуми оживяват със страховити и смешни лица. Всичко е направено с участието на децата - те рисуват, измислят, пеят и се забавляват заедно с младежите от "ПОДЛЕЗНО". Митко разказва, че от детската градина сами ги потърсили, след като видели част от преобразените подлези в София. Определено работата с деца допада на екипа и те вече жадват нови срещи с малчугани и техните учители.

Когато влагаш любов и желание, увеличаваш след себе си много хора. Креативните младежи го доказват безупречно със стотиците доброволци, които се включват в проектите им. А те винаги се безценни. Твърдят ни екип е от четирима души, но в нашите регистри имаме вписани около 300 доброволци, разказва Юлия. Всеки се включва на различен етап от работата - при почистването, при рисуването, носенето на товари, подбирането на материали.

Когато проектът изисква по-специфичен подход, използват специалисти в дадената област, уточнява Юлия. И дава пример с последната идея на ПОДЛЕЗНО, която съвсем скоро ще грейне в завършен вид. Подлезът пред Спортната палата на бул. "Васил Левски" и ул. "Гурко" ще бъде преобразен на спортна тема. От стените му ще ни гледат портрети на млади спортисти, заслужили медали през тази година. Ще има екран за проекции, място за срещи и дискусии, дори кътче за уличен фитнес. Всичко ще е съобразено с темата "спорт".

Докато разказват за последното си творение, Митко и Юлия вече прехвърлят заявките от следващите си "клиенти". Подаряват ни заразяващи усмивки и потеглят напред, пълни с мечти и вяра в себе си и другите.

Ралица
НИКОЛОВА

НАУЧЕН ПОДЛЕЗ

Дълга върволица от цифри в необичаен ред. Това е изписано по рамката на подлеса под бул. "България", при техникума по текстил и моден дизайн. В научния подлез има скрити още куп загадки и мистериозни послания.

МУЗИКАЛЕН ПОДЛЕЗ

Подлезът под бул. "Цариградско шосе" и ул. "Александър Жендов" е превърнат в истински дом за уличните музиканти. С пейки за уличните музиканти, музикални графити и стълбища като пиано.

ФИЛМОВ ПОДЛЕЗ

Ако се опитате да пресечете "Цариградско шосе" при ул. "Светослав Тертер", едва ли ще очаквате подлезът да ви посрещне с червен килим. Но ако продължите надолу по стълбата, ще се потопите в света на киното.

Началото е през 2013 година. Тогава са по-скоро авантюристи, които искат да преобразят занемарената градска среда. Започват с подлезите на София, през които те е страх и срам да преминеш дори и в най-светлата част на деня. Идеите им са изключително креативни - подлезите да се преобразят в светли и чисти пространства, изрисувани и обособени по тематичен принцип. ПОДЛЕЗНО дават поле за изява на т.нар. графити артисти, това са майсторите на спрея, творци, изключително креативни, които също търсят начин да направят градската среда по-приветлива и обновена.

Не само графитите

Вдъхват нов живот на тъмните местенца

Те се превръщат в сцена за улични артисти, места за флашмоб, детски работилници, кинопрожекции.

Проектите на ПОДЛЕЗНО бързо са прегърнати от Столична община в лицето на дирекция "Превенция, интеграция, спорт и туризъм", но се оказва, че има редица административни затруднения за тяхната реализация. Бюрократията прехвърля младежите от дирекция към дирекция, четат се наредби, прелистват

Бум на изкуствените луни

Зорница
БЕСЕЛИНОВА

В началото на 2019 г. Китай планира да качи на ниска околоземна геостационарна орбита първата си изкуствена луна, съобщиха тези дни световните медии. Става дума за

сателит, който ще осветява град Чънду

(административен център на провинция Съчуан), чието население е около 12 млн. души. Идеята за създаването на спътника е подсказана от картина на френски художник, представляваща огледална женска фигура, висеща над Париж, отразявайки слънчевата светлина към Лувъра. Повърхността на спътника - сферично огледало с диаметър 22 м, е изработена от светлоотразяваща

синтетична материя

с дебелина 4 микрона. Сателитът ще е 8,2 пъти по-ярък от Луната и ще функционира до 2020 г. Той ще "пенсioniра" уличните лампи, а годишният разход на електроенергия ще намалее с около 175 млн. долара. Първоначално ще грее само над площ 50 кв. км. Ако нещата вървят добре, ако няма неприятни изненади, изкуствената луна ще бъде усъвършенствана и ще осветява район от Ченду с площ 180 кв. км. В случай, че проектът приключи успешно, до края на 2022 г. Китай

ще инсталира в Извънземието

още три сателита, които ще грееят над други градове.

Берлин може би ще изпревари Пекин. Немски инженери и физици конструираха изкуствена Луна, която ще инсталират на околоземна орбита до края на 2018. Устройството е готово и се тества в Германския аерокосмически център край Кьолн. То ще осветява част от северните райони на Германия. Предвижда се икономията на електроенергия да е към 86 000 евро годишно. Създателите на сате-

Германци, китайци и руснаци икономисват електроенергия, осветявайки с тях обширни райони

лита се похвалиха, че

светлоотражателната му повърхност

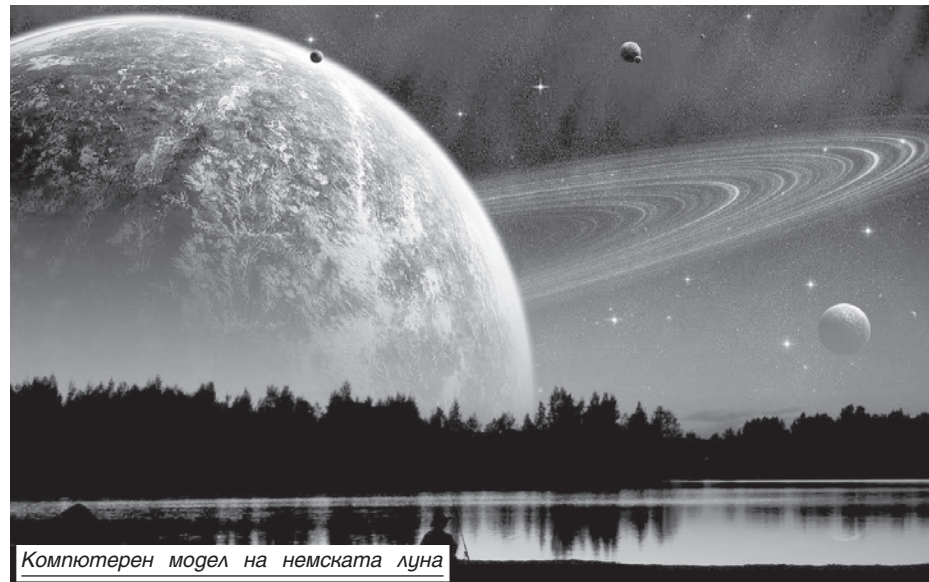
е най-тънката в света, а кълбото, което тя обвива, е от изключително лека сплав, дело на техни колеги химици.

И руснаците не стоят със скръстени ръце. Николай Плотников, инженер от Санкт Петербург, има проект, граничещ с фантастиката. "Ако идеята ми се реализира, уличните лампи в много населени места ще се превърнат в

излишен лукс

и ще икономисваме доста големи суми за електроенергия", твърди той. Ето за какво става дума.

Конструира се сателит, към който е прикрепен ракетен двигател. Спътникът се изстрелва на околоземна орбита. Известно време "виси" над определен район и го осветява, после по команда от наземен център двигателят му се включва и го придвижва над друг район. И така ... до края на света.

Компютерен модел на немската луна

Сателит ще пръска светлина над Ченду

Според Плотников, ако отражателната повърхност на изкуствената му луна е

достатъчно качествена

тя би била няколко пъти по-ярка от естествената си родственичка. Руснакът подчертава, че спътникът трябва да е с формата на кастрон, т.е. да представлява вдлъбнато огледало. Фантазията му отива още по-далече: той предлага сателитът да бъде изработен от еластична материя и да се надува в Извънземието като балон. "Вместо една, на геостационарна орбита може да се инсталират няколко малки луни от този род, които биха функционирали като комплекс, и, ако някоя от тях бъде извадена от строя (след стълкновение с метеорит например), останалите ще продължат да осветяват съответния район", допълва той.

Второ слънце ще грее над Русия

Инженери от руската ракетно-космическа корпорация "Енергия" представиха официално своя проект на орбитална система за осветяване на части от родината им със слънчева светлина. В подробен доклад те пишат, че съвкупност от устройства, изобретени от самите тях, ще увеличи продължителността на деня и би променила спектъра на светлинния поток, насочен към съответния район. Какво имат предвид авторите на този проект?

Те предлагат да се създадат космически апарати, отразяващи светлината на нашата звезда и увеличаващи неколкостранно интензитета ѝ с помощта на ултралики лазери. Специална оптична система ще променя спектъра на снопа, излъчван към Земята.

Тъй като изкуственото слънце ще бъде включвано и през нощта и може да повлияе на биоритмите и здравето на хората, живеещи в осветявания район, авторите на проекта смятат, че трябва да се редуцира количеството на отразената ултравиолетова слънчева радиация. Но не казват как да стане това.

Изкуствено слънце ще огрява норвежкия град Рюкан, който е разположен в низина и през зимата лъчите на нашата звезда не стигат до него. Инженери и физици от Осло разработиха проект за коригиране на тази несправедливост. Сателит, намиращ се на ниска геостационарна орбита, чиято повърхност е покрита със свръхтънък слой от лека сплав, ще отразява светлината на нашата звезда, насочвайки я към Рюкан.

ПРОКЛЯТИЕТО НА ОСТРОВ ОУК

Зорница ВЕСЕЛИНОВА

Невзрачно малко парче земя, намиращо се в канадската провинция Нова Скотия, е в топлистата на най-загадъчните острови. То се нарича Оук (от oak - дъб, англ.), понеже на територията му преобладават дъбовете. С него е свързана

история за търсачи на съкровища

от която би се получил прелюбопитен приключенски роман.

Тя започва през пролетта на 1795 г. Трима юноши - Даниъл МакГинис, Джон Воугън и Антъни Смит, се размотават из острова. В югоизточната му гориста част се натъкват на вдлъбната полянка, където стърчи един-единствен дъб, на чийто най-дебел клон виси система от въжета и макари, използвана за вдигане на тежести. Земята около дървото е със странен сивкав цвят. След кратко "производствено съвещание" младежите стигат до извода, че съдбата им намира, насочвайки ги към пещера със съкровище. Струва си труда да копаям надолу от полянката, смятат те. Речено-сторено. След час и половина размах-

ване на кирки и лопати

откриват вход на изоставена мина

Продължават разкопките и приблизително на всеки три метра попадат на пласт дървесина. Спират след 9-ия метър и се отказват, понеже съкровището го няма. МакГинис, Воугън и Смит не държат езичите си зад зъбите, разказват на всеки срещнат, че са открили място, където е скрито съкровище. И мълвата за него тръгва във всички посоки.

Минават 9 години. На вдлъбнатата полянка се изсипват двайсетина работници от въгледобивната компания Onslow, които започват да копаят оттам, където са спрели младежите. Но не с допотопни кирки и лопати, а с модерна за онова време техника. И те попадат на пласт дървесина през всеки 3 метра. В даден момент машината спира, удряйки нещо твърдо. Оказва се, че това е огромен камък с надпис "12 метра по-надолу са заровени

2 милиона паунга"

Без каквато и да било почивка работниците ентузиазирани копаят ли, копаят. Достигат следващите 12 метра,

но ядец! Там няма никакви милиони. Освен това ямата изведнъж светкавично се напълва с вода. Пратениците на Onslow се връщат при шефовете си и докладват, че не са намерили никакво съкровище.

Историята обаче не свършва дотук. През 1850 г. на онази полянка пристигат хора от фирмата Tigo, чиито собственици са петима инвеститори, надяващи се да докопат милионите. Обаче и те остават с пръст в устата. Сондата, която използват наети-

Тази монета е единствената ценност, открита при копаенето

Клипът за о-в Оук, гледан от стотици хиляди почитатели на приключенията

"експерти" то е пиратско съкровище. Според други е несметно богатство, скрито от рицарите тамплиери. Трети твърдят, че "там, долу, са заровени скъпоценностите на Мария Антоанета". Доста са и привържениците на хипотезата, че в мината се намира кораб на пришълци от Космоса.

Оттогава досега мало и голямо влиза във въпросната дупка. Но

никой не излиза от нея

Преди 10 години интернационален екип, включващ канадски, американски, френски и италиански инженери, физици и археолози, пуска в гигантската яма телевизионна камера с голяма разделителна способност, която заснема дори най-нищожните детайли във вътрешността ѝ. Руснаци и германци пък вкарват робот в дупката, който описва с човешки глас какво виждат "очите" му и какво чуват "ушите" му. Оказва се, че и той, и камерата, са засекли човешки скелети. Но никой не е в състояние да каже коя е причината за смъртта на смелчаците - доброволци от цял свят - влезли в това зловещо място. Ултрамодерна апаратура, "командирана" в дупката, не установява наличие на никакви вредни лъчения. Местното население смята, че над острова тегне ужасно проклетие.

Пълна мистерия! Но тя все някога ще бъде разгадана.

Някои търсачи на съкровища пускат кучета в мината

те работници, пробива няколко плитки дупки, през които се оттича водата в ямата. После продължава да копае надолу. И спира на 15-ия метър, понеже

Богата отново се появява

През 1862 г. вдлъбнатата полянка е посетена от работници на компанията Oak Island Association. Поредните мераклии да пробват късмета си се съвещават няколко дни и пускат земекопната машина. Тя работи само десетина минути и пропада в гигантска дупка, чието дъно изобщо не се вижда. Работниците вдигат багажа си и се махат.

В Канада плъзват слухове за нещото, скрито в мината на остров Оук. Според някои

СРЕЩИ

АНА ИВАНОВА:

В чужбина хората нямат комплекси

Наградите ми дават мотивация да се развивам с още повече амбиция, разкри носителката на титлата „Мисис България Вселена 2008“

Интервю на
Альона НЕЙКОВА

□ Как стигнахте до идеята да организирате кампания в помощ на „Детско здраве - Пирогов“, Ана?

- Неотдавна, по време на среща с приятели споделих, че искам да направя отново благотворителна вечер и търся кауза, която да бъде подкрепена. Подказаха ми идеята за кампанията на „Пирогов“, свързана с децата. После потърсих повече информация в медиите за тази инициатива, която много ми допадна. Застанах с отворено сърце зад каузата.

□ Какво ви костваше да намерите подкрепа за реализирането на тази кампания? Кой всъщност застана зад вас?

- Честно казано, организирането на благотворителни инициативи не носи усещането за товар, нито създава впечатление, че коства нещо. Всички, с които споделих идеята за тази кауза, ме подкрепиха и обещаха да съдействат с каквото могат. Зад кампанията застанаха националният ни отбор по волейбол, фондация „Ейнджълс“, „Лайънс клуб капитал“, „Ротари клуб“, както и домакинят на събитието - ресторант „Laila Fashion Cooking“ в София.

□ Как успяхте да убедите толкова много хора и организации, че инициативата си заслужава?

- Според мен тази кауза е за хора със сърца. Следователно не се наложи дълго да ги убеждавам, за да подкрепят такава благородна идея.

□ За първи път ли организирате подобни събития?

- Не, разбира се! Дълги години с това се занимавам.

□ На какви други каузи сте инициатор и основно действащо лице?

- Една от по-големите инициативи беше „Дари усмивка!“ - тя е за деца-сираци и деца в неравностойно положение, на които осигурих усмивки за абитуриентската им вечер с тоалети, защото те нямат средства сами да ги закупят.

□ Вие сте единствената българка, която е член на социалната на експрезидента Франсоа Оланд. Каква е предисторията на този факт?

- На така поставения въпрос ще отговоря лаконично: допаднах ми него-

вите възгледи и предизборни обещания. След това знаете, че обществото не го подкрепи за още един мандат.

□ От доста време живеете в чужбина. Защо предпочетохте Монако, а не останалите в България?

- Добър въпрос. Може би в този период съм усетила нужда за развитие на друго ниво. И никак не съжалявам за взетото решение - дори съм благодарна на съдбата, че ми даде този опит в един развит и по-социален свят, за да мога днес да прилагам всичко това и при завръщането си в България.

□ Носителка сте на многобройни титли. Какво означават те за вас? Коя от тях ви е най-скъпа, най-трудно спечелена, най-изстрадана, най-запомняща се...?

- Всички награди, които имам (а те не са малко), са просто голям мой плюс. Те ми дават мотивация да работя и да се развивам с още повече амбиция. А тези, които са ме вдъхновили най-много, са „Мисис България“ и почетният медал от Монако.

□ Знае се, че сте го получила лично от кмета на града. С какво го заслужихте всъщност?

- Това е моята гордост за усилията и за труда в емиграция. На чужда земя успехът е много по-труден и затова по-ценен. Медалът е следствие на моите дейности - също и благотворителни каузи, които съм осъществила през тези 12 години в Монако.

□ Вие сте чест официален гост на престижни събития както във френската част на Монте Карло, така и в кралската. Какво ви впечатлява най-много на подобни мероприятия?

- Колкото и невероятно звучи - там хората нямат комплекси да се правят на нещо, което не са. В чужбина всички са равни и земни, карат те и ти да се чувстваш така. Няма поза, няма излишно самочувствие и парадирание, както сме свикнали тук да го виждаме във всекидневието.

□ В медиите у нас периодично се появяват информации за ваши закачки с различни известни мъже, сред които е и те-нисистът Новак Джокович. Как ще ги коментирате?

- С различни мъже? (усмивка) По мои спомени, от медиите името ми е било забърквано само с един

Снимка ЛИЧЕН АРХИВ

АНА ИВАНОВА е родена във Варна. Завършва публична администрация и политология. През 2008 г. става „Мисис България Вселена“, а от десетина години живее в Монако, където създава и модните си компании. Заема висок пост в съдебната администрация в Европейския съд в Люксембург. Известна е с организирането на благотворителни кампании и редица социални инициативи. Като президент на фондацията „Монако гриймс“ инициира събиране на средства в полза на националната програма „Детско здраве - Пирогов“. Събитието ще се състои на 23 ноември в София.

известен мъж - Джокович (усмивка). И по-добре да ме споменават с него, а не с други знайни и незнайни герои на България, с които се надявам никога да не бъда свързвана.

□ Съгласна ли сте с твърдението, че сме държава с най-много „Миски“ на глава от населението?

- Да, това многократно го пиша в мои коментари и споменавам в интервюта. Въобще - доста сме различни от всички европейски държави на Запад от нас.

□ Кой се грижи за близнаците ви? Какво мислят Валерия и Доротея за вашите ангажменти, благотворителни

събития и титлите ви за красота?

- Всъщност близнаците вече се грижат за мен - те са на 15 години (усмивка се). Шегувам се, разбира се. А титлите за красота - не ми харесва как звучи това, все едно ми е фикс идея. Но дъщерите ми не мислят много за тях, защото не им отдават особено значение. Относно благотворителните ангажменти - силно се надявам да им дам добър пример и един ден да продължат всичко след мен.

□ Ако дъщерите ви някой ден решат да се явят на конкурс, където се оценява физическата хубост, ще ги спрете ли? Защо?

- Моето право е само да ги насочвам и съветвам за всичко в живота им. Но всъщност те решават какво ще правят занапред. Ако пожелаят да се доказват пред себе си - само мога да ги подкрепя. Е, разбира се, ще преценя дали даденият конкурс няма да урони престижа на фамилията, например (усмивка се).

□ Преди време привлякохте общественото внимание с ваш статус във фейсбук, в който написахте „Барбита богини ни рекламират пред Европейския съюз - да чакаме ли НАТО и НАСА“. Какво ви провокира за тази публикация? Съжалявате ли, че пуснахте този пост?

- Не съжалявам за нищо, написано от мен в социалната мрежа. Ако някой се е обидил, значи се е разпознал и това си е негов проблем. Защо го написах? Защото всички знаем какво се случва в тези емблематични места на София, какви са таргетите там и как изглежда всичко това не само в нашите очи, а и в очите на чужденците.

□ Каква цена трябваше да платите, за да се прочуете в чужбина?

- Най-скъпото за една майка - да е далеч от децата си, да се налага да е на 2000 километра. Всички други жертви бледнеят пред това.

□ Смятате ли се за успяла? Благодарение на какво (кого) или въпреки, че...?

- Всеки ден благодаря на Бог и на Вселената за всичко, което съм и имам. Аз съм една нормална смъртна жена - като всички на планетата, която все още вярва в доброто и чудесата. И какво значи „успяла“? В днешни дни това, че си се прибрал жив и здрав при хората, които обичаш, и фактът, че имаш какво да ядеш, те кара да мислиш, че си успял. Поне за мен е така!

□ Често ли си идвате в родината?

- В последните две години ми се налага все по-често да се връщам в България.

□ Следите ли живота в страната ни, интересувате ли се какво е всекидневието на хората?

- О, да. Всяка вечер гледам новините в чужбина и това, което виждам, че се случва тук, още повече ме кара да си мисля, че е по-добре да си остана емигрантка.

□ Какво бихте искали да промените в България, ако имате такава възможност?

- За да отговоря на този въпрос (усмивка се), ще ми трябват тонове хартия и мастило. Доста критично съм писала по темата, медиите проявиха интерес към думите ми, за което им благодаря. Но, на първо място, абсолютно необходимо е, и то в кратки срокове, да започнем промени в съдебната система. Както казват мъдрите хора - „Рибата се вмиришава от главата“, нали?

Днешното пътешествие по улиците на Рим продължава. Нали си спомняте от миналия петък, разделихме се с вас, читатели, на "Площада на народа". Обещах да ви кажа къде водят другите две улици, тръгващи оттам. Всъщност това е без значение, защото Рим е градът, където на всяка крачка можеш да видиш нещо интересно, да снимаш някаква забележителност.

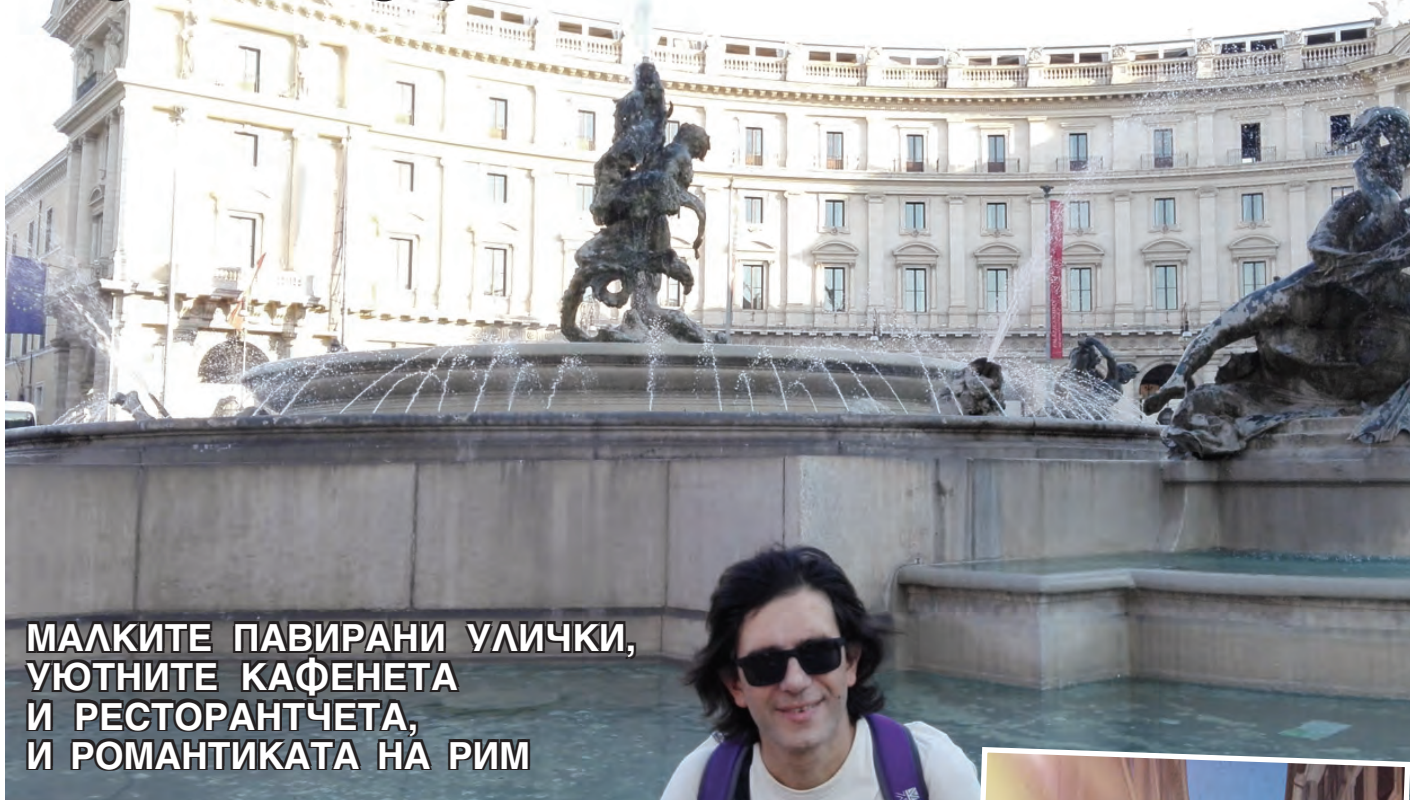
Всички пътища водят към Рим. Тази прословута сентенция е абсолютно вярна. В Римската империя всички пътища са започвали от Рим и оттам са се измървали всички разстояния. А император Октавиан Август, за да означава началото им, издигнал на Форума позлатен бронзов монумент, от който днес се е съхранила само мраморната му основа.

Едва ли има обаче нещо по-романтично от малките римски улички, по които може да се разхождаш с часове. Повечето от тях са покрити с павеа. Ах тези павеа, които у нас толкова много са мразени и подменяни с асфалт. Бил съм в много европейски градове, в които историческият облик на града се пази ревниво и павираните улици са част от него.

По малките римски улички придвижването с големи автомобили е доста трудно, затова по традиция повечето италианци отдават предпочитанията си на малките коли и най-вече на бързите скутери, които без проблем се провираят както през тълпите от туристи, така и в задръстванията.

Транспортът в Рим е добре уреден, но поради многото туристи автобусите и метрото много често са претъпкани.

Неповторимият дух на Италия

МАЛКИТЕ ПАВИРАНИ УЛИЧКИ, УЮТНИТЕ КАФЕНЕТА И РЕСТОРАНТЧЕТА, И РОМАНТИКАТА НА РИМ

Боян БОЙЧЕВ
(продължение)

Но да се върнем на римските улици. Стана дума, че през лятото е доста горещо. В малките магазинчета може да си купите минерална вода, но може и да пиете от многобройните чешмички. А неповторимата атмосфера на улиците се създава и от многобройните кафенета и ресторанти, много от които носят духа на XVIII-XIX век и почти не са променяни оттогава. Отсъства "неповторимата" комбинация от бетон, стъкло и алуминий.

За италианците храната е нещо свещено. Сутрин по улиците на града се носи неповторимият аромат на кафе и печени закуски. Да пиеш кафе на крак с пластмасова чашка? Забрави! Правят го само чужденците, а местните гледат на това с насмешка. Класика е да седнеш в някое от малките кафенета и да си изпиеш кафето с удоволствие. А италианците са майстори на еспресото. Задължително те питат: "Еспресо ита-

лиано? Еспресо американско?" "Еспресо американско" е нашенското еспресо - в по-голяма чашка и по-разредено. "Еспресо италиано" е това, което пият италианците, а у нас му викаме късо кафе. В Италия обаче то е много силно и ароматно, макар че са точно три малки глътки. Ако искате да усетите автентичния вкус на Италия, опитайте от него. Цената му е около едно евро.

Заведенията за бързо хранене не са на мода в Италия. Италианците предпочитат традиционните ресторанчета. Не може да дойдеш в Италия и да не опиташ макаронените изделия ("паста") и пиците.

Пиците са малко по-плътни от тези, които сме свикнали да ядем у нас. Внимавайте! Да излееш отгоре кетчуп, майонеза или горчица, както сме свикнали у нас, в Италия се смята за кошунство и обида към готвача. В България това "варварство" по отношение на традиционната италианска кухня е резултат от влиянието на американския блудкав вкус, който бе възприет от младите.

За италианците още по-голямо кошунство е да поднесеш спагетите с кетчуп. Или да ги ядеш студени. Традиционно сосът е доматиен, с разни подправки и различно месо, а отгоре - настъргано сирене. Вариантите и рецептите са много и това е сериозна тема за разговор сред местните. Италианците предпочитат виното пред силните напитки. А най-популярният коктейл е "Шприц аперол" - смес от портокалов аперитив "Аперол" и шампанизирано вино "Просеко".

Трябва задължително да опитате и италианския сладолед ("джелато"), който има световна слава. Много е вкусен и ароматен и се продава почти навсякъде. Това е единственото нещо, което за италианците е приемливо да ядеш в движение. Недалеч от фонтана "Ди Треви" се намира и една съвременна сладоледарница, която ви я препоръчвам. Ще трябва да почакате 15-20 минути, но си струва. Ще я познаете по голямата опашка и стената със стичащ по нея шоколад. Докато избираме сладолед и добавките към него, усмихнатият италианец пита откъде сме. Когато разбира, че сме от България, той се усмихва още

Из римските улички

Традиционна италианска пица

Важно е да се знае, че шофьорите не продават билети, трябва да си купите от автоматите, които не са на всяка спирка.

Затова, ако се чувствате добре подготвени, най-добрият вариант е да се разходите пеша. Вярно е, че тези разходки понякога могат да продължат с километри, но си струва. Само така може да почувствате духа на Рим.

Какво е един град без дух? Просто блокове и асфалт.

Рим е и много стилин град. Твърде далеч от съвременния кич - всеки да си строи каквото иска, както иска и където иска. Тук всичко е обмислено. Сградите са до 10-етажни, боядисани в пастелни цветове - тъмножълто и всички негови нюанси (от бежово, през оранжево до прасковено). Други цветове не са позволени. Прозорците са тесни и високи, закриващи се с капаци - добро решение за горещите летни дни. Дори новите жилищни сгради в по-новите квартали са направени така, че по стил и цвят да приличат на старите. В това е неповторимият облик на града - един общ организъм.

Снимки АВТОРЪТ

Рак дебне 120 хил. европейци на работните им места

Опасните вещества ни дебнат навсякъде. Ако във всекидневието си можем по един или друг начин да ги избегнем, то на работното място е трудно. За това е необходимо да обединят усилията си служителите с работодателите, със здравните власти и правителствата. В началото на август ГИТ организира информационна и инспекционна кампания "Здравословни работни места, 2018-2019 г.", управление на опасните вещества на работното място" - част от двегодишната кампания на Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA). Инспекторите следят отблизо безопасните условия на труд в предприятията от "Растениевъдство", "Оформяне и поддържане на озеленени площи", "Производство на мебели", "Производство на ПДЧ", "Печатна дейност", "Производство на обувки", "Хуманно здравеопазване", "Ветеринарномедицинска дейност", "Борба с гризачи и насекоми" и "Галванични производства". ДУМА отделя специално внимание на проблема и той може да не изглежда толкова нов за читателите ни.

На 46-годишна училищна готвачка от Великобритания е присъдено

У НАС НАД 30 ХИЛ. СА ИЗЛОЖЕНИ ПОНЕ НА ЕДИН ТОКСИН, КОЙТО ВЛИЯЕ НА РЕПРОДУКТИВНИТЕ ИМ ВЪЗМОЖНОСТИ

Работници, които извършват "работа при влажни или мокри условия" (т.е. използват вода или разтворители, които могат да разрушат естествената предпазна преграда на кожата), са изложени на особен риск.

ски съвет, управлявал училището, признал, че не е предприел мерки за защита и бил осъден да плати. Т.е. всички вещества могат да са опасни в дадени ситуации, а работодатели и здравни власти трябва да оценяват внимателно рисковете. През последните години редица държави от ЕС разработиха модели за добра практика за ефективна превенция на астма сред хлебарите.

Сред малко известните рискове за здравето на работниците може да са вдишани вещества или

телната система (астма, ринит, азбестоза, силикоза и др.), увреждания на вътрешните органи, включително на мозъка и нервната система, и професионални ракови заболявания (левкемия, рак на белите дробове, мезотелиома и рак на носната кухина); въздействия върху здравето, които могат да бъдат остри или хронични - отравяне, кожни заболявания, репродуктивни проблеми, врождени малформации и увреждания на плода, алергии. В България над 30 хил. работници са из-

ложени поне на един репродуктивни вещества (вещество, което влияе на репродуктивните възможности на организма), съобщи за ДУМА националният секретар на КНСБ по безопасност и здраве при работа Огнян Атанасов.

На особен риск са изложени жените, младите, мигранти, работници, които получават по-рядко обучение и информация (наети от подизпълнители или срочно наети, или работещи в сивата икономика) - най-често заети в селското стопанство и градинарството, строи-

телството, транспорта, фризьорството, професионалното почистване, здравните и социалните грижи, хотелиерството, ресторантьорството и кетъринга, в почистването и поддръжката, управлението на отпадъците и отпадните води или аварийните и спасителните служби. Рискът варира и често е непредвидим. Данни показват, че работ-

на възраст до 25 г. в по-голяма степен са изложени

парения, отделяни при заваряване, сажди и катран, битум и респирабилен прах от кристален силициев диоксид).

Всяка година около 1,6 млн. души в Европа са диагностицирани с рак, а 120 000 годишно в ЕС развиват рак в резултат на професионална експозиция на канцерогени, почти 80 000 умират. Само в Обединеното кралство близо 8000 работници умират всяка година от професионални ракови заболявания в резултат на експозиция в миналото на канцерогени по време на работа. Много от тях са предотвратими. Преките разходи за това в Европа са

2,4 млрд. евро годишно

на въздействието на канцерогенни вещества от която и да е друга възрастова група. Според резултатите от проучване във Франция, младите работници, заети в поддръжката, са изложени по-често на съчетано въздействие на няколко канцерогенни вещества, сред които вещества, получени в процеса на работата (продуктите от процеса на горене - емисии отработени газове от дизелови двигатели, из-

Заварчици, бояджии, фризьори и медицински сестри също може да са изложени в голяма степен на риск от експозиция на канцерогени. Респирабилният прах от кристален силициев диоксид се среща често по работните места в ЕС в добива на скални материали, производството на тухли и строителството, и е установено, че причинява силикоза, ХОББ, рак на белите дробове.

И ДИЗЕЛОВИТЕ ИЗПАРЕНИЯ СА В СПИСЪКА С ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА

Преди дни Европарламентът прие Споразумение за защита на работниците от излагане на вредни вещества, с което дизеловите изпарения бяха добавени към списъка с вредните вещества, както и бяха определени гранични стойности на експозиция и обозначения за риск за кожата за още 8 вещества, причиняващи рак. Очаква се 12 млн. работници в ЕС, потенциално изложени на отработените газове от дизелови двигатели, да бъдат по-добре защитени.

Споразумението може да предотврати над 100 000 смъртни случая, причинени от рак през следващите 50 години, коментира председателят на Комисията по заетостта Марита Улвског (С&Д, Швеция). Ракът е водеща причина за трудови смъртни случаи в ЕС. Недопустимо е работници да губят живота си, опитвайки се да изкарат прехраната си, коментира Клод Ролен (ЕНП, Белгия).

КОРОЗИВЕН
Какво означава? Може да протрупа кожата на кожата, да причини тежки увреждания на кожата и сериозни увреждания на очите.
Какво да правим? Да се съхранява само в подходящи контейнери. Избягвайте контакт с кожата, очите и дробовете. Избягвайте контакт с кожата и очите. Да се съхранява в подходящи контейнери.
Къде се среща? Киселини и алкалии, използвани за почистване на машини и др.

ОСТРА ТОКСИЧНОСТ
Какво означава? Може да навреди или да причини смърт при поглъщане, вдишване или при контакт с кожата.
Какво да правим? Избягвайте контакт с кожата, очите и дробовете. Избягвайте контакт с кожата и очите. Да се съхранява в подходящи контейнери.
Къде се среща? Инсектициди, пестициди, използвани за почистване на машини и др.

ГАЗ ПОД НАЛЯГАНЕ
Какво означава? Може да експлодира при налягане, да причини увреждания на очите и дробовете.
Какво да правим? Избягвайте контакт с кожата, очите и дробовете. Избягвайте контакт с кожата и очите. Да се съхранява в подходящи контейнери.
Къде се среща? Цилиндри със сгъстен газ, аерозолни продукти.

СЕРИОЗНА ОПАСНОСТ ЗА ЗДРАВЕТО
Какво означава? Токсини са репродуктивни. Може да причини рак, влошава или влошава репродуктивните функции.
Какво да правим? Избягвайте контакт с кожата, очите и дробовете. Избягвайте контакт с кожата и очите. Да се съхранява в подходящи контейнери.
Къде се среща? Токсини, използвани за почистване на машини и др.

ОПАСНИ ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА
ЕCHA
EUROPEAN CHEMICALS AGENCY

обещание 200 хил. британски лири. Тя развила тежки дихателни проблеми в резултат на контакт с брашно в процеса на работа. Трябвало да замесва тесто в голяма машина, инсталирана в малка и недостатъчно вентилирана кухня. Не били предприети мерки за защита от рисковете, свързани с вдишването на брашнен прах, и развила остра астма. С помощта на синдикат предявила иск за обезщетение. Местният общин-

абсорбирани през кожата. Опасни вещества могат да проникнат в организма и в резултат на поглъщане, например когато

работници се хранят или пият на работното място

въпреки че това е забранено, когато то е замърсено.

Дългосрочни въздействия върху здравето са заболявания на диха-

ОГНЕОПАСНО
Какво означава? Може да причини пожар, избухване или експлозия при контакт с огън или топлина.
Какво да правим? Избягвайте контакт с кожата, очите и дробовете. Избягвайте контакт с кожата и очите. Да се съхранява в подходящи контейнери.
Къде се среща? Бензин, керосин, алкохол, използвани за почистване на машини и др.

ОПАСНО ЗА ЗДРАВЕТО
Какво означава? Може да причини сериозни увреждания на кожата, очите и дробовете. Може да причини рак, влошава или влошава репродуктивните функции.
Какво да правим? Избягвайте контакт с кожата, очите и дробовете. Избягвайте контакт с кожата и очите. Да се съхранява в подходящи контейнери.
Къде се среща? Токсини, използвани за почистване на машини и др.

ЗАПАЛИМО ВЕЩЕСТВО
Какво означава? Може да причини пожар, избухване или експлозия при контакт с огън или топлина.
Какво да правим? Избягвайте контакт с кожата, очите и дробовете. Избягвайте контакт с кожата и очите. Да се съхранява в подходящи контейнери.
Къде се среща? Бензин, керосин, алкохол, използвани за почистване на машини и др.

ЕКСПЛОЗИВНО ВЕЩЕСТВО
Какво означава? Може да причини експлозия при контакт с огън или топлина.
Какво да правим? Избягвайте контакт с кожата, очите и дробовете. Избягвайте контакт с кожата и очите. Да се съхранява в подходящи контейнери.
Къде се среща? Бензин, керосин, алкохол, използвани за почистване на машини и др.

Информация за химичните вещества и публична информация за опасните вещества са достъпни на <http://www.echa.europa.eu>

ЕCHA
EUROPEAN CHEMICALS AGENCY

Знаци за опасни вещества

Съдържанието на материалите в „Здраве“ дава обща информация за здравето и болестните състояния на достъпен немедицински език. Тя не може да замени консултацията с лекар за поставяне на диагноза и за лечение. Екипът на вестника не носи отговорност за самостоятелно поставяне на диагноза и самолечение, основани на публикациите.

От редактора

Дрога и демони

Боян БОЙЧЕВ

В историята, която днес ще ви разкажа, има шепи тъга, щипка надежда и много гняв.

Тя беше умно и талантливо момиче. Много чувствителна. Пишеше прекрасни стихове. Можеше да постигне всичко...

Започна с марихуана. "Безобидният" наркотик, който неусетно, на шега и за забавление, я обсеби. После дойдоха по-силните. Все по-силните. А стиховете секнаха. В малкото проблясъци, откъснала се за мигове от задушаващата преградка на зависимостите, тя беше отново умното момиче, което задаваше въпроси и искаше отговори, които и аз не можех да ѝ дам. Но за кратко. После търсеше несъществуващото мече, което копнееше да прегърне, водеше борба с демоните, проникнали в съзнанието ѝ.

Беше моя ученичка. Повтори няколко пъти класа. Търсеше начин да се измъкне.

Шепи тъга. В крайна сметка попадна в комуна. Казаха ми, че се изчистила. Щяла да учи вечерно. Била нов човек. Или отново онова момиче, което пише стихове? Но докога ще издържи? Колко е малка тази щипка надежда!

Казват, че почти всички млади вече пушат трева. Някои преминават и по-нататък. Синтетичната дрога масово се разпрост-

ранява в дискотеките и клубовете. Наркотиците се превръщат в най-големия бич на днешното общество.

Битката е за душите на хората и дяволът се вселява в тях чрез наркотиците, ми каза мой познат.

Колко хора си отидоха - жертва на пагубната страст. И винаги тя започва по един и същ начин: свободен съм да правя каквото си искам, най-важното в живота е удоволствието, дай да опитам, и другите го правят, винаги мога да спра...

Колко станаха невинни жертви: под влияние на опати - агресия, побои, катастрофи, убийства (спомнете си нашумелия, но не единствен, случай с журналистката Виктория Маринова).

Нещо нормално стана вече: този бил грозиран, онзи - напушен. Никой не се впечатлява. Приемаме го за неотменна част от днешния "модерен" свят. За част от рушачия се, пропит от пороци, свят.

А проблемът с наркотиците може да бъде лесно решен, но никой - нито мафия, нито държавата имат интерес от това. В този случай те са се слели в едно - да трупат кървави пари...

Всички знаят кои са дилърите, но никой не ги пипа. У нас да си купиш дрога е по-лесно отколкото да си купиш хляб, ми каза онова момиче в един от редките мигове, когато зависимостта беше освободила съзнанието му.

Когато нямаш нито цели, нито идеали...

Когато светът е брутален...

Когато е удобно да си зависим...

Дрогата е толкова лесен начин. А демоните - навсякъде.

Гняв, приятели, колко много гняв!

КОНЦЕРТ

Двама от най-успешните музиканти гостуват у нас

Концертмайсторът на Мюнхенската филхармония Мариан Краев, маестро Павел Балеф и Софийската филхармония ще представят произведения на Ян Сибелиус, Александър Глазунов и Александър Скрябин. Концертът на виртуозните музиканти е на 26 октомври в зала "България".

Световнопризнаният диригент Павел Балеф, който работи със звезди като Томас Хемпсън, Едита Груберова, Красимира Стоянова, Веселина Кацарова, Лука Пизарони, Анна Нетребко, лично е подготвил програмата с шедьоври на класическата музика.

Павел Балеф

Солист на концерта е роденият в Германия Мариан Краев. Той е едва 11-годишен, когато става ученик на уважавания преподавател по цигулка Клаус Хертел. По-късно е приет за студент в Консерваторията за музика и театър "Феликс Менделсон Бартолд" в Лайпциг. В програмата ще прозвучат произведения на трима забележителни автори от Русия,

Мариан Краев

Финландия и Германия.

На красотата на изпълнението на цигулка на Мариан Краев ще се насладим напълно в Концерта за цигулка и оркестър оп.47 на Ян Сибелиус - първият финландски композитор, който свързва органично епичните предания и традициите на националната финска музика с достиженията на европейската музикална култура.

АФИШ

Габровският театър с трилогия за българската история

"За Първото българско царство: Отшелникът" е най-новото заглавие в афиша на Габровския драматичен театър "Рачо Стоянов". Постановката е на Петринел Гочев, който е и автор на текста заедно с Анна Петрова.

"Този период от българската история е доста отдалечен от нас, историите от онова време звучат малко като легенди, а всъщност има доста материали и това, което ни изненада, докато работихме, беше, че хората са живели като сега, "на сериозно", не виждам много голяма разлика между сегашното живеене в обществото и тогавашното.

вашното. В спектакъла говорим за Първото българско царство, няма как да няма "българщина", колкото и да звучи иронично днес. Говорим за човека, който е българин, също така за българина, който е човек".

От началото на този творчески сезон Гочев е щатен режисьор в Габровския театър и замисълът е това представление да бъде първото от трилогия, която да обхване и следващите периоди от българската история през вековете.

ЗАВРЪЩАНЕ

Първо издание на Биенале на илюстрацията

ИЛЮСТРАЦИЯ ВЕРОНИКА БЕЛЧЕВА

"Българска илюстрация" и Столичната библиотека канят на първото издание на отдавна изчезналото Биенале на илюстрацията. Изложбата, която включва творби на 104 автори, се открива по случай 90-годишния юбилей на библиотеката.

Включените илюстрации са избрани от над 300 творби на познати и непознати български творци от страната и чужбина и са допълнени от произведения на майстори от първото биенале на илюстрацията през 1968 г. като Борислав Стоев, Евгени Босячки, Александър Денков, Любен Диманов, Иван Кьосев, Любен Зидаров, Иван Кирков.

Три творци бяха наградени с плашки на младия скулптор Илия Бояров в категориите "Реализирана творба", "Неореализирана творба" и "Цялостно творчество" от жури в състав: Гергана Димитрова - основател и гл. редактор на изд. "Лист", Христина Грозданова - уредник на "Музей за история на София", Николе Гоголанова - изкуствовед и част от екипа на отдел "Изкуство" в Столичната библиотека, и г.н. Милена Радева - създател на "Българска илюстрация" и носител на националната награда "Христо Г. Данов". Входът е свободен.

СПЕКТАКЪЛ

„Музика на гората“ за най-малките от 0 до 5 г.

Камерният ансамбъл "Силуети" и Надежда Кондаклиева продължават успешната серия концерти за най-малките и техните родители в Сити марк арт център (бившото кино "Левски"). Гостите на най-новото произведение за най-малките "Музиката на гората" ще бъдат настанени на удобни възглавници, откъдето ще наблюдават вълшебната гор-

ска приказка. Специално подбраните пиеси - шедьоври от класическия репертоар, са преплетени в красива горска история в рима.

Много голямо е търсенето за спектаклите за 28 октомври и 10 ноември от 11 ч. "Музиката на гората" среща най-младата публика с истинска музика, поднесена по прекрасен начин с любов, фантазия, поезия и вълшебство.

Поезия

Нови стихотворения от Тенко Тенев

Тайна

Тук се говорят велики неща.
И всеки страшно си вярва.
"Вярно е", че сме на ход,
в поредната "битка епична".
Аз им се радвам, мълча...
Имам си своята тайна.
...Просто си мисля за тебе,
а те говорят "велики неща"
и всички "страшно си вярват"!

Нежно

Очите ти са хубави и
топли,
не са познали есента.
И обещават
смях и тихи думи,
когато ласкаво пристъпя
вечерта,
когато уморените гървета
събират
птичи глъч и самота.

В такава вечер,
ласкава и южна,
неволно в нас
се ражда любовта...

Непогалени жени

Всички си отиват.
Аз оставам.
Стаята е пълна с карамфили...

ВЕСЕЛИН ХАНЧЕВ

Толкова непогалени жени,
че ти става тъжно...
Светът е жаген за ласка,
а ние говорим за планове.
И това е добре,
но нека да си вършим работата,
когато трябва,
когато му е времето.
Но нека,
когато дори гълъбите
се целуват влюбено
и въздухът трепти за ласка...

...Да не чертаем до затъпяване
безконечни диаграми!

Боледуват очите ни

На Кристина

Красотата трябва да се съхрани
и в нечи очи да буди радост,
да може утре и след много дни
при нас да идва с пълния си блясък.
Та тя е смисъла на толкова неща,
на пориви, на жажда, на утеха...

...На рукнал цвят - от обич натежал,
на дълго търсена пътека.

* * *

Не мога да ти се наситя...
Като златен нар са топлите ти устни.
И потъвам във вълшебните бездни
на плахите ти като на кошута очи.
Не знам каква е тази магия,
но от обичта ти щедро пия.
И все по-жаден ставам.

...Не мога да ти се наситя,
като златен нар са топлите ти устни !

Емисия

И стало беспощадно ясно:
Жизнь прошумела и ушла...

АЛ. БЛОК

Напоследък все "любими" новини,
умират велики писатели,
напускат ни скъпи жени...
И един жесток бич свети
с аметистова светлина...

Толкова много патриции,
толкова много пиршества.
А душата е гладна и стене
къде е празникът на духа,
всичко е вече бизнес -
и прокудена светлина...
Изкуството стъпва на пръсти,
то е с ранима душа,
която потръпва от злобата -
и от нечиста светлина...
А колко малко ни трябва -
поглед, очи, синева...

... За да гледаш спокойно децата си,
в големия ракурс на деня!

* * *

Състезавам се със себе си...
Тъжно, безпощадно състезание.
Като самотна чаша ром,
забравена на масата.
Наздравница за Лангстън Хюз!
Цветята са сами...
А пукнатата ваза ни напомня,
за крехкото несъвършенство на Парнас.
И хората са уморени и измъчени.
Но в този миг едно момиче се усмихва...
И казва:
- Хора, не бъдете тъжни!
Животът не е само чаша ром...

...А и устни жагни,
които са опрени във Небето!

Жените на България

Толкова хубави...
Толкова дивни.
Като тъмна медовина,
като вино - барут.
Кехлибар и злато,
ненагледни, чудни...

... Бели като мляко,
страстни като нощ,
вечни като Обич!

Солени камъни

Как не видях кога са зигани стените...

КОНСТАНТИНОС КАВАФИС

Радваме се, огорчаваме се -
овалва ни живота в коловоза.
И като солени камъни
по хребета на чувствата
катерим се с усилията сетни.
Далече, толкова далече
е приказният и ненужен звън,
на романтично отлетелите лета...
В пороя есенен,
душите ни вибрират.
И търсят опорната точка
в една безкрайно чакана
и още неродена песен!

ХУДОЖНИК ЛЮДМИЛ АСЕНОВ

ТЕНКО ТЕНЕВ е
роген на 10 май
1951 г. в Ямбол.
Завършва специал-
ност българска
филология във ВТУ
"Св. св. Кирил и Ме-
тодий" през 1976 г.
и висше политиче-
ско образование
през 1984 г. в гр.
София.

Член е на Съюза
на българските пи-
сатели - София,
десет години е бил
творчески секре-
тар на Дружеството на писателите в Ямбол,
а от 2002 г. е председател на Дружеството
на ямболските писатели.

Автор е на двадесет и две поетични книги.
Стиховете му са превеждани на руски,
украински, узбекски, испански, арабски и ан-
глийски език.

Носител на редица национални литератур-
ни награди.

* * *

Уморих се да пиша до себе си...
Не бях се влюбвал хиляди години.
Едно момиче топло като дъжд,
едно момиче хладно като глетчер,
сърцето ми върти на шиш
и тъй изящно ме пробожда
в галактиката тъжна под звездите.
...И аз се моля като мъж,
чиито колене са здрави.
Да падне върху мен и нея топъл дъжд,
сърцето ѝ да преобърне...
А колко много светлина
ще съхраня в очите ѝ красиви...

... Достойни за една жена,
в която Господ счупил е модела!

Танцьорки

Обичам тия тъжни момичета,
с извити като струна тела.
Те стенат и жадуват за ласки -
сред песни и груби мъже,
които с очи похотливи,
късат струни от тях.
Самотни като есенни листи,
телата се гърчат сред тях.
Те искат малко, човешка усмивка,
те жадуват за думи добри -
искат да си отидат чисти,
да целунат децата заспали...

... И красотата от тях да блести !

Влюбените

Влюбените ще умрат, но не и любовта.
И смъртта ще остане без царство...

ДИЛЪН ТОМАС

Те са реквиемната ни усмивка.
Красотата на нашия ден.
Минават като светли очертания,
с ухане на цвят зелен.
Светло е с тях.
Чисто е.
Като извори пеят очите им.
С ухане на цвят зелен...

Минават като светли очертания!

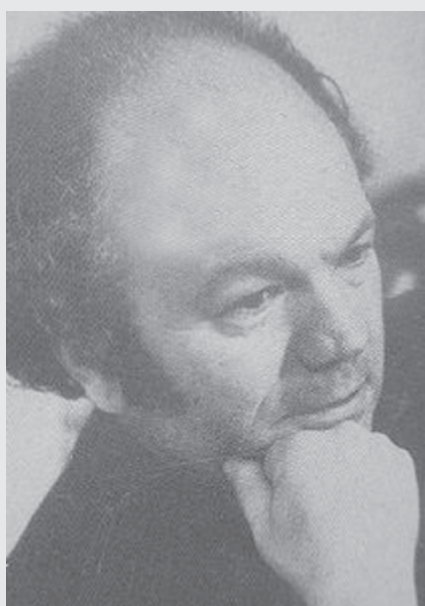
* * *

Красив е този безпорядък.
Привиден хаос, светлина...
И безметежност във предела,
и тази чиста синева,
която меко те обгръща...
... И ставаш фин - като глухарче,
и си готов да отлетиш -
между небето и земята
с един въздушен експлозив -
наречен стих, мечта и песен,
наречен Обич и Тъга,
която тихо те прорязва,
по билото на вечерта.
... Смирена от тази яснота,
от простотата на нещата -
пристъпваш тих и извисен...

... В пространството и на земята.

Георги Пенчев:

ГЕОРГИ ПЕНЧЕВ е роден на 26 октомври 1933 година в с. Стоките, Габровско.

Автор е на редица литературно-критически и теоретически книги за съвременната българска, руска и украинска литература, както и на публицистични книги.

Журналист, бивш зам.-главен редактор на "Работническо дело".

- Г-н Пенчев, голямата част от живота ви е посветена на българската литература и в частност на българския роман. Ако направим един обобщаващ поглед върху създаденото през XX и началото на XXI век, кои са най-важните моменти в нашата литература през този период?

- Трудно е да се направи такъв обобщаващ извод. Бихме могли да говорим за водещи тенденции. Но има едно много важно обстоятелство, което решително влияе върху литературния процес. Промени се общественият строй, различен е животът на човека. Литературата е отражение на този живот и на този разлом във времето. Склонен съм да мисля, че след голямата промяна тя все още не е овладяла движенето на народния живот, неговите посоки.

- Особен интерес за вас представлява българският исторически роман. В своите изследвания вие проследявате неговото развитие - от зараждането му до наши дни. Защо толкова много наши писатели се обърнаха към този жанр?

- Истина е, че много години отделих на този жанр. Имам съзнанието, че съм озледал твърде внимателно неговото развитие и мястото му в нашата литература. Това изследване запълни важна празнина в нашия литературен процес.

Българинът открай време се интересува от своето минало и неговите герои. Писателите отрано са доловили тази народна обич. Творческото участие на патриарха Иван Вазов става стимул и мярка за следващите писатели. Те се обръщат към историческия роман не само по патриотични побуди, а защото тайните на миналото крият много възможности за творчески полет на дарбата - приключения, изпитания, битки, изненади, коварства - какво ли няма. При голяемите майстори се открива свърхзадачата на жанра - да проникне във философията на историята, да разбере историческите мотиви на времето.

- В днешно време сме свидетели на обезродяване, на обезценяване на родното. Как виждате днес ролята на историческия роман? Има ли възможност той да ни отвори очите, за да съхраним нашата българска идентичност?

Битката за българското оцеляване ще бъде дълга и трудна!

Ако за нашето европейско бъдеще съдим по онова, което сега се случва - лошо ни се пише

Интервю на Боян БОЙЧЕВ

- Докосвате много тревожен, съдбовен въпрос Той не се отнася само до историческия роман и до литературата, а до нашето бъдеще в глобалния свят. Как ще живеем там, има ли място за нас или сме заплашени от смачкване и обезличаване. Трябва да си даваме ясна представа какво ни очаква. Неясна и рискова е съдбата на малките народи като нашия. Поне отношенията между различните държави в Европейския съюз подсказват това. Защото ако за нашето европейско бъдеще съдим по онова, което сега се случва - лошо ни се пише. Само ще изредя тъмните облаци над българската глава - обезлюдяване, чезнат градове и села, обезродяване, насаждаване на чужди навици и ценности. Тъжното е че това насаждаване става с помощта на българи - родоотстъпници и чужди слуги. Тези напъни успяват, защото се вършат с много пари на чужди фондации, които се представят за наши благодетели. Мъчно ми е, че има и писатели, които заради лесна слава и най-вече заради златния телец, служат на чужди интереси, забравят българския си корен.

Тази битка за българското оцеляване е започнала. Ще бъде дълга и трудна. Можем да успеем в нея, ако покажем на света по-ярко и убедително българските духовни стойности, опазени през вековете. С тях можем да сме интересни на днешния и утрешния свят.

- Литературата обаче крие една опасност - да пресъздаде изопачено историческата действителност, пречупена през субективния поглед на автора и конюнктурата на времето. Много такива произведения се появиха през последните години, охулващи антифашистката съпротива и периода на социализма. Вашето мнение?

- Има литература и "литература". Истинската, талантливата литература не е конюнктурна. Тя е субективна, защото изразява виждането на писателя, който е определен субект. Затова е и неповторима, поради тази авторова субективност. Колкото по-силно е неговото дарование, толкова по-ярко и неповторима е пресъздадената реалност.

Книгите от последните години, които хулят миналото и всичко, което българите постигнаха с труда и таланта си, са от коша на онези, платените и поръчани най-често с чужди пари, за да плюят българското. Убеден съм, че такива пасквилы нямат място в националната литература и времето ще ги разпилее. Едва ли след години ще се сещаме за тях. Но появата им сега е ясен знак колко остра е борбата за сърцето на българина за неговата съвест и неговото минало.

- Познавате голяма част от големите български писатели и поети. Общуването с кого ви е било най-запомнящо се?

- Това питане ме връща към обичани хора, които са оставили диря в душата ми. Мога да спомена Константин Колев, Чудомир, Драгомир Асенов, Емилиян Станев, Павел Матев... Бих могъл още да продължа, защото пътят ми се е преплитал с много чисти и талантливи хора. С всекиго от тях имам неповторими нишки на приятелство, които времето още пази.

Сякаш най-трайно и разтърсващо останало познанието ми с Чудомир. Не мога да го назова приятелство - бяхме твърде далечни по възраст. До края на дните си ще помня един негов жест на човечност, който рядко се случва. Когато вече добре се познавахме, опитах се да сторя нещо срещу зложелателите му, които не преставаха да му тровят живота. Един ден, като приказвахме, той секна, впери очи в мен и изрече думи, които ме сепнаха: "Млад си, сега тръгва твоят път. Пази се от мен. Аз съм белязан човек. Да не пострадаш заради мен". Не се отърпнах. Скоро беше избран за депутат и завистниците му глътнаха кокал.

- Вашето мнение за най-новата българска литература?

- Тревожи ме, че в днешната литература намаля мисловното, философското начало. Затова тя не умее да проникне надълбоко в народните пластове. Там е истината за народната душа, за българската същност. Върви някак по повърхността на явленията. Особено в поезията това сякаш личи по-ясно. Чезне нейната образност, рефлексивност, способността за внушение, което свързва природата с изживяванията на човека. Поезията винаги трябва да се надува на пръсти и да поглежда към звездите. Някак много лесно днес се "прави" поезия. Затова в стиховете рядко срещаш откритие, неочакван ярък образ, запомнящо се внушение. Другото е стихоплетство и повтаряне на добре познати поетични "открития".

Но в големия литературен поток има и интересни, даровити хора. Дано не им се завъртят главите, че да объркат посоката. Следя с интерес някои прозаисти и се моля Богу да не започнат да търкуват с дарбата си... Радвам се на новите книги на Милен Русков, Мирослав Пенков, Бойко Беленски... Още хляб трябва да ядат, но дано успеят. Интересно е поетичното развитие на Боян Ангелов. Подкрепям мъдрата, философската поезия. В днешния разлюлян свят тя може да намери верния поетичен образ на времето. Това осмисляне иска търпение, а не бързане. Иска мислене, сериозно мислене. И повече фантазия, за да закачи земните мисли за звездите.

- Имате сериозни изследвания върху съвременната руска литература. Но познават ли я българите добре? Днешната българска проамериканска политика не ни ли откъсва от тази безценна съкровищница?

- За съжаление днес младите българи почти не познават руската литература и култура. След промяната управниците направиха така, че пресушиха изворите на руската духовност към българските сърца... Вместо това насилствено и с много пари наложиха брутално американската масова култура. Съзнателно не показват талантливото, което, тя е създавала, а ни пробутват пошлото, което смачква духовно. Целта им е да си подготвят евтини и безропотни роби. Всичко е насочено в тази посока. Кино екшъните, които заливат българския екран, са напоени с кръв и насилие. Те дават своите "плодове". Колко насилие и убийства стават по образец от екрана. А музиката, която звучи от радиото и телевизията, няма нищо общо с българската, със славянската душевност. Същото е с литературата. Разните фондации не се скъпят за "писатели", чужди на българските проблеми, на нашите тревоги и ги въздигат до небесата.

Съзнателно откъснаха българите и особено младите от руската литература и култура. Великите създатели на тази духовност наложиха в съзнанието на хората човоколюбие, преклонение пред истината и красотата, родолюбие и вяност към традициите. Затова творчеството на Толстой, Чехов, Тургенев, Горки грастично се разминава с идеологията и бруталността на американизацията.

Да се чуе човек на българските политици и на младите безродници с какъв кокоши ум мислят. Клекнаха на американците, които са хвърляли бомби по българските градове, които са убили хиляди невинни българи. За две пари полза не сме видели от тях. А обърнаха гръб на руския народ, с когото сме еднокръвни славянски братя, едновърци. Кой друг народ е жертвал хиляди свои синове, оставили младия си живот по българската земя, за да ни освободят от вековното турско робство. Не съм мислил, че сме толкова незапамятен народ! Този срам ще остане за векове.

- Над какво работите в момента?

- Очаквам скоро да се появи третата книга на "Българският исторически роман". В издателството чака ред книга с портрети на лични писатели, с които съм общувал - "Чеда на духа". Искam да потвърдя убеждението на големия руски учен Дмитрий Лихачов, че нашата България все така продължава да е държава на духа.

ТЕМАТА НА ПИСАТЕЛЯ

Поетическото слово и овчата кожа

Духовността винаги е била двигател за цялостния развой на страната

Георги
КОНСТАНТИНОВ

На връщане от красивия, полезен между родопските върхове град Смолян, където четохме свои стихове под паметника на Орфей - по пътя, между многото завои, се завърза интересен разговор. Как се ражда в ранното средновековие българското поетическо слово? Освен духовната извисеност към новата християнска вяра, откъде е получило тласък и подкрепа то? Само небето ли е дало крила на онези пламенни словотворци, излезли въдъхновението си в първите български книги? Откъде тръгва тази изначална и мощна поетическа вълна?

Несъмнена е ролята на големия извор на въдъхновението - приемането на християнската вяра от българския народ. Под непоколебимия поглед на цар Борис, нашия Кръстител, тази вяра се разпространява, (даже налага!) по цялата огромна българска държава. Невъзвратимата духовна промяна върви ръка за ръка с първите славянски книги, грижливо изписани на глаголица и кирилица.

И особено на книгите, написани на кирилица - азбуката, родена на българска земя, нашата велика и неповторима кирилица!

Тогава в Преславската книжовна школа се слага началото на българската поезия и ораторската тържествена проза, сътворявани на новата родна азбука. Често се пита: точно кой под българското духовно небе е създал кирилицата? Климент Охридски? Обичайният книжник, идващ към престола, млад цар Симеон? Или например - Наум, Ангеларий, Сава, Горазд, а и някои други Кирило-Методиеви ученици, дошли на наша земя? А може би всички заедно?...

Отдавна се пита: без да имаме напълно ясен отговор. Но нали по-важното е, че още през веците

век България вече си има азбука?

Да си припомним, намесих се отново в разговора аз, онзи велик църковен събор през 893-та година, на който нашият Кръстител Борис-Михаил, обявява пред цялата държава три важни промени:

1. На царския престол се въздига третият му син Симеон (на мястото на първородния му син Расате, невъзприемащ християнството - и затова ослепен и хвърлен в затвора)

2. Българската столица се премества от Плиска в книжовния Преслав

3. Българският език заменя гръцкия в богослужението и управлението на страната. Българските кирилски букви стават задължителни в цялата държава.

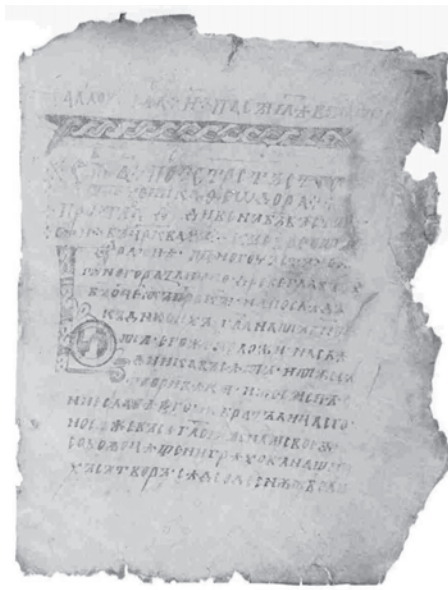
Нито една европейска държава не е обявявала с държавен акт в толкова ранна епоха своя книжовен език!

И така - в цялата българска империя (някои историци я наричат така!) въдъхновеното поетическо слово, отправяно към Бога, а така също и думите, уреждащи различни държавни дейности, трябва да са на български език и изписвани на родната кирилица. И това важи за цялата ни страна - земите до Солун и Охрид, до Драч и свещения Бераг, чак до крайбрежието с излаз на Йонийско море (в днешна Албания), до Алба Булгарика (Белград), до Косово, цяла днешна Румъния (назовавана Молдова), до Моравия и до Пеща (в днешна Унгария), Южна Украйна, до устието на Днепър и т.н.

От този ден нататък в целия този български простор ще светят думите на родното поетическо слово, изписано с кирилски букви!

И започва да се разпростира и да вълнува милиони души голямата вълна от български творби: поетични молитви (като "Азбучна молитва"), Христови възхвали, евангелия, проповеди, жития, псалтири... Построени са и хиляди нови Христови храмове, чийто брой, според някои историци, надвишава 12-15 хиляди.

А като се има предвид, че във всеки църковен храм са необходими най-малко 8 книги за литургична и всякаква друга дейност - очевидно е необходимостта от десетки хиляди книги по цялата обширна страна. Нека напомним, че една такава книга, прославяща Божието слово, изо-

Енинският апостол

бразена с кръстове, цветни плетеници, детелини, растителни и животински мотиви, обикновено съдържа над 50 страници. Някои - дори двойно и тройно повече...

Значи говорим за поне 5-6 милиона страници! Безброй страници, изписвани от хиляди образовани монаси... Защото в ранното средновековие печатници не е имало - всяка книга се е пишела и преписвала на ръка, предимно в стотиците манастири.

Многомесечен и изморителен труд. Неслучайно, според един от учениците на патриарх Фотий, за една такава книга се е давало най-малко 100 грама злато. Самото преписване е струвало около 13 златни монети...

И тук достига до втората част от заглавието на този скромен текст. Първоначалният материал, с който е създадена старобългарската книга между 9 и 12 век, е пергамент. Това означава специално обработена животинска кожа. За създаването на само една книга са трябвали голям брой овци, кози или телешки кожи. Тогавашните пергаменти се правели само от тях. И за тяхната направа най-се ценяла кожата от новородени или мъртвородени животни... А пък от една кожа, в зависимост от вида на животното, можело да се получат

най-много от 4 до 7 страници...

Кожата се изпирала, изтървявала от косми, киснела две седмици във мляко. Осоявала се, изсушавала се, натривала с кварц, брашно, мляко... Върху нея се пишело със заострени пера от гъска, патица или лебед...

Може прозаично да звучи: за да съществува тогавашното книжовство, несъмнено е трябвало да има цветущо селско стопанство - с милиони овце, кози, рогат добитък, домашни птици. Българската книжовна дейност, родното поетическо слово са зависели пряко от тази прозаична икономика. И обратно - съвсем е безспорно, че сътворяването на книги също е спомагало за развитието на животновъдството в огромната страна, пък и на цялото тогавашно селско стопанство. Нека не бъдем упрежвани в излишен прагматизъм - извисеното литературно творчество в ранното българско средновековие не може да се отдели от този земен факт.

Великата културна вълна, назовавана по-късно Златен век, е имала не само мощен енергиен източник - новата християнска вяра и голямата дарба на нашите книжовници, но тя е била в пряка връзка (а навярно има и принос за нея!), с развитото стопанство на страната.

Така е било тогава. Сигурно такава взаимнопричинна връзка има и днес. Духовността винаги е била двигател на цялостния развой на страната. Без всеобща литература и култура няма истинска държава. И само истинска държава може да има всеобща и въздействаща култура. Нека не се плашим от този прагматичен извод, очевидно несподелян от днешния властови елит.

Накрая, макар и мимоходом, ще прибавим още един факт. Прочетох някъде, че от всичките хиляди старобългарски книги, след дългите и разрушителни векове, на българска територия е открита една-единствена оцеляла книга: "Енинският апостол". Всички други скъпоценни старобългарски творения - като Манасиевата хроника, Лондонското евангелие или Томичевия псалтир, както и други, стотици старобългарски книги - са били открити извън границите на днешна България... Тъжно, но факт.

Нека този нежелан финал остане за размисъл.

ГНЕВНО! Шекспир в анфас

Денчо
ВЛАДИМИРОВ

Не знам дали остана вече областен град, че и голямо село в България, без някой столичен автор да не му е съчинил химн. Имаме, както е известно, и химн на полицията, който нещо не се чува вече. Въобще деградацията настъпи и в жанра химн при неговата масова употреба...

След индустриалното писане на романи у нас и поставянето им на сцена и на екран, бурно развитие придоби и химнопроизводството.

Тазгодишният театрален фестивал "Сцена на кръстопът" започна с премиера на химн, написан от столичния поет Елин Рахнев, кой-

то е и креативният директор на фестивала.

Впрочем, ето го и текста и преценете за какво става дума и защо в книжката на фестивала, където бе отпечатан химнът, липсва името на автора му.

Може би той сам е преценил, че простотата е прекалена, за да се нарече текстът поетичен като за поет от неговия висок столичен ранг:

Химн на фестивала

Да живее фестивала.

Той е осмото тепе.

Да го пазим във душите
като нашето дете.

Да живее фестивала.

Той животът е за нас.

Той е някъде в съзнатия
и е Шекспир във анфас.

Той е всичко, гето свети.

Той е есенно море.

Той е Чехов на тъгата
и е пловдивско небе.

Той е нашата надежда,
Пирангело на смеха,
Чигата на светлината,
маската на любовта.

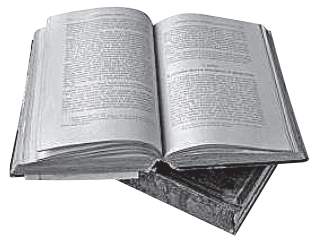
Нека да го къпем в слава
за великия му път -
да живее Фестивала,
Сцената на кръстопът!

Още от времето на древните гърци е прието химните да са високопоетични въздействия произведения.

Нещо, което в случая май не се е получило.

Изниква тогава въпросът защо не е бил обявен предварително конкурс за написването на химна в Пловдив, известен като град на поетите, носители на високи поетични награди, звания и лаврови венци, та е трябвало набързо човек от столицата да прибегне и да свърши между другото като креативен директор и тази работа?

□ Лавица

“НАЙ-БОГАТИЯТ ЧОВЕК НА СВЕТА” от Рафаел Видак издава “Хермес” в превод на Олга Христова, с предговор от Алекс Ровира. Николас е безработен, жена му го е напуснала и той изживява сериозна личностна криза. Докато един ден не получава най-необикновеното предложение, което някой някога му е правил - да работи за влиятелния холдинг на Даниъл Уийлок, един от най-богатите хора на света. Преди това обаче трябва да премине необичайна подготовка заедно с ексцентричния и харизматичен милиардер. По време на едно неочаквано пътешествие, което никога няма да забрави, Николас ще заздрави тялото и духа си и ще осъзнае истинския потенциал на своя ум.

“МОЗАЙКА ОТ УБИЙСТВА” от Антъни Хоровиц издава “Едно-рог”. Сюзан Райланд, редактор в лондонско издателство, започва да чете новия роман на Алан Конуей. След като е работила години наред по криминалните романи на нашумелия автор, тя познава отлично и неговия детектив Атикус Тип. Традиционната формула на Алан, израз на почит към кралиците на британската крими мистерия Агата Кристи и Дороти Сейърс, му донася огромен успех. Той е звездата на издателство “Клоувърлиф” и Сюзан е длъжна да се примирява със странното му поведение. Но не би могла да предположи, че новата му книга ще промени изцяло живота ѝ.

“ИЗКУСТВОТО ДА РЪКОВОДИШ СЕБЕ СИ” от Ранди Б. Нойес издава “Персей” в превод на Василена Старирадева. Тази практическа, провокираща размисли и достъпна книга обяснява как да развиеш способностите си, свързани с емоционалната интелигентност, и да ги използваш като трамплин за всякакъв вид промени към подобряване на живота си. Тя помага да развиеш индивидуалните си силни страни, да разпознаваме и да се справяме с пречките, да създаваме в кариерата и в личния си живот връзки, които ни удовлетворяват, да мотивираме себе си и да вдъхновяваме останалите, да се превърнем в лидер, вместо да бъдем просто последовател.

“ХИПИ” от Паулу Коелю издава “Обсидиан” в превод на Вера Киркова-Жекова. Връщаме се във времето, при мечтите на едно поколение, което се бори за мир и предизвиква приетия социален ред. Авторът описва историята на Паулу, който иска да бъде писател и тръгва на пътешествие в търсене на по-дълбок смисъл на живота си - първо, с известния “Влак на смъртта до Боливия”, после на стоп през Чили и Аржентина. Пътуването го отвежда и до прочутия площад “Дам” в Амстердам, пълен с млади хора, облечени в ярки дрехи, които горят тамян, медитират и свирят, докато обсъждат сексуалното освобождение, разширяването на съзнанието и търсенето на вътрешна истина.

„Господарят на Бембибре“ с първо издание у нас

Тамплиери, рицарско благородство и неопетнена любов в най-великия испански роман на романтизма

“Господарят на Бембибре” от Енрике Хил и Караско е най-прочутият роман на испанския романтизъм. Сега излиза за първи път на български в авторитетната поредица “Световна класика” на Издателска къща “Персей” в превод на Румен Руменов. В центъра му е трагична любовна история на фона на краха на легендарния Орден на тамплиерите.

В северозападната част на Испания в началото на XIV век последните представители на два велики рода се влюбват един в друг, въпреки желанията на бащата на младата дама и наскоро разразилата се война, която призовава на бойното поле нейния любим. Доня Беатрис Осорио е единствената дъщеря и наследница на дон Алонсо Осорио, господар на Арганса, и доня Бланка де Балбоа. Нейният любим дон Алваро Янес също е последният представител на своя род. Въпреки че двамата млади са се обrekli един на друг и сърцата им

преливат от дълбока и чиста любов, бащата на Беатрис е обещал ръката ѝ на графа на Лемус, могъщ благородник и протеже на инфанта дон Хуан, надявайки се, че този съюз ще му донесе много привилегии, богатство и власт.

Влюбените минават през много перипетии, изправят се срещу изкусно изтъкани лъжи и измами, срещу предразсъдъците и злословието на хората, както и срещу слабостта на собствените си близки.

Писателят Енрике Хил и Караско е една от най-значимите фигури на испанския романтизъм. Роден е на 15 юли 1815 г. Баща му е бил управител на имението на маркизата на Виляфранка. Енрике учи в Колежа на отците августинци, след това в Университета на Валадолид. През 1836 г. отива в Мадрид и започва да посещава сбирките на “Ел Парнасио”. През 1839 г. здравето му се влошава и той се връща в Понфера-

да, за да прекара известно време със семейството си. Там пише първия си роман. След завръщането си в Мадрид получава на значение в Националната библиотека и заедно с приятеля си Мигел де Сантос Алварес основа списанието “Ел Пенсамiento”. През 1842 г. създава “Господарят на Бембибре”. През 1844 г. отива в Берлин, за да заеме длъжността представител на Испания в Прусия. Умира на 22 февруари 1846 г. на 30 години.

□ Афоризми

Духовни предизвикателства от Венцеслав Константинов

“Котката на Сократ” предлага на любознателния читател 1000 духовни предизвикателства от майстора на афоризма и мъдролубието Венцеслав Константинов. Какво са познанието и заблудата, характерът и личността, любовта и омразата, литературата и изкуството, Животът и Смъртта? В тази книга, изтръгната от подмолиите на мисълта, ще намерим избистрени отговори... и някои неразрешими въпроси.

Книгата “Котката на Сократ”, която “Колибри” публикува, добавя нов цвят към размишленията на Венцеслав Константинов, събрани в книгите “Писатели за творчеството” (2007), “Флейтата на съня”, литературни етюди (2010), “Гоблен, извезан с дяволски опашки”, есета (2011), “Тайният живот на дъжда”, афоризми (2012), “Великите немски поети от XII до XX век”, антология (2012), “Невидимите сигурни неща”,

стихове (2013), “Немски литературни простори”, есета (2014), “Смехът на совата”, афоризми (2014), “От Танхойзер до Шумахер”, есета (2016), “Подковаване на скакалец. Роман в спомени” (2017).

✓ **Всяко време има своето безвремие.**

✓ **Остроумието е начин да кажеш истината, без да я назовеш.**

✓ **Ако си влюбен в себе си, надявай се да е взаимно!**

✓ **Камъкът е натрупано безмълвие.**

✓ **Не се смей на младежките си грешки - няма да ги повториш.**

✓ **Преводът е като жена - може да е верен, хубав, но без обаяние.**

✓ **Има една причина да заживееш с някого и много - да се разделите.**

✓ **Непоклатимият човек е паметник на самия себе си.**

✓ **Живописата вае пространството - музиката вае времето.**

□ Хумор

Братя Мормареви разказват еврейски вицове

Специфичният хумор на един хулен, преследван, но определян като богоизбран народ и дългогодишната му мъдрост изпълват страниците на “Еврейски вицове” (ИК “Сиела”) от любимите на няколко поколения Братя Мормареви. Книгата

смивали няколко поколения българи с неповторимите си герои в култовите екранизации “С деца на море”, “Двойникът”, “Васко да Гама от село Рупча”, “Вой-

съдържа чернобели илюстрации от Атанас Йомтов, негова е и илюстрацията на корицата, която е до оформена от Дамян Дамянов.

М о р и ц Йомтов и Марко Стойчев, познати като известното дуо Братя Мормареви, раз-

ната на таралежите” и др., събират в книга (не)известни вицове и анекдоти за еврейския народ. Публикуваните на страниците на изданието еврейски вицове предлагат умела самоирония, но едновременно с това разкриват много повече за светоусещането и мирогледа на един народ, който е потискан, обиждан и преследван през вековете, но е успял да се съхрани и пребъде именно заради неповторимото си чувство за хумор над самия себе си.

В книжарниците може да открием и новите издания на две от емблематичните истории на Братя Мормареви - “Войната на таралежите” и “Васко да Гама от село Рупча”.

Страницата подготви
Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Елементите на видимия свят за художника са обекти за творческа интерпретация. Сетивно възприемани, те пораждат пластически и стилови решения. Самият избор вече съдържа отношението на художника. А пластическият израз носи и отправя неговите послания. В своята изложба „Обекти и алегии“ заявявам, че напрегнато търся съавторство и диалог с публиката. Представяйки в картините си конкретно и предметно обекти, художникът настойчиво провокира и предизвиква към тълкуване и осмисляне на изображенията. Метафорите, символите, алегиите принадлежат на културното поле, в което съществува или се заражда смисъл. Публиката има пълната свобода да придава пряко или преносно значение на образите, да ги интерпретира и тълкува или по свое желание да оставя на територията на конкретното и сетивното.

Allegoria (гр.) означава иносказание. Да се изо-

Обекти и алегии

Изложба живопис на Атанас Ташев в „Райко Алексиев“

бразява и говори едно, а да се разбира друго. Този тип образи следват древните и богати традиции на приказката, баснята, преданието. Те имат свой живот и в съвременното изкуство, и в литературата.

Изложбата ми се стреми да превърне (с участието на публиката) обектите в съвременни алегии. Лостовите като образ може да са любопитни със своята механика и пластика, но може да са алегория на управлението и властта. Контрабасите биха могли да са алегии на музиката и изкуството, но могат да са просто складирани музикални инструменти. Турбината може да привлича със своята мощ, синхронизираност и ритъм, но би могла да изразява идеята за красотата на творческата сила и оптимизма на техническите постижения на човечеството, пише Атанас Ташев.

Изложбата си струва да се види. Тя поражда размисъл за човека, смисъла на съществуването и цивилизацията. Ще продължи до 10 ноември в столичната галерия „Райко Алексиев“, ул. „Раковски“ 125.

Страницата подготви
Надежда УШЕВА

„Фрагменти от есента“ грабнаха почитателите в „Европа“

„Фрагменти от есента“ е изложба живопис, колаж и дървопластика на един от най-многоликите съвременни творци - Васил Василев. Многолик като багрите на есента, с любопитни творчески търсения в сюжети, техника и интерпретация.

Въпреки, че се радваше на голяма популярност през 80-те и 90-те г. на миналия век, предимно като дизайнер - стилист, занимаващ се с мода, много помнят неговата марка за модни облекла „B2“ и водещ на tv предаване за мода, тогава по единствената Национална те-

левизия. Той бързо прекрачи границата и се потопи в дълбините на изобразителното изкуство, доказвайки се като ненадминат майстор на дървената пластика, традиционната в стила на иконопиството, както и на абстрактната живопис.

Неповторимият му стил, яркост на образите, използването на новаторски похвати и технологии, особено в колажите, спечелиха симпатиите на публиката в страната и извън нея. Има редица самостоятелни експозиции в Русия, Италия, Германия, Франция, Канада и други.

ПЕТЪР МАРИНОВ:

Идеята е всяка година да правим експозиция за Светлин

„Ти си винаги с нас“ е насловът на изложба, посветена на акад. Светлин Русев, който ни напусна това лято. Идеята на неговия ученик Петър МАРИНОВ е тя да се превърне в традиционна и постепенно да се присъединят към нея и други възпитаници на академик. Изложбата може да се разгледа до края на октомври в театър „Сълза и смях“.

- Как се роди идеята за експозицията?

- Ретроспективно искам да покажа на какво ме е научил maestro Светлин Русев. Изложбата е по повод 85-годишнината от рождението му. Всяка година правеше изложба за рождения си ден на 14 юни, обаче тази година си отиде малко преди това. Академикът заслужава тази изложба, иска ми се тя да стане ежегодна. Надявам се догодина вече да се включат и колеги от другите випуски...

- Поставяте добро начало... Какво може да видят почитателите?

- Тематиката е от цялостното ми творчество - портрети, които са нови, пейзажи също нови, маслени бои на платно, залепено платно върху дърво... Излагам всичко на каквото ме е научил Светлин Русев, има някои работи, които са правени скоро след завършването на академията. Други творби отразяват далечни пътувания... Много съм пътувал на пет континента

и съм правил изложби по места...

- Кои са най-далечните страни, които сте посещавали?

- Япония, Египет, Перу, Венецуела, САЩ... Впечатленията и усещанията са различни, затова и картините ми са толкова разнообразни и интересни.

разни и интересни.

- Защо точно тук, в театъра, подредихте изложбата?

- Тук ме поканиха! Хубаво е, че стана точно в театър „Сълза и смях“, защото зрителите или ще си умрат от смях, или ще се разреват, няма да са равнодушни!

СНИМКА "ВИРДЖИНИЯ РЕКЪРДС/SONY MUSIC"

Нов преглед от Роджър Уотърс на „Историята на войника“

Легендата от „Пинк флойд“ адаптира и озвучава музикално-театралната приказка-притча на Стравински, създадена преди 100 години

Легендата от „Пинк флойд“ Роджър Уотърс е на път да сложи още една тухла на стената си от музикални постижения, след адаптацията и записите на произведението „Историята на войника“ от гениалния руски композитор Игор Стравински. Днес, 26 октомври, излиза албумът „Roger Waters - Stravinsky's The Soldier's Tale“ („Вирджиния рекърдс/Sony Music“) с нова адаптация на остроумната и съвременно звучаща приказка-притча,

написана от композитора през 1918 г. В новото издание Роджър Уотърс записва освен ролята на Разказвача, също и на останалите герои в произведението - Войника и Дявола. Той реализира записите с ансамбъл от седем музиканти (асоциирани с Камерния музикалният фестивал в Бриджхемптън), с които почита творчеството на Стравински, като го интерпретира за нова и млада аудитория.

Албумът е поредната

крачка, която Роджър Уотърс прави в света на високото изкуство. Музикантът споделя, че е изпитал огромна отговорност и вълнение, когато е трябвало да реши до каква степен може да въведе промени в новата адаптация на творбата, до каква радикалност може да стигне той самият като творец и най-вече доколко съвременната музика е свързана с класическата и романтична традиция. „...Това е може би най-трудният въпрос, който прогрес-

сивните творци на нашето време трябва да си зададат“, казва Роджър Уотърс.

„Историята на войника“ е уникална симбиоза от музика и театър; „Пиеса за четене, свирене и танцуване“ - така самият Стравински определя жанра, в който се вмести произведението му.

„Историята на войника“ е музикално-театрално произведение, създадено за камерен оркестър от руския композитор Игор Стравински и швейцарския поет и романист

Шарл-Фердинан Рамю. Творбата е написана за пътуващ театър, състоящ се от разказвач, двама актьори, танцор и ансамбъл от седем музиканти. Сюжетът се основава на легендата за Фауст, но е свързан и със сборника с руски народни приказки на Александър Афанасиев. В „Историята на войника“ се разказва за войника, попаднал под влиянието на дявола и разменил цигулката си с него срещу обещанието му да го направи богат.

Аржентинско танго с Роберто Сири квинтет

Българските почитатели на аржентинското танго ще имат възможността да чуят едни от най-добрите танго музиканти в света в „София лайв клуб“. На 29 октомври Роберто Сири квинтет ще представи специалния проект „70 years of tango“ като част от турнето си, научи ДУМА от Мира Цветкова. Присъстващите ще могат да се насладят на магията на танца и музиката. Истинско вдъхновение ще плени публиката и ще „разкаже“ истории, които ще държат внима-

нието на слушателите от първия до последния тон. В София квинтетът гостува за първи път и музикантите отправят своето предизвикателство към любителите на най-страстната музика.

Маестро Роберто Сири е един от най-известните и емблематични музиканти, доайен на аржентинското танго, роден в Буенос Айрес, Аржентина. Започва да свири на пиано и бандонеон на 5-годишна възраст, на 9 вече има участия в ресторанти и кафета, а на 15 е учител по пиано и

теория на музиката.

Собствената му кариера започва през далечната 1954 г., когато създава своя квинтет и е поканен да свири заедно със секстета на Радио Аржентина. През годините се издига с едни от най-известните днес танго музиканти - Марсело Низинам, Хорацио Ромо, Валтер Кастро, Гилберто Перейра, Роксана Фонтан, Карлос Мартинес, Андрес Рамос и много други. През 2005 г. виртуозът събира оркестъра „Los Muchachos de

Antes“, с който постига рекордни продажби за това време.

В момента маестро Роберто Сири свири заедно със своя съвсем нов оркестър - Роберто Сири (режисура, пиано и бандонеон), Инес Флорес (бандонеон), Ариел Галиано (бас и китара), Маркос Прес (цигулка) и Хавиер Сети (вокал). От 2012 г. участва в международни турове като част от фестивали, милонги, концерти в театри и ръководи майсторски класове по танго в целия свят.

ВАСКО ВАСИЛЕВ ЩЕ ИЗНЕСЕ ПЕТ КОНЦЕРТА У НАС

Виртуозът Васко Василев ще зарадва българската публика с пет концерта в четири града. Световноизвестният цигулар ще излезе на родна сцена във Варна (5 ноември), Русе (6 ноември), Пловдив (8 ноември) и София, където националното му турне включва две дати - 10 и 11 ноември.

За поредна година изявиите на най-младия концертмайстор на оркестъра към Кралската опера в Лондон стават възможни благодарение на „Лидл България“. Във всички магазини от веригата може да се открие албумът на Васко Василев с негови изпълнения на живо от концерта му в зала 1 на НДК през декември миналата година. Най-новият албум на виртуоза е с участието на творческия му партньор Памела Никълсън и със солисти от Оркестъра на Кралската опера в Лондон. Част от виртуозния спектакъл е и бенд от 11 души от различни националности, сред които музиканти от Италия, Англия, Аржентина и Испания. Изпълнения на живо на „Четирите годишни времена“ на Астор Пиацолола в оригинален аранжировка, както и композиции на Шостакович, Гершуин и Джером Керн са част от репертоара, включен в диска.

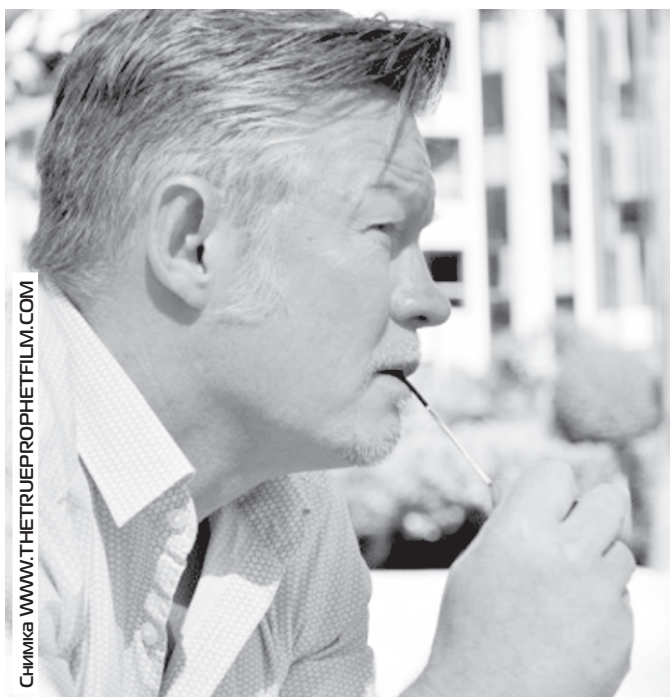
Биографичният филм „Маккуин“ открива „Со индипендънт“

София индипендънт филм фестивал за девети пореден път ще зарадва феновете на независимото кино от 26 октомври до 3 ноември. Домът на киното, „Люмиер Лидл“, „Одеон“, „Г8“ и „Евро синема“ ще прожектират ленти от 4 континента. Официалното откриване е днес, 26 октомври, в 19 ч. в кино „Люмиер“ с биографичния филм „Маккуин“, който разказва за живота и кариерата на модния дизайнер Лий Александър Маккуийн - от прохождането му като шивач, през стартирането и управлението на едноименната му линия и чак до ненавременната му смърт. Режисьор на лентата е Ян Бонот, а корежисьор е Питър Етедгуи.

Над 30 филма ще се борят за престижните награди в трите категории - игрален, документален и късометражен филм. А извънконкурсната програма ще ни срещне с най-добрите заглавия от световните киноафиши

Режисьорът Скот Хилър ще бъде специален гост на деветото издание на фестивала

Снимка WWW.THETRUEPROPHETFILM.COM

Скот Хилър

за последните 12 месеца, старателно подбрани от новия екип на фестивала. Сред тях са „Малката Италия“, „Хотел „Артемид“, „За всичко е виновен еноът“, „Пеперуда“, „По-си-

лен“, „Стъкленият замък“, „Само сме-лите“, „Тъли“, „Милост“, „The Whisky Robber“, „Ноември“, „Арктика“, „First Reformed“, „Фантастична жена“, „Гняв“, „Кръстопът“, „Чакална“ и „Ванитас“.

Ще видим и носителя на „Оскар“ „Кулите близнаци“, а режисьорът му Скот Хилър ще бъде специален гост на фестивала между 26 и 30 октомври. Нещо повече - фестивалът, организиран от Хилър, ще бъде партньор на София индипендънт филм фестивал.

В последния фестивален ден - 3 ноември, от 19,30 ч. в кино „Люмиер“ киноманите ще видят скандалната американско-британска драма „Грешното възпитание на Камерън Пост“. Излязъл на големия екран през януари тази година, тийнейджърският филм бързо печели симпатии дори на критици-

„Маккуин“ - филмът, посветен на кариерата на прочутия моден дизайнер, открива форума

те. Той разказва историята на няколко ученици. След като е хваната с друго момиче в нощта на бала, Камерън е изпратена в лагер, където „поправят“ хомосексуалните деца.

Чрез филма си режисьорът Дезире Акхаван разказва една съвременна история, която често е пренебрегвана заради естеството си. Всеки, който гледа лентата, ще може да си отговори на въпросите как действат на подрастващите подобни лагери и помагат ли им или ги обръкват още повече. В кампуса Камерън среща съмишленици, които стават нейни приятели, но се сблъсква с една реалност, която по никакъв начин не кореспондира с нейната. Още през януари „Грешното възпитание на Камерън Пост“ спечели голямата награда на международния филмов фестивал в Сънданс. В рамките на „Со индипендънт“ зрители у нас ще могат за първи път да видят лентата на голям екран.

Страницата подготви
Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

РОЛИ Брилянтен Дефо в образа на Ван Гог

Талантливият актьор Уилям Дефо, като прочутия художник Ван Гог, ще имат възможност да видят зрители на „Киномания“ в новата творба на режисьора Джулиън Шнабел „Ван Гог: Пред портите на вечността“. Филмът, чиято официална премиера беше във Венеция тази година, ще има единствена прожекция в рамките на кинопанорамата на 24 ноември от 20,30 ч. в

зала 1 (а по-рано същата вечер, отново в зала 1, ще бъде показан и новият филм на Вим Вендерс „Папа Франциск: Човек на думата си“, както ДУМА писа.

След като миналата година „Киномания“ показа интригуващия изцяло рисуван „Да обичаш Винсент“, този път акцентът е върху брилянтното изпълнение на Уилям Дефо (с награда „Купа Волпи“ от Венеция за най-добър актьор за

превъплъщението си и вероятен претендент за „Оскар“), който по впечатляващ начин изразява вътрешната светлина на великия художник, неговата лудост, гений, безпомощност, отчаяние и триумф.

Режисьорът Джулиън Шнабел твърди, че филмът не е биографичен - още повече, че вече са създадени поне тридесет други такива продукции. Разкрива обаче, че е рисувал

част от картините, които се виждат пред камерата, което вероятно се дължи на факта, че Шнабел се развива и като артист, който рисува върху парчета порцеланови съдове. Режисьорът представя различна гледна точка за последните часове на художника, която предизвика множество дискусии след премиерата.

Във филма участват още Рупърт Френд, Оскар Айзък (Пол Гоген), Мадс Микелсен, Матийо Амаприк, Еманюел Сение, Нилс Ареструп и др.

ЗВЕЗДИ

„Рудолф Нуреев: Бялата врана“ е заглавието на третия филм на Ралф Файнс като режисьор. Той проследява живота на един от най-легендарните балетни артисти за всички времена. Сценарист на продукцията е Дейвид Хеър. Филмът е изграден по книгата „Рудолф Нуреев: Животът“ от британската журналистка и бивша балерина Джули Кавана и се фокусира основно върху установяването на артиста в Париж в разгара на Студената война. Ще има една прожекция на „Киномания“ - на 23 ноември от 19 ч. в зала 1 на НДК.

По думите на самия Ралф Файнс, това, което го е подтикнало към историята на Нуреев, е: „Силата на млад изпълнител, жаден да разбере кой е като артист и като човек... силата на

Нуреев - трудният път на един гениален артист

неговия дух, неговата решителност, това са неща, които истински ме възбудят... Има една нишка във филма: трябва да се целиш по-високо, винаги по-високо.”

Изпратен в Града на светлината като част от балетната трупа на елитния театър „Киров“ (дн. Мариински театър), талантливият Нуреев моментално се влюбва в Париж. Артистът редовно посещава Лувъра, възхищавайки се на произведенията на изкуството и обикаля парижките клубове заедно с чилийската наследница Клара Сент. Убеден, че ще бъде убит, ако се върне в родината си, Нуреев търси политическо убежище в Париж и успява да се върне в Русия едва години по-късно, когато майка му е на смъртно легло.

Филмът отвежда и към ранните години на знаменития артист - от раждането му в транссибирската железница, през трудното му детство на момче, което отстоява идеите си, до младежките му години и сложната му сексуалност.

Главната роля изпълнява руският танцьор Олег Ивенко, който прави внушителен филмов дебют. В образа на Клара Сейнт - жената, помогнала на Нуреев да се установи в Париж, влиза Адел Екзаршопулос. Ралф Файнс пък се превъплъщава в ролята на известния по това време танцов педагог Александър Ив. Пушкин, който до 1950 г. е учител на Нуреев и вижда в него повече от чисто технически умения, запленен от страстта, с която танцува.

Федералната агенция по безопасността на движението в Щатите обяви електромодела Tesla Model 3 за най-безопасен автомобил от всички предлагани днес на пазара в света. Националното управление по безопасност на пътното движение - NHTSA, американският аналог на европейската независима организация за провеждане на ударни (краш) тестове EuroNCAP, е дало на Tesla Model 3 максимално възможната оценка от пет звезди. С обявяването на резултата става ясно, че електроавтомобилът има не само отлични резултати, но и предлага възможно "най-ниската от всички известни автомобили в света вероятност да бъде наранен водачът и неговите пътници". Интересно е да видим дали наистина този автомобил е толкова безопасен или има някаква национална нотка в обявяването му за най-безопасен сериен автомобил в света?

За да преценим правилно това, първо трябва да си изясним какво се крие според NHTSA зад понятието "безопасен"? В историята на оценките на тази организация няма много автомобилни модели, удостоени с най-висшата оценка от пет звезди. Един от тях, например, е смятаният за най-безопасен европейски автомобил - спортният седан от бизнес-клас Volvo S60.

Безопасността на даден модел се проверява от експертите на NHTSA по множество параметри - главната от тях е нивото на вероятност и тежестта на получените от водача и пътниците травми на различни части от телата им - глава, гръдна клетка, шия, бедрени кости, ръце, при преобръщането на автомобила, при челен и при страничен удар.

При проведените подобни краш-тестове с електромодела Tesla Model 3 показателят за вероятно получаване от водача и пътниците на травми се е оказал най-нисък сред тези на всички присъстващи на пазара леки автомобили. Той не надхвърля цифрата 5,7%, която е далеч по-ниска от тази на всички тестови преди нея от NHTSA леки коли.

Как е успяла най-напредничавата автомобилна компания в света да

Защо Tesla Model 3

е най-безопасната кола в света?

постигне толкова висока безопасност на електромодела си. Оказва се че тук главна роля играе конструкцията на купето на колата и специфичното разполагане в него на отделните агрегати. Става дума на първо място за много ниския център на тежестта на автомобила заради разполагането в пода в специална яка кутия на тяговия акумулатор, което му осигурява най-добра съпротивляемост срещу преобръщане. На второ място е равномерното разпределение по осите на колата на нейната

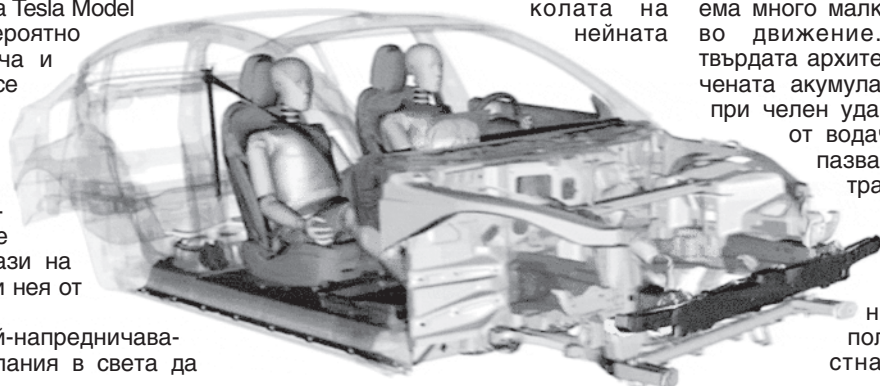
маса, така че предната и задна част на машината имат еднакво тегло. С това се намалява моментът на инерция на транспортното средство при процеса на рязко спиране, при удар в неподвижна преграда или в друг автомобил.

Разполагайки тяговия акумулатор на автомобила долу в пода и в средата му, производителят му постига максимална устойчивост. Дори при силен страничен удар електрокарът показва невероятна устойчивост, като поема много малко енергия за въртливо движение. Благодарение на твърдата архитектура на купето и уячената акумулаторна зона енергията при челен удар се акумулира далеч от водача и пътниците, предпазвайки ги от нанасяне на травми.

Ефектът на минимално смачкване на предната част на Tesla Model 3 е достигнат за сметка на използването на висококачествена алуминиева броня,

особени напречни елементи на стоманената подрама, с допълнителни диагонални усилвания в подрамата и за сметка на закрепването в горната част на предното окачване на елемент от мартензитова стомана. Благодарение на тези комплексни мерки става значително поглъщане на енергията на челния удар, като се получава изместване на задната част на подрамата не към вътрешността на купето, а надолу под колата.

Друг силен фактор в безопасността на електромодела са патентованата от компанията система предпазни въздушни възглавници за пътническата зона. Към това се добавят особена конструкция на покривните колонки и праговете на колата, които имат сериозни свойства за поемане и погасяване на енергията на страничния удар. При странична катастрофа с друг автомобил колонките и праговете се огъват много малко навътре към салона. Така те не са опасни за пътниците и запазват достатъчно вътрешно пространство за задействане на предпазните въздушни възглавници.

Зареждане на електромодел до 100% за 12 минути? Вече е реално!

Според онлайн-изданието insideevs.com, американският стартап Atlis Motor Vehicles, основан в 2016-а за разработка на напълно електрически пикап с индекс XT, е отбелязал първия си и то доста впечатля-

телен резултат. Създали са прототип на литиево-йонен акумулатор за електромобели, способен да се презарежда на 100% за само 12 минути и 35 секунди! Това в момента е и най-доброто подобно постижение в света.

Засега става дума за опитен образец на акумулатора с малък капацитет - едва 3 кВтч, но от Atlis уверяват, че той може лесно да бъде увеличен. Акумулаторът се разработва от компанията специално за нейните напълно електричес-

ки пикапи XT. Засега този модел е само в концептуален вариант, но дори и така изглежда доста ефектно. Предполага се, че пълноприводният електрически пикап Atlis XT ще има четири от-

делни тягови електродвигатели, по един за всяко колело. Идеята е да може да тегли каравани и ремаркета с тегло 13 600 кг. Машината трябва да се получи и доста пъргавя - ускоренето ѝ от място до 100 км/ч е изчислено за около пет секунди, а максималната ѝ скорост трябва да възлиза на 192 км/ч. Плановите са за пускане на три варианта на пикапа с различен капацитет на акумулатора, което трябва да осигурява автономност от 480, 640 км или 800 км с едно зареждане. Целта е пълното презареждане на машината да не трае по-дълго от 15 минути.

Новият Duster 2018-а също и пикап

Румънската компания Romturingia представи първия пикап, създаден на базата на новия модел Duster 2018-а. Той ще се произвежда от компанията в дребни серии по поръчка. Налице е вече и първата поръчка от корпоративен клиент за 500 автомобила. От стандартното изпълнение на успешния румънски модел Dacia Duster 2018-а е отрязана част от покрива и са премахнати задните странични и петата врата. Вместо тях е оформен легенът на

пикапа. Той е оборудван с 1,5-литров турбодизел с мощност 110 к.с. Предавателната му кутия е шестстепенна, механична, задвижването е пълно 4x4. Твърде е вероятно и пускането на заводско изпълнение на автомобила от самата Dacia. По-рано в Южна Америка се предлагаше подобно изпълнение, но с двойна кабина с име Renault Duster Oroch, развито на базата на модела първо поколение.

КАК ДА ЗАПАЗИМ ТОПЛИНАТА В ДОМА ПРЕЗ ЗИМАТА

С настъпване на есента и промяната в температурата навън ние сменяме гардероба си и залагаме на топли дрехи, с които да се чувстваме комфортно. Аналогично и нашият дом има нужда от „преобличане“, за да се подготви за студените дни и да запази така жадуваната топлина за по-дълго време. Понякога това значи буквално обличане на голите стени и подове с повече текстил, а понякога е свързано с поддръжка на жилището и ежедневните навици на обитателите му.

За да подготвите дома си за зимата и да запазите топлината за по-дълго време, сме ви подготвили няколко лесни за изпълнение съвета, които ще ви помогнат да се чувствате уютно и комфортно през студените месеци.

Изоляция на стените

Не е изненада, че на първо място в списъка с препоръки стои изоляцията. Топлината в жилището се губи не само през прозорци и врати, а и през студените стени. Добрата изоляция намалява този процес значително. Друго полезно свойство на изоляцията е, че тя намалява разликата в температурата между вътрешната и външната страна на стените, като съответно намалява шанса за образуване на конденз.

Изоляцията може да бъде вътрешна или външна, но за да направите най-добрия избор за вашето жилище и да се запознаете със спецификите на двата варианта, е по-добре да се обърнете към строител или опитен майстор. Процесът по поставянето на топлоизолация е възможно да доведе до допълнителни ремонтни дейности, затова е най-удачно да се извърши преди обзавеждането на нов дом или при реновиране.

Обличане на прозорци

От всички закрити части на дома прозорците и стъклата като цяло изпускат най-много топлина навън. За да намалите този процес, можете да покриете прозорците както отвътре, така и отвън.

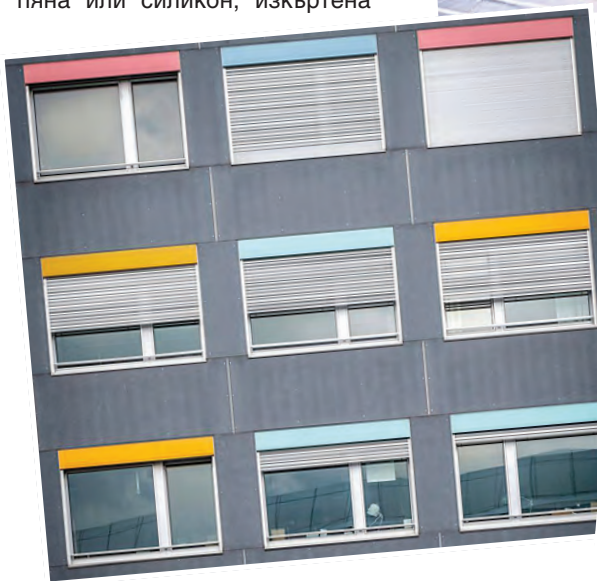
Когато говорим за изолиране на прозорците отвън, поставянето на външни ролетни щори е логичното и най-добро решение. Те се явяват своеобразна преграда между студения въздух навън и топлия въздух в стаята. Външните ролетни щори се държат спуснати основно през нощта когато температурите са най-ниски, което ги прави ефективен изолатор. Освен това имат и редица други предимства като изолация от дъжд, сняг и вятър, шумоизолация и дори предпазват дома ви от проникване на крадци през една от най-уязвимите части, а именно прозорците.

Покриването на прозорците от вътрешната страна става с интериорен текстил. Маркар и най-често срещани да

са пердетата, те са твърде ефирни и не могат да служат като изолатор, но пък плътните завеси изпълняват чудесно тази функция. Заложете на двоен корниз и поставете не само пердета, но и завеси. Те предпазват от слънцето рано сутрин, а нощем ви пазят от студенията, която излъчват стъклата през зимата.

Запушване на процепи

Голяма част от топлината в едно помещение „бяга“ през малки и на пръв поглед незабележими процепи. Те обикновено се откриват около врати и прозорци и се дължат на остаряла дограма, изгоряла пяна или силикон, изкъртена

мазилка и други.

Не подценявайте малките дупчици, тъй като те пропускат въздух постоянно, независимо, че не говорим за голям обем. Можете да проверите за процепи, като се разходите бавно със запалена свещ в близост до остъкленията и ако пламъкът се помести в определена посока, от това място влиза въздух отвън. Ако не ви се стартират ремонти, най-лесният начин за запушване на малки процепи е с хартиено тиксо или силикон.

Не забравяйте и за луфта под вратите, особено под входната врата. Ако не отоплявате цялото жилище, а само определени стаи, то тогава запустете дупката между прага и вратата на тези помещения. В днешно време на пазара се предлагат множество текстилни изолатори, наподобяващи червеи с всевъзможни десени, които дори могат да послужат и като декорация.

Разположение и експлоатация на отоплителни уреди

Разположението на отоплителните уреди е от голямо значение за тяхната ефективност. Независимо от вида на уреда, важно условие за равномерно отопление на помещението е да няма прегради, които да възпрепятстват движението на топлия въздух. Така например поставяне на диван или кресло пред парното, би блокирало топлата струя.

Не забравяйте също, че топлият въздух се изтласква нагоре, а студеният остава близо до пода. В тази връзка, ако се отоплявате с климатик, насочвайте топлия въздух надолу (но не върху вас!), за да подобрите циркулация и да можете да се порадвате на топлината, когато сте седнали или легнали.

Колкото и да е изкушаващо да изсушите бързо дрехи или хавлии върху парното или акумулиращата печка, не е препоръчително да го правите, защото покриването на уреда също блокира излъчването на топлина. Дайте възможност и пространство на техниката да изпълни предназначението си. Отделно от това, сушенето на дрехи на закрито е вредно.

Интериорни хитрини

Обзавеждането на дома също играе важна роля както за задържането на топлината, така и за самото усещане за топлина и уют. През зимните месеци е добре да избирате по-меки текстилни материали като плетива, памук, вълна и дори синтетични меки покривала за леглото, дивана, креслото за четене и изобщо всички мебели, които използвате често за почивка.

Възглавничките и одеялата за диван от едра плетка са чудесен избор за зимата, които не само ще ви стоплят, но и ще придадат уютна атмосфера в стаята.

Колкото и да са модерни „голите“ подове от гранитогрес или ламинат, те създават

усещане за студения. Мек килим в хола и пътеки от двете страни на леглото ще придадат по-топла атмосфера в стаята и буквално ще затоплят краката ви, докато стоите пред телевизора например.

Сигурно сте чували, че нищо не може да се сравни с топлината на огъня. Колкото и да е приятно да се топлите пред мъждукащите пламъчета и да се взираме в тяхната буйна игра, истината е, че в повечето съвременни домове камина липсва. За да се порадвате на усещането за топлина, което създава огънят, можете да заложите на повече свещи (не оставяйте без надзор!) в красиви свещници или фенери, които са и прекрасен декоративен акцент.

Друг интересен вариант е да се спрете на електрическа камина, която много добре имитира истински огън, а приглушената светлина, която излъчва, гарантирано ще ви отпусне преди сън.

Навици на обитателите на дома

Казват, че полезният навик ще ви служи цял живот. Тъкмо по тази причина е добре да изградите някои полезни навици, които ще са от полза за дома ви и аз вас самите.

Ето няколко предложения:

ПРОВЕТРЯВАНЕ: Независимо колко е студено

навън, проветряването е задължително поне по веднъж на ден, а най-добре сутрин и вечер. Независимо, че част от топлината ще излезе навън, необходимостта от свеж въздух не е за пренебрегване. Важно е обаче да не прекалявате с отворените врати за дълго време, тъй като оставяйки студения въздух в стаята за часове, той ще изстуди стените и последващото затопляне ще отнеме много време и енергия. При голяма разлика в температурите между вътре и вън, 10 минути са достатъчни за да се смени въздухът в помещението.

ЗАВЕСИ: Ако сте се вслушали в нашия съвет и сте поставили завеси на прозорците, то не забравяйте да ги отваряте сутрин и да ги затваряте вечер. Колкото и слънчеви лъчи да успеят да проникнат през деня, все ще са от полза за отоплението на дома, а и за по-приятелската атмосфера и добро настроение.

ТОПЛИНАТА ОТ ФУРНАТА: През студените месеци хората най-често се хранят у дома и фурната е в ежедневна употреба. Не пропускайте да се възползвате от вече загрятия уред, след като сте сготвили, като оставите фурната отворена до нейното пълно охлаждане. Ще се убедите, че кухнята ще се стопли изключително бързо.

ЗАТВАРЯНЕ НА ВРАТИ: Колкото и простицко и очевидно да изглежда, затварянето на вратите е много важно за запазване на топлината в стаята и често се пренебрегва. Когато вършим някоя домашна задача, вместо да затворим вратата, само я притваряме. Това обаче не спира топлия въздух на напусне стаята и намалява ефективността на отоплителния уред, който сме избрали. Колкото и да е досадно понякога, за ваше добро е да затваряте плътни вратите и да си гарантирате по-топли стаи.

Пожелаваме ви мека зима и много топли моменти у дома!

GRANDECOR

щастлива у дома

Още идеи за обзавеждане на дома можете да намерите на: www.grandecor.bg

Домашна торта без брашно

НЕОБХОДИМИ ПРОДУКТИ:

3 яйца
200 грама захар
50 грама настърган шоколад
150 мл прясно мляко
200 грама смлени бисквити
125 грама разтопено масло
100 грама грис
1 бакпулвер
кората на 1 лимон

НАЧИН НА ПРИГОТВЯНЕ:

Разбийте яйцата със захарта. Добавете прясното мляко и разбъркайте добре. Смесете гриса и бакпулвера. Добавете към яйчната смес. Разбъркайте добре до получаване на еднородна смес. Прибавете бисквитите и разтопеното масло. Добавете и настъргания шоколад и кората на един лимон. Замесете тесто. Поставете в намазнена форма за печене. Сложете в предварително загрята до 200 градуса фурна и печете за 35 минути.

По желание можете да добавите парчета ябълки или круши преди печене. Готовия десерт извадете и поръсете с пудра захар или орехи.

Бюрек с плънка от мляно месо

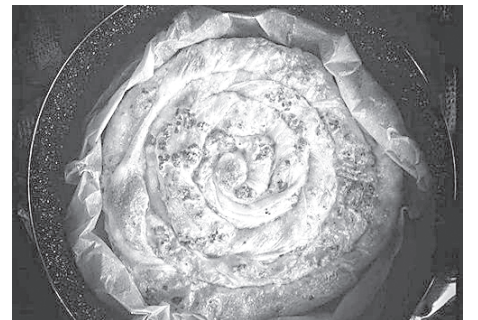
НЕОБХОДИМИ ПРОДУКТИ:

500 грама брашно
1 чаена лъжичка сол
2 супени лъжици масло
300 мл гореща вода
За плънката:
1-2 глави лук
500 грама кайма
Сол
черен пипер
1 супена лъжица олио
2 супени лъжици разтворено масло (или олио)

НАЧИН НА ПРИГОТВЯНЕ:

Поставете брашното в купа и направете кладенче. Поставете разтопеното масло, солта и водата. Замесете еластично тесто. Покрийте с хавлиена кърпа и оставете на топло за 20 минути. Оформете топки и от всяка разточете тънка кора. Обелете лука и го нарежете на ситно. Поставете в подходящ съд и добавете олио. Сложете на котлона и гответе за 4-5 минути. След това добавете каймата и изпържете добре. Свалете от огъня и овкусете с подправките. Върху всяка кора поставете част от плънката и навийте.

Сложете в намазнена форма за печене и пхнете в предварително загрята до 225 градуса фурна. Печете за 20 минути. Готовата баница, извадете и поръсете с малко хладка вода. Покрийте с кърпа и оставете за 5-10 минути.

Ароматна крем супа от кестени

1 супена лъжичка универсална подправка
100 грама корен от целина
1 морков
индийско орехче
сол
черен пипер
150 грама готварска сметана
1,5 литра вода

НАЧИН НА ПРИГОТВЯНЕ:

Сварете кестените и след това ги обелете. Нарезете бекон и го

запържете за 2-3 минути. Почистете и нарежете моркова, лука, чесъна и целината. Задушете зеленчуците в масло.

Добавете кестените и разбъркайте. Налейте 500 мл вода и гответе, докато сместа заври. Щом зеленчуците омекнат, свалете от котлона и пасирайте. Добавете сметаната и овкусете с подправките. Върнете на котлона и гответе за още 5-10 минути.

Свалете от котлона и поднесете ястието, поръсено с бекон.

НЕОБХОДИМИ ПРОДУКТИ:

350 грама кестени
1 малка глава лук
50 грама бекон
1-2 скилидки чесън
1 супена лъжица масло

ГЕРБаджийски времена:
По пътищата е такава анархия, че да го е страх човек да си купи шофьорска книжка!

Мечта:

Тази година съм решил да карам Нова година в Нигерия... Поне веднъж да се почувствам бял човек...

- Хайде, маце, да ходим у нас да правим секс!
- Аз не мога така. Ние с теб даже нямаме общи познати!
- Бойко Борисов знаеш ли го?
- Да!
- Аее да тръгваме!

Новини:

1. Лоша новина:
- Пенсите у нас са малки!
2. Добра новина:
- Няма да доживеете до пенсия!

Равен старт за всички:

Всички книги за самосъвършенстване са написани на един и същ принцип - някакъв от Бевърли Хилс

съветва хората от Меден Рудник да излязат от зоната на комфорта.

В турските сериали:
- Подай ми солта...
- Заповядай... Да ти е сладко...

В нощен клуб, господин се приближава до красива дама, седнала на бара:
- Имате страхотен пулвер!
- О, благодаря! От камилска вълна е.
- И аз така предполагам,

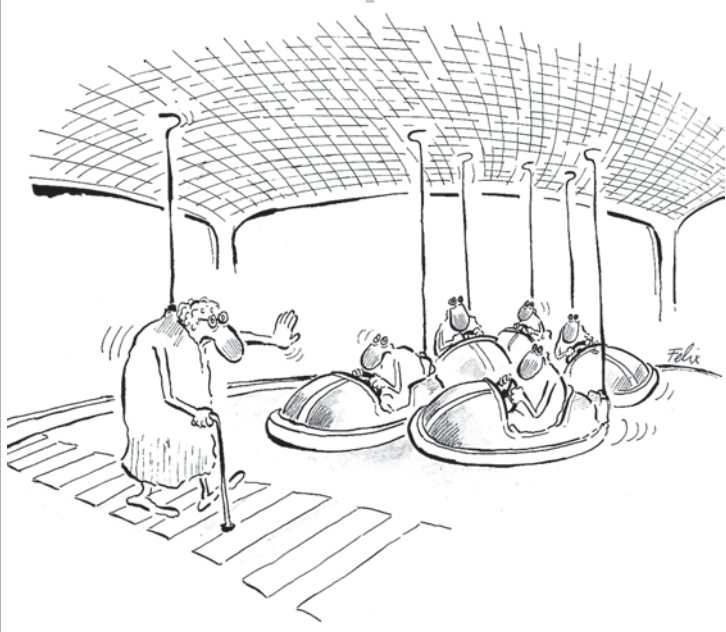
веднага забелязах двете чудесни гърбици.

В чудния свят на семейните:

Мъж се прибира, звъни но не му отворят. Изнервен от разни подозрения се засилва и разбива вратата. От спалнята излиза жена му по халат и вика:
- Какво направи, бе идот?! Защо разби вратата, добре, че случайно тук има един дърводелец...

Преди получавах имейл,

ЕВРОКЛАСИЦИ СРЕЧКО ПУНТАРИЧ - ХЪРВАТСКА

че съм наследила двадесет милиона долара и само трябва да се обадя на посочения номер, за да си ги получа. Днес дойде имейл само за пет милиона. Брех, мисля си аз, и измамниците преживяват трудни времена...

Модерни времена:
На съседната маса в кафенето седи някакъв и просто си пие кафето. Без смартфон и без таблет... Егати психопата!

- Докторе, боли ме главата...
- Ай не на мен тия, аз да не съм мъжа ти?

- Във вашия фитнес клуб имате ли солариум?
- Да, но е само за членове.
- Благодаря ви, но аз търся за цяло тяло!

- Първо й свалих полата, после баавно й свалих блузката... после сутинена й падна в краката ми, а после... после нежно й свалих гашичките...

- Петре! Не може ли без всичкия този патос! Един път те накарах да свалиш прането от телта и ти се оля!

Детска площадка между блоковете. Чува се детски вик:
- Маааааааааа!
Никой не отговаря.
По-силно:

- Мамоооооооо!
Пак никаква реакция.
Див крясък, от който стъклата на прозорците започват да звънят:
- Мамоооооооо!
Майката се показва на терасата:
- Кво има, бе, що си се развикал?
- Я извикай татко!

В чудния свят на семейните:
Жена ми се протяга към мен и прошепва:
- Скъпи, бъди спонтанен и непредвидим за мен...
Веднага скочих, взех акордеона... и като запях...

Шеф към новоназначената секретарка:
- Не очаквах, че сте толкова мързелива! Поне вдигайте телефона, когато звъни!
- Какъв смисъл има да го вдигам, шефе? Те само Вас търсят...

Докато тати поправяше крана в кухнята, ние с мама успяхме тридесет пъти да отидем на майната си!

Парсон

Лозан TAKEB
Първи сме по лавандула.
И по урожай от тикви...
Първи сме и сме напред
по отгледан слънчоглед.
Чу ли, първенци сме, чу ли?
И Европа нека свиква.
Люлим семки
лавандули,
а ни управляват тикви.

ВРЕМЕ Е!

ЛОУИМИ АСЕНОВ

1 Асенов 2018.

НЕ Е ФАНТАСТИКА

Свободата

Георги КОНОВСКИ

Отдалеч видях голямата сграда на университета. Е, нямаше как да не я забележи човек – блестяха металните огради, танцуваха слънчевите лъчи по бронирания покрив, привличаха вниманието патрулиращите въртолети... И в тоя момент ме спряха. Патрул в обход. Просто ме помолиха да покажа документите си. Бяха наред и ме пуснаха, спирайки друг случаен минувач.

Така минах четирите външни пояса. После беше по-лесно – само три вътрешни. И отделно наблюдателите по всеки ъгъл. Не ги броих – подозрително беше и ония на контролните екрани можеше да синхронизират за съмнителни действия. А всичко съмнително веднага те вади от нормалната плаха редичка посетители и те вкарва в кабинета зад първата решетка, отдето колонката неблагоприятна поема по кили-

ите – докато докажеш, че си невинен. Или поне засега не си чак толкова подозрителен...

Аудиторията беше на третия етаж, което водеше до ново напрежение. Тук проверките бяха безкрайни по брой и разнообразие. Всякакви лъчи, за които няма прегради, снимки, които веднага апаратурите сравняваха с наличните на престъпниците, какви ли не компютърни вариации, за да не се опита някой да се

промъкне маскиран...

Накрая влязох – по-скоро ме допуснаха милостиво – в аудиторията. Тъкмо навреме. На сцената излезе лекторът, благодари на придружаващите го и едновременно претърсващи за последно спецполицаи, поклони се на достигналата местата си половин зала.

- Добре дошли! Днешната лекция е на тема „Свободата на личността като основа на съвременната цивилизация“...

ОТ НЕТ@С ИНТЕРНЕТ

АМИ СВИНЯТА

Оргазмът на свинете трае към 30 минути. (30 минути... Искам да съм свиня в следващия живот.)

Сомът има над 27'000 вкусови рецептора. (Какво ли пък чак толкова вкусно намира на дъното?)

Хлебарката може да живее без глава 9 дни, след което умира от глад. (Продължавам да си мисля за свинята...)

Бълхата може да скочи 350 пъти повече от дължината на тялото си. Все едно човек да прескочи футболно игрище. (Ех, тая свиня, как и е провървяло... 30 минути - представяте ли си!?)

Слоновете са единствените бозайници, които не могат да скачат. (Толкова по-добре!)

Окото на шрауса е по-голямо от мозъка му. (Познавам доста такива хора.)

Морската звезда изобщо няма мозък. (И такива хора познавам за съжаление.)

Хората и делфините са единствените бозайници, които правят с*кс за удоволствие. (Алоууу, ами свинята?)

АМИ СВИНЯТА

ОТ НЕТ@С ИНТЕРНЕТ

Мирослав БОЖКОВ

Неделник

ЛЕКЦИИТЕ НА
МИТКО МЕТОДИЕВ

Знаете ли какво
е манкурт,

ИЛИ

надянали ли са ни
вече шапката?

Знаете ли какво е манкурт? Ей сега ще ви обясня, но моля ви, хора със слаби нерви да не четат!

Манкурт в езика на някои средноазиатски народи означава глупав, тъп, безсловесен, покорен роб. Манкуртът е зомби, той изпълнява безпрекословно всички заповеди на господаря си и няма никакви други желания, освен да се нахрани.

В средните векове номадските племена в Азия масово са практикували превръщането на пленниците в манкурти. Как е ставало това? Отново предупреждавам – хора със слаби нерви да не четат!

Ставало е по следния начин.

Обръсват главата на пленника и му надяват нещо като калпак от прясно одрана камилска кожа. След това го привързват към забити в степта или в пустинята колове. Под безбожно жестокото слънце камилската кожа постепенно изсъхва и бавно стяга черепа на мъченика като менгеме. Болката е неописуема! Същевременно космите по обръснатата му глава започват да растат, но не навън (стегнатата камилска кожа не позволява това), а навътре, към черепа, при което хиляди безмилостни игли терзат нервните окончания на клетника. Болката става още по-неописуема! Адска!

Така – дни наред! Слънце, пек и никаква вода! Пленникът е в полусъзнание! След петия или шестия ден онзи, който е определен да му бъде господар, започва да му носи вода няколко пъти дневно. Мъченикът започва да го възприема като свой бог и спасител.

След още няколко дни развързват нещастника. Но той вече не е човек, той е манкурт. Не помни нито името си, нито близките си, нито родината си. Няма никакви желания, освен да пие вода, да натъпче с някаква храна стомаха си и да изпълнява всяка заповед на своя бог-господар.

В ония времена робите манкурти били много по-ценни от обикновените роби. Защото на тях и през ум не им минавало (те вече нямали ум!) да се бунтуват, да замислят бягство, да мечтаят за свобода, изобщо – да създават каквито и да било грижи на повелителя си.

Защо ви разказвам всички тези кошмарни неща?

Ами защото имам чувството, че на нас – българите – ту този, ту онзи се опитва да надене на главите ни прясно одрана камилска кожа. Или, може би, вече са ни я надянали, а?!

(ДЕ) Конструктор

Анатолий СТАНКУЛОВ

Ина
МИХАЙЛОВА

Беше много смешно, когато със свеж и ароматизиран държавнически акт вицепремиерът Валери Симеонов преди по-малко от година откри обществени тоалетни на ГКПП Калотина. Напълно нормално в социалните мрежи се роди прякорът му WСпремиер. Какво постижение само, а? След антидискотечните и антидецибелни рейдове Рицарят на тишината блесна в ново амплоа.

Не битка, не кръстоносен поход, а война поведе той срещу

разврата и шума. И не само на морето, но и в планинските курорти, че и в столицата.

Но малко му биде славата земна.

Пуканките са недостатъчни за публиката.

И вицето влезе в ново приключение. Епично, като него славно и безгранично. Майките на децата с увреждания се изпречиха на пътя му. Едни "кресливи жени" с "уж болни деца", без всякакво "майчинско чувство". Е, тук копие то на Рицаря се скърши. Уж извинението за арогантното изказване увеличи затлачването в отходната система. Но Бойко Борисов не смее да пусне водата и да дезинфектира WС-то.

Ще попитате защо?

Защото нашият Рицар на тишината и WСпремиер е крепител. Той крепи "конструкцията" на кабинета. А го махнат, а конструкци-

ята се е капичнала. Същински (де)конструктор може да се окаже! Днес нагло се хили, утре ще се гъне, а вдругиден заедно с гелосани албатроси ще дефилира под прозорците Му.

А на Него не му се занимава с вътрешни скандали. Така му е най-лесно. Защото Си има генерална цел - властта и Той в нея. Тази цел преследва. Патериците до Него да се рендосват, да си набиват каски и да се млатят с юмруци. На Него му е все тая. Ако патериците кажат "Валери си отива" - отива си. Ако рекат "Валери остава" - остава. Ако е необходимо, и закон ще променят заради него, след като дразни толкоз всички останали. Виж ти - не само кабинетът, но и парламентът с Валери Симеонов се съобразява.

Щом цялата власт и държава нему се крепят, що премиер не го направят, та да им е мирна "конструкцията"?

Сатирикон

Всички сме грешни!

Ивайло ДИМАНОВ

Светът все по-уверено върви напред в усвояването на Космоса.

Днес човек със сигурност знае, че горещата синя звезда-близък на Антарес от спектрален клас В2.5 е на отстояние 2,9 арсекунди, но не знае след колко години ще свърши ремонтът на "Граф Игнатиев" в столицата. Още по-малко знае колко гафове ще сътвори вицепремиерът Валери Симеонов...

Такива едни светли мисли щъкаха в главата на футболния рефер Лучко Лучков, докато отиваше в църквата да вземе причастие. Не че го правеше често, но Димитровден е добър повод да се сетим, че всички сме грешни...

- Всички сме грешни! - въздъхна отчето иззад паравана на изповедалнята. - Но не всички се сещат да поискат прошка, чадомое! Какво те мъчи най-много?

- Равният мач от миналия кръг. Сън не ми дава...

- Очевидно си запален футболен запаленко.

- Знам, че е грешно, отче, но най-запален съм по зелените банкноти!

- Ауууу, голям грях тежи на душата ти, синко, сребролюбие то е от Дявола, да знаеш...

- Знам, отче, знам, ама онзи милионер от Делиормана иска от мен всеки мач да печелят. И аз правя каквото мога. Ама и софиянци искат да печелят, кажи ми как да им уйдурдисам? Трима депутати и двама министри ми звънят по телефона! Стига си се навеждал на другроверци, казват, ние сме отбора на народа!

- Чадомое, голям кахър те мъчи, ама ти не бери грижа. Взимай пари и от едните, и от другите, и ги давай на нас, бедните. Че то, ако разчитаме на държавата, спукана ни е работата. Тя хвана гората и само на Бога се надаме. Виж покрива горе как е протекъл, ще похабим безценни икони, зографисани преди двеста години! В Министерството ни повтарят едно и също - пари няма, действайте! Та ако все още не си харизал душа на Лукавия, подай, синко, за родната църква, пък аз ще те опростя по бързата процедура...

- Аман от рекетъори в тая държава! - изруга футболният съдия, грабна си шапката и излезе навън.

В този момент телефонът му тревожно иззвъня:

- Ало, Лучко, здраво си нагазил лука! - избоботи характерният дрезгав глас, от който припадат всички репортерки. - Къв е онзи хикс, дето го извърте в Пловдив? Така ли се уговорихме? Ще кажа на Цецко да ти спре социалната помощ.

- Ама онзи вашият нападател отхапа ухото на противников играч, а аз се направих, че не виждам. Ония протестират, а аз им разправям, че нахапаният си е Ван Гог по рождение. Две дузпи им подминах, гусин министър, а вашият гол бе от чиста засада! Ей, ще ме застрелят, няма да доживея до пенсия...

- Каква пенсия бе, хранутници неблагодарни! Толкова магистрали ви построих - дори едно мерси не казахте. Другия месец отново вдигам пенсионната възраст. Само столетниците ще взимат пенсия. Те са трима-четирима, хем ще поопекне бюджетът. Коледа идва, всички министри искат тринайста заплата... Откъде пари, аз да не съм Рокфелер. Е, все още не съм...

Футболният съдия не чу последните думи, тъй като в този момент едно беемве с тъмни стъкла отнесе греховната му душа в неясна посока.

БТА отново събра български медии от цял свят

Що е то дезинформация и функциите на журналистиката са тема на дебати в Македония

Павлета ДАВИДОВА,
пратеник на ДУМА
в Скопие

За 14-и пореден път БТА и Асоциацията на българските медии по света организират традиционната си среща, посветена на предизвикателствата пред съвременната журналистика. Домакин на дискусиата този път е македонската столица Скопие.

Генералният директор на БТА Максим Минчев припомни, че място-

СНИМКИ ПРЕСФОТО/БТА

Участниците в 14-ата Световна среща на българските медии

В словото си при откриването на срещата Максим Минчев отбеляза, че медиите вече са изправени пред ново предизвикателство - доскорошните читатели и слушатели вече се превръщат в журналисти

то е избрано още през пролетта, като е отчетен фактът, че Западните Балкани бяха поставени като център на българското европредседателство. Не очаквахме, че есента ще се окаже толкова гореща, заяви той, намеквайки за политическите скандали около Македония от последните дни.

Представители на 50 медии от 25 държави

се включиха в поредната световна среща. Домакин на официалното откриване този път бе Македонската академия на науките и изкуствата (МАНУ), а събитието бе уважено както от журналисти, така и от много дипломати. Преди началото на дискусиите Мак-

сим Минчев, акад. Антон Дончев и представители на МАНУ са провели среща, посветена на затвърждаването и подобряването на българо-македонските отношения.

Мотото на форума тази година е "Медии и памет". Затова и дискусиите са тематични - "Медиите като посредник между обществото и политиките", "Журналистиката срещу пропагандата", "Медии, образование, памет", "Различните лица на патриотизма" и "Бизнес и национален дълг". Различни експерти, журналисти, членове на СЕМ и общественици са сред "лекторите" в отворената дискусия. Генералните директори на БНТ и БНР Константин Каме-наров и Александър

Велев също са сред участниците. Иво Хаджимишев ще спази традицията и ще направи презентация на свой проект - "Фотографската памет". Ще бъде открита фотоизложбата "България представя: Епископската базилика и римското мозаично наследство на Филипопол", а в последния ден на форума ще бъде връчена традиционната награда "За принос в разпространението на българската култура от българоезична медия в чужбина", която се присъжда от фонд "13 века България".

В словото си при откриването Максим Минчев отбеляза, че медиите вече са изправени пред ново предизвикателство - доскорошните читатели и

слушатели вече се превръщат в журналисти, което може да е "за добро или зло". Натискът на новите технологии също е фактор за променящата се журналистика.

С шегата, че журналистите могат да говорят много, а понякога нищо да не кажат, започна обръщението си към участниците директорът на Македонската информационна (Македонска информативна агенция) - МИА) Драган Антоновски. По думите му в момента има много "горещи" теми, но новинарството е една от най-горещите.

Може ли да го изгубим, попита той и призова:

**„да изчистим
напращниците,
да махнем
рекетъорите“**

от журналистиката. Антоновски изрази надежда, че на форума ще се намерят аргументирани отговори на въпросите какво е информация, дезинформация и пропаганда.

За разлика от предходната година вицепрезидентът Илияна Йотова не се включи в Световната среща на българските медии. Поздравителният адрес и посланието й към участниците

в срещата бяха прочетени от сътрудничката й Милена Димитрова. Освен обичайните поздравления за устойчивостта на медийния форум, Йотова засегна и проблема с името на Македония. От писмото й стана ясно, че противоречията с Гърция не бива да са за сметка на отношенията с България. Вицепрезидентът призова медиите

**да не мълчат
за работата**

на съвместната българо-македонска комисия за да се избегнат възможностите за спекулации. Вие пазите българщината независимо от географските ширини, пише Йотова до родните журналисти от цял свят. Вицепрезидентът припомни идеята за формиране на Български културен институт и увери, че продължава работата по портал за българите в чужбина.

Писателят Антон Дончев, който е от традиционните гости на медийните срещи, отбеляза, че България и Македония са не просто братски народи. Според него дори са братя-близнаци и като такива "се облъскват още в корема на майка си", но виждат в другия както добрите, така и лошите си страни. Той призова за бистри погледи в отношението към останалите хора.

За доброто настроение на участниците преди началото на дебатите се погрижиха двама изключителни музиканти - Владко Стефановски и Теодосий Спасов.

**Още по темата
очаквайте скоро**

СНИМКА АВТОРКАТА

За доброто настроение на участниците преди началото на дебатите се погрижиха двама изключителни музиканти - Владко Стефановски и Теодосий Спасов

Жив е той, жив е! Там в Задунаевка

В малкото украинско село в Бесарабия продължават да почитат Христо Ботев и ревностно пазят българщината

Альона
НЕЙКОВА

Един от най-лесните начини да стигнете до Задунаевка е да тръгнете с автомобил от Одеса. Обаче, за да преодолеете разстоянието от 220 км, ще ви трябват доста повече от три часа. Защото друмищата, които свързват това малко българско село с космополитния крайморски град, трудно се вписват в общовалидните представи за нормално

шосе, безопасно за колите и хората. Тесни, прашни, отдавна неасфалтирани и изпъстрени с дупки като швейцарско сирене пътища, минаващи край полета и широки украински степи, водят до местността, където през 1866-1867 г. е учителствал поетът революционер Христо Ботев. Абсолютната липса на инфраструктура засилва чувството, че сте на забравено от Бога място. Усещането се мултиплицира и от гледката на боядисани в синьо къщи, изглеждащи все едно са изображения от картички, направени в началото на миналия век. А насядалите по пейките край домовете възрастни хора изпращат с учуден поглед всеки преминаващ по улицата автомобил...

Най-напред добре е да спрете до постаментата, издигнат в чест на първите преселници от България, дошли в Буджака през 1822 г. от земите зад Дунава. Затова и селото се казва именно по този начин. Жителите му се гордеят и с паметника на Христо Ботев, направен през 1992 г. по инициатива на прочутия писател и публицист Лъчезар Еленков от известния скулптор Георги Недялков. Внушителната фигура на националния герой на страната ни се извисява в централния парк на Задунаевка. А само на няколко крачки е сградата на местното училище, където още във фойето са разположени бюстът на автора на "Жив е той, жив е!", както и впечатляващо пано с портрета му с вдъхновяващите надписи "Дума", "Знаме",

"Българань" и емблематичното стихотворение "Майце си".

Местните ще ви разкажат, че в продължение на няколко десетилетия тяхното селскостопанско предприятие носи името на Ботев. На него е кръстена и една от улиците в Задунаевка. В чест на бореца за свободата на родината ни, работил няколко месеца като учител в Южна Бесарабия, през 2008 г. в присъствието на официални лица от Украйна и България, включително и вицепрезидента Ангел Марин, тържествено е открит Мемориален музей.

За да се осъществи тази идея, местни специалисти прерават безброй архиви и библиотеки. Известният театрален художник Станислав Зайцев също участва в реализацията на проек-

та за изграждането на музей в Задунаевка. Натрупаните експонати и фотодокументи са толкова много, че вдъхновяват експерти да направят не една, а три експозиции. Идеята е не само да представят живота на Христо Ботев и пребиваването му в бесарабското село, но и да акцентират върху бита на обитателите му в миналото и днес. Така се стига до създаването на краеведската и етнографската секция в музея.

Сградата му с характерните червени керемиди на покрива се вижда отдалеч. Едва прекрачили прага, посетителите неизбежно се впечатляват от атрактивната каруца и бързат да извадят смартфоните си, за да направят няколко кадъра. Автентичен тъкачен стан от средата на миналия век, чекрък, шмиргел и ковашко духало са сред уникалните предмети на емблематичните за района занаяти.

В първата зала, условно наричана "Преселването", се разбира от пръв поглед, че целта на експонатите е да разкажат за поробването на родината ни от Османската империя и емиграцията на предците ни в съседни територии. Знае се, че през XVIII-XIX столетие над 400 хил. българи търсят спасение и по-добро бъдеще за децата си във Влашко, Молдова и Бесарабия. Сънародниците ни основават градовете Болград и Комрат. Възникват цели колонии на "задунайските преселници". Преди около два века Одеса се превръща в културен център на българската емиграция. През март 1818 г. е създаден Попечителен комитет за чуждестранните колонисти в Южна Русия, оглавяван от про-

Ученик от школото в Задунаевка рецитира стихотворение на Ботев

чутия Иван Инзов. Генералът играе важна роля в организирането на живота на преселниците в Бесарабия и се ползва с голямо уважение сред нашата общност. А основаното през 1854 г. Одеско българско настоятелство обединява силите на родната емиграция за подпомагането на националноосвободителното движение и културно-просветителското дело в родината ни.

Така съвсем логично се преминава към втората зала, посветена на "Живота и творчеството на Христо Ботев". Изложените артефакти се стремят поне отчасти да представят делото на изтъкнатия поет революционер. Експонирани са някои негови произведения, вестници, в които е публикувал свои размисли, както и част от библиографската литература, привлякла вниманието на именития публицист. През 1863-1864 г. той постъпва във Втора гимназия в Одеса като "волнослушател". Ботев прекарва дълго време в различни библиотеки, много чете. Запознава се с филолога Виктор Григорович, на когото помага с руски преводи на български народни песни. От лятото на 1864 г. поетът работи върху своето стихотворение "Майце си" и дори го изпраща на Петко Славейков в Цариград. През септември 1865 г. става ясно, че Ботев не може да премине в трети клас на гимназията и е изключен, поради "немарливост", а стипендията му е прекратена, като получава еднократна сума, за да се прибере в България. Въпреки това

остава в Одеса и се издържа, като дава частни уроци. Записва се в Историко-филологическия факултет на Императорския новорусийски университет. А през септември 1866 г. пристига в Задунаевка - българско село в руската част на Южна Бесарабия, където е назначен за учител. В школото Ботев развива широка обществена и пропагандна дейност, но няколко месеца по-късно (в началото на следващата година) получава известие, че баща му е тежко болен, и решава да се върне у дома...

В третата зала - "Историята на Задунаевка", посетителите научават подробности за селото, неговото основаване, жителите му и по-значимите постижения в региона. Изключително впечатляващо е и специалното пано със снимки на именити личности, прославящи с делата си местността в областта и по света.

Непременно трябва да се посети и къщата, в която е живял Христо Ботев. Сградата е закупена преди няколко години от генералния

консул на България в Одеса Димитър Тучев, който успява да я реновира. Има намерение да я дари на страната ни, но досега не е срещнал разбирания от нашите власти. Очаква се министърът на културата Боил Банов да вземе окончателно решение по въпроса, още повече че няма никакви юридически пречки България да притежава имот в чужбина, свързан с част от живота на именитата личност.

Разглеждането на всички тези забележителности и общуването с хората може да отнеме няколко часа. Но ако искате наистина да се потопите в атмосферата на естествено родолюбие, предавано от поколение на поколение близо два века, няма да ви стигнат и години. Мемориалният музей заедно с всички монументи, бюстове и паметни плочи в Задунаевка предизвиква не само неподправен интерес, но и искрен респект, че далеч от страната ни толкова ревностно се почита паметта на Христо Ботев и се пазят българският дух.

Поклон.

Пред паметника на поета в бесарабското село винаги има цветя

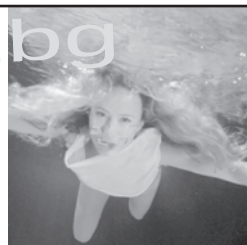

В този дом през 1866-67 г. е живял Великият български поет революционер Христо Ботев

ДУМА

Очаквайте

**ДЕСИ ДОБРЕВА С НОВА ПЕСЕН И
КЛИП, ПОДГОТВЯ ТУРНЕ В 30 ГРАДА**

Филм за дядо Добри с премиера в НДК

Българо-немската копродукция „Тихият ангел“ ще бъде представена на 18 декември в зала 1

Биографичният филм за дядо Добри „The Silent Angel“ („Тихият ангел“) ще бъде представен премиерно на 18 декември в зала 1 на НДК, научи ДУМА от Бояна Бояджиева.

„Започнахме този проект в края на 2014 г., разказва режисьорът и продуцент на българо-немската копродукция Неди Джон Крос. Идеята за лентата е на немската продуцентка Уте Еренберг. Снимана е в общо пет държави - България, САЩ, Германия, Италия и Ватикана. Работата по филма беше наистина продължителна. В самото начало планирахме само кратка версия. Причината за това първоначално решение беше фактът, че дядо Добри не обичаше медийната изява и упорито се опитваше да стои извън ползренето на обективите. Не крия, че това ни направи леко несигурни, от гледна

точка на това, какъв точно филм ще успеем да пресъздадем. С времето обаче някак си успяхме да спечелим доверието му и нещата се промениха. В процеса на работата ни по филма историите около дядо Добри изплуваха една след друга. И, повярвайте ми, неговият живот е истинска палитра от житейски събития и истории. Главната, разбира се, е любовта и себеотдадеността му към Бог.“

Неди Джон Крос споделя, че във

филма е отделил специално място на България. „Исках да представя родната ни пред лицето на света в добрата ѝ светлина, тази, която в повечето случаи остава скрита. Всъщност ние сме велик народ с вековна история. Имаме изключително талантиливи и стойностни хора, а за дядо Добри - какво мога да кажа... Той е символ на доброто, милосърдието и смиреността. Аз дори не съм чувал за друг такъв човек. Гордост е за всички нас, че този Човек е българин. И благодаря на Бог, че ни даде шанса да създадем филм за него.“

Специално място в музиката към филма заемат някои от обработките на фолклорни песни на Ку-Ку бенд. Музиканти от групата ще вземат участие и на премиерата на филма пред българските зрители и така още повече ще подсилват неговите внушения с изпълнения на живо. Филмът няма абсолютно никаква комерсиална насоченост, той има само една единствена цел и тя е да накара хората да се замислят за истинския смисъл на живота, твърдят от екипа.

Билетите вече се продават в билетния център на НДК и онлайн.

ВИРТУОЗНО ДУО ПРАВИ МАГЪОСНИЧЕСКИ КОНЦЕРТИ НА ВЪЗГЛАВНИЦИ

Три Магъоснически концерта на възглавници ще се състоят на 28 октомври от 11, 14 и 17 ч. в Съюза на архитектите, ул. „Кракра“ 11.

Известното дуо Каролина Миколайчик, цигулка, и Иво Йединецки, акордеон, ще зарадва меломаните с прекрасна програма. Истинска магъосница ще посрещне гостите и ще направи магии на музикантите. Добре е младите почитатели да носят любимите си костюми и маски. Един час преди всеки от концертите започва традиционната Работилница на възглавници, в която децата имат възможност да оцветят и декорират своя собствена маска за спомен. По същото време отварят и щандовете на приятели и партньори, които ще зарадват семействата със своите интересни предложения, научи ДУМА от фондация „Модо България“.

Дуото на Каролина и Иво е един от най-обещаващите млади камерни ансамбли в Полша. Те са спечелили многобройни първи награди и Гран при на конкурси в Полша, Хърватия, Франция и Австрия. През ноември 2014 г. получават Наградата на ректорите и Наградата на авторите за Концерт на годината в Националния конкурс за камерни ансамбли. Миколайчик и Йединецки правят дебюта си през май 2013 г. в концертната зала на Музикалния университет „Фредерик Шопен“ във Варшава. През 2016 г. предприемат първото си турне в САЩ. Изпълнението им в зала „Карнеги“ получава блестящи отзиви. През 2017 г. двамата изнасят рецитал във Варшавската филхармония, имат редица изяви в Азия.

СМЕСЕНИЯТ ХОР НА БНР ОТКРИВА СЕЗОНА С „НЕМСКИ РЕКВИЕМ“

Смесеният хор на БНР с диригентка Любомира Александрова открива концертния сезон с изпълнение на грандиозния „Немски реквием“ на Йоханес Брамс на 27 октомври от 19.30 ч. в зала „България“. Участват Симфоничният оркестър на БНР с главен диригент Марк Кадин и солистите Ралица Ралинова и Кирил Манолов. Гост-диригент е Григор Паликаров.

„Немски реквием“ на Брамс се отличава от знаменитите реквиеми на неговите съвременници. Вместо традиционен текст от католическа заупокойна служба на латински, Брамс избира текстове от различни глави на Библията, преведени от Мартин Лутер на немски. Първите страници от партитурата на това мащабно произведение за хор, оркестър и солисти композиторът пише след смъртта на своя приятел Роберт Шуман през 1856 г., а завършва творбата си през 1868 г. след за-

Ралица Ралинова

Снимки БНР

Кирил Манолов

губата на майка си. Разтърсен от тези събития, Брамс създава „Немски реквием“ като музика за живите и утеха за тези, които са изгубили близките си.

Входът е свободен за ученици от музикалните училища и студенти от НМА, специалност музика към СУ, катедра „Музика“ към НБУ и АМТИИ Пловдив, при представяне на документ.

КРАТКИ

Социално предприемачество в изкуствата

„Социално предприемачество в изкуствата: Международни модели и българска практика“ е второто издание на Интензивната академия по предприемачество в изкуствата и творческите индустрии, започнала през 2017 г. и организирана в партньорство между Националната художествена академия и „Шар Жар“ (Розалина Лъскова). Тя ще се проведе от 8 до 11 ноември в галерия „Академия“ и ще акцентира върху предприемаческия процес в изкуствата, с насока върху социалните и бизнес иновациите. Важен фокус на академията са бизнес моделите, партньорските стратегии, източниците на финансиране, маркетинга, възможностите за международно разрастване при социалното предприемачество в изкуствата.

Луксозно издание на „Ломски разкази“

ИК „Хермес“ пуска на книжния пазар луксозно колекционерско издание на „Ломски разкази“ от Емил Андреев. „Всеки, ако не друго, има поне свое вечно селище. Не, не онова, в което се е родил или живее,

а селището на неговите спомени и нийща. Там обикновено обитават какви ли не образи и сенки; гонят се страсти и желания, зверове и хора; разнасят се мелодии, че и миризми дори. Понякога се явяват случайни думи, звънят непознати знаци и камбани, вихрят се такива енергии, че човек дълго не може да се освести наяве. А когато той не успее да издържи, или по-скоро предпочете своето вечно селище пред онова, в което се е родил или живее, тогава той се превръща в един явен сънущач и несъзнателно се насочва към небесата. Тези разкази описват такива хора. Не знам как се казва тяхното вечно селище, но градът, в който някога ги срещам, бе Лом, чезнец сега край едноименната си река и митичния Дунав“, пише авторът.

„Браво, Франклин!“ игва от Русе в театър „Весел“

В съботния афиш на куклен театър „Весел“ на 27 октомври от 11 ч. в читалище „Искра“ във Велико Търново отново ще гостуват театралите от ДКТ Русе. „Браво, Франклин!“ е най-новото заглавие в репертоара им. Автори на текста са Полет Буржоа и Бренда Кларк. Постановката е дело на Валентин Владимиров, сценографията и куклите - на Сийка Моллова, а музиката - на Станимир Иванов. В спектакъла участват чаровните актьори от трупата на театъра Деница Дончева и Любен Русенски.

ЛИТЕРАТУРЕН САЛОН "ЛЕГЕ 10"
ПРИ СОФИЙСКИЯ ГРАДСКИ СЪВЕТ НА БСП

ПРЕДСТАВЯ

ДИМИТЪР ТОМОВ
И НЕГОВАТА КНИГА
**"ЗАЗОРЯВАНЕ.
ИЗБРАНИ РАЗКАЗИ"**

ИЗДАТЕЛСТВО "БЪЛГАРСКИ БЕСТСЕЛЪР"
СОФИЯ, 2017 г.

30 ОКТОМВРИ 2018 Г., ВТОРНИК, 18.00 Ч.
В САЛОНА НА ГС НА БСП, УЛ. "ЛЕГЕ" №10

ДЕНИЦА КАРАСЛОВА ИЗПЯ „МОЖЕ ДА МИ СЕ ОБАДИШ”

Бебе променя живота на Марс

Вторият сезон на прочутата поредица на National Geographic изследва по-дълбоко границите между науката и индустрията

Когато първото марсианско бебе идва на бял свят, животът на Червената планета се променя. Учените са хвърлени в смут, а домът на хората е споletян от най-тежкия природен катаклизъм... Тези и много други любопитни детайли са сред акцентите на втория сезон от поредицата "Марс". Признатият хибриден сериал на National Geographic, отличава се от критиката като "впечатляващ", "въдхновяващ" и "научно искрен", се завръща на 11 ноември в 21,55 ч. с шест епизода, продължавайки уникалния формат от редуващи се игрални и документални кадри, за да прогнозира какъв би бил животът на Червената планета, съдейки по случавашото се на Земята днес.

В част от епизодите се разглеждат привидно обичайни теми от всекидневното - бременност, раздели, нови увлечения, епидемии, аварии, прекъсвания на електрозахранването, травми, спорт, хранене и общуване. Когато обаче се случват в изолация на 54,7 млн.

км от Земята, откъдето няма изход, те са всичко друго, но не и обичайни. И докато отдадените на мисията учени, стъпили първи на Червената планета 9 години по-рано, в началото са обезпокоени от новите си съседи, някои скоро започват да проявяват разбиране и да общуват активно с "другите"...

Този сезон на "Марс" изследва по-дълбоко границите между науката и индустрията в изолирана и безпощадна необетована земя. Историята е свидетел на непрестанна борба за надмощие на човешките мотиви и интереси за финансовата изгода, от една страна, и изследванията, от друга. Дали хората ще разчупят

оковите, след като се превърнат в междупланетна раса, или са обречени да повторят същите грешки и в новия свят?

Актуалните серии представят историята 5 години след събитията в края на първия сезон. Тогава зрителите видяха успешната мисия до Червената планета, по време на която екипът на Международната научна фондация за Марс (МНФМ) успява да кацне безопасно и да постави началото на заселването там след сериозни преमेждия. Сега годината е 2042-ра и МНФМ вече е установила действаща колония - град Олимп, но организацията не е в състояние да финансира сама експедицията на Марс. Вратите на възможностите са се отворили широко за частния сектор. Това поражда напрежение между първите отдадени на мисията си учени и миньорите на ориентираната към печалба корпорация "Лъкръм индъстрис", което води до съвсем нови предизвикателства за всички на Червената планета.

Най-скъпо платени са звездите от „Теория на големия взрив”

Участниците в сериала "Теория на големия взрив" окупират първите четири места на най-високо платените телевизионни актьори в света, сочи класация на сп. "Форбс". Лидер е Джим Парсънс, който изпълнява ролята на Шелдън Купър. За година той е спечелил 26,5 млн. долара. Актьорът остава непокатим на

първото място вече четири години поред. След него са колегите му от сериала Джонни Галеки, Саймън Хелбърг, Кунал Наяр. Първият е заработил 25 млн. долара, а другите двама по 23,5 млн. Първата петица оформя Марк Хармън, който изпълнява главната роля в сериала "Военни престъпления".

Мобилните приложения продължават да ни следят и след геинсталиране

Компаниите, обслужващи разработчиците на приложения, намериха начин да следят както iOS, така и Android потребителите дори и след деинсталиране на съответното приложение, предава Bloomberg, цитиран от Kaldat.

Използват се така наречените uninstal trackers - програми, които отговарят за премахването на приложенията. И ако потребителят наистина деинсталира прило-

жение от подобен тип, започва да получава масова реклама, която го убеждава да го инсталира отново. Този подход се използва от редица популярни компании, включително AppsFlyer, MoEngage, Localytics и CleverTap.

Програмите от подобен тип по принцип са част от софтуерните инструменти на разработчиците. Но те досега не бяха използвани за подобни цели. Критиците на

този подход считат, че това е поредният повод за преразглеждане на правата в интернет.

"Повечето технологични компании не предоставят на хората детайлен избор на конфиденциалността, ако изобщо им се дават някакви опции", разкри Джеръми Джибула, директор на неправителственото технологично политико на Electronic Frontier Foundation и известен защитник на конфиденциалността.

Куклен спектакъл със смесена и виртуална реалност в Габрово

"Малка театрална компания" официално представя първия в света куклен спектакъл, който съчетава в себе си технологиите за смесена и виртуална реалност (MR/VR - mixed reality/virtual reality). Официалната премиера на "Островът на съкровищата V1.0" е на 28 октомври в Дома на хумора и сатирата - Габрово. Куклено-театралният спектакъл, който съчетава живата актьорска игра с технологиите за MR и VR, е базиран на класическия роман на Р.Л. Стивънсън.

В представлението актьори, кукли и виртуални елементи на декора взаимодействат помежду си. На всеки зритель компанията предоставя такъв комплект за времето на спектакъла.

Ще бъдат изиграни общо 6 представления - на 27 и 28 октомври съответно от 11 и 18 ч. и на 29 и 30 октомври от 17 ч. Поради ограничения брой места има предварително записване на публиката. Спектакълът е подходящ за зрители над 10-годишна възраст.

- Докторе, като изпия бутылка ракия, започвам да виждам мишки.
- Спи да пиеш!
- А не е ли по-добре да си взема котка?...

АСЕН АВРАМОВ, композитор, педагог
Проф. АТАНАС ТАСЕВ, енергиен експерт
ГЕОРГИ ПЕНЧЕВ, журналист, писател
Акад. ИВАН ТОДОРОВ, ядрен физик
ЕМИЛ КОШЛУКОВ, политик, програмен директор на БНТ1
КРАСЕН СТАНЧЕВ, философ, икономист
ЛЮБОМИР КИРОВ, поп изпълнител, текстописец

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

26

Св. вмчк Димитрий Мироточиви.
Преп. Димитра Доростолска. (Димитровден)

Авторката със съпруга си и сина им

Юлияна Дончева провокира размисли с новата си книга

Юлияна Дончева провокира читателите с новата си книга "Код "червено": Ботокс в ума". Авторката посрещна гостите на премиерата с усмивка, но прикова вниманието им към нелицеприятната страна на козметичната индустрия с първите си думи: "В момента аз, като една нормална градска жена - поддържана и грижирана, се представям пред вас със 167 химикала, които са навлезли в тялото ми през кожата с продуктите, които използвам. 60% от тях волно атакуват различни органи и системи." Дончева уточни, че целта ѝ е не да

всява паника, а да отвори тема за размисъл в нашето общество. "В книгата няма интереси, има посочени проблеми", допълни авторката и благодари на издателство "Егмонт" за смелата позиция да подкрепи каузата ѝ.

"Юлияна е от хората, които казват каквото мислят и мислят каквото казват. Тя е в неравна битка със суетността, но води в резултата", сподели проф. Любомир Стойков на пред-

ставянето. Премиерата се състоя в столичното пространство за литературни преживявания "Книгата", а на събитието присъстваха гости и приятели на Юлияна, сред които актрисата Аня Пенчева и олимпийската шампионка по стрелба Мария Гроздева.

Позорни призове за наука,

Отличието Иг Нобел (Ig Nobel Prize, от англ. игра на думи "ignoble" - позорен) е учредено през 1991 г. от "Annals of Improbable Research" и се присъжда за достижения, които "първоначално предизвикват смях, а след това ни карат да се замислим". Всъщност с тези награди, наричани още Антинобел, се отличават трудове - най-често на истински учени, но понякога и на псевдоизследователи, които са забавни със своята безсмисленост или дори абсурдност. Замислен преди четвърт век като комична имитация на Нобеловите награди, днес призьт е озарен с определен авторитет. А връчването на подигравателните статуетки се следи също толкова внимателно, колкото и главните научни отличия.

По време на 28-ата церемония в харвардския театър "Сандърс" премията за медицина бе връчена на Марк Митчъл и Дейвид Уортингър. Размишленията им, посветени на ролята на "Влакчето на ужасите" за премахването на камъни в бъбреците, са публикувани преди две години в Journal of the American Osteopathic Association. Авторите са използвали специално разработен манекен тренажор, изпратен в Дисниуърлд, Орландо. В "бъбреците" на фигурата учените сложили истински

или кой грабна Антинобел 2018

Отличията се присъждат за най-необичайни, остроумни, ексцентрични и в много случаи абсурдни изследвания

сред които се открояват притискането на устни към стъклена повърхност, почукването по различни плоскости, почесването, пляскането, прегръщането с една ръка, хвърлянето на определени предмети, прозвя-

че партньор. От експеримента, направен от специалистите, става ясно, че опитните дегустатори са способни да определят наличието на само един нанограм от синтетичното съединение в чаша вино. Ако количеството му се увеличи десетократно, това се възприема от енолозите като много силен чужд аромат, напълно развалящ букета и вкуса на напитката.

Проучването "Човешката слюнка като почистващо средство за мръсни повърхности", привлякло вниманието на читателите на сп. Studies in Conservation още през 1990 г., най-после е успяло да получи признание и осигурило на група португалски експерти награда в областта на химията. С помощта на висококачествени тестове и хроматография авторите на изследването констатира, че основният компонент на слюнката, осигуряващ нейните почистващи свойства, е ензимът алфа-амилаза, разцепващ скорбялата. В организма той играе важна роля в началния етап на храносмилането, когато хората още дъвчат яденето. Оказва се, че феромонът има голямо значение и ако някой реши да третира със слюнката си определена зацапана повърхност.

Иг Нобел за медицинско образование бе връчен на японца Акира Хориути, който сам си правил колоноскопия. Проучването на доктора, който с помощта на фиброоптичен апарат в седнало положение изследвал собственото си дебело черво, бе публикувано в сп. Gastrointestinal Endoscopy през 2006 г. Лекарят, който сега оглавява Центъра за заболявания на храносмилателната система в префектура Нагано, дори показва колоноскопа си на церемонията по награждаване. Въпреки че виното, развалено от феромона на плодовите мушици, бе опитано от доста гости на събитието, никой не е имал куража да повтори процедурата, донесла приз на д-р

Хориути. Той обаче подчерта голямото значение на експериментите си. И разкри, че па-

циентите, които се страхували от манипулацията, но изглеждали видеото с опитите му, спирали да се боят.

С тазгодишната премия за литература бе удостоена разработката със заглавие "Животът е прекалено кратък, за да се чете тази проклета инструкция", публикувана през 2014 г. в сп. Interacting With Computers. Авторите на написаното Алетеа Блеклър, Рафаел Гомез, Весна Попович и Хелън Томпсън са на мнение, че повечето хора, използващи сложни уреди, изобщо не посягат към ръководствата за експлоатация на устройствата. В продължение на 7 години специалисти разпитали 170 души и установили, че сред нечетящите инструкциите мъжете са повече от жените, а младите бият по този показател потребителите на средна и напреднала възраст. Също така високообразованите смятат това за занимание за излишна загуба на време. А мнозинството използва само част от функциите на устройствата, понеже дори не знаят, че те имат и други опции.

Антинобел за мир бе присъден на екип учени от Института за транспортна и пътна безопасност във Валенсия. Кратката статия на авторите "За честотата, мотивите и ефектите от псувните по време на шофиране" е

публикувана в Journal of Sociology and Anthropology, а подробно изследване на испански език заема над 200 страници в серията Cuadernos de Reflexion Attitudes. Проучването е обхванало 678 мъже и 422 жени на възраст от 14 до 65 години. Според резултатите му 41,6% от водачите на автомобили никога не крещат на останалите шофьори и не ги обиждат, 24,8 на сто не го правят "почти никога", 26,4% имат подобни реакции на пътя от време на време, 5 на сто - често, а 2% - постоянно. Сред редовните подбуди за ругатните зад волана са реакцията на нарушаването на правилата за движение от други хора, карачи коли (22,5%), и на опасните маневри от тяхна страна (21,6 на сто).

Любопитно е, че на въпроса за причините на псувните по време на шофиране 4,8% от водачите на МПС са отговорили "Не разбирам", а 1,3 на сто са убедени, че "Всички правят така".

Трябва да се отбележи, че връчването на тези награди, присъждани за най-необичайни, остроумни, ексцентрични и в много случаи абсурдни научни изследвания, наистина преминава в много забавна атмосфера. Любопитно е, че лауреатите на Антинобел изобщо не се чувстват обидени, когато получават шеговитият приз. А с удоволствие пристигат на церемонията, като разходите по пътуването и настаняването в хотел са изцяло за тяхна сметка.

Страницата подготви
Альона НЕЙКОВА

камъни, извадени от бъбреците на реални пациенти. Експериментът показал, че когато манекенът се возел в някое от предните вагончета, от "организма" му успешно са излезли 4 от общо 24 камъка. Най-добри резултати - 23 от 23, били регистрирани при качването на тренажора в задната част на влакчето. Именно това изследване бе удостоено с Иг Нобел в категория, свързана със здравето.

Томас Персон, Габриела-Алина Саочук и Елаини Мадсън - специалисти по когнитивни науки от Лундския университет в Швеция, взеха приза за антропология. Наблюденията на 5 шимпанзета в местната зоологическа градина, експертите констатирали, че тези бозайници подражават на хората също толкова често, колкото и хомо сапиенс копира поведението на човекоподобните маймуни. Изследването е публикувано в началото на 2018-а в сп. Primates. Авторите отбелязват 25 различни имитации,

ките и смученето на палеца.

Голям екип изследователи от Швеция, Колумбия и Германия получи тазгодишния Антинобел за биология за статията "Миризмата на муха", публикувана на bioRxiv.org, както и в Journal of Chemical Ecology. Привляклото интереса на учените ухание принадлежи на веществото, известно в експертните среди като Z4-11Al - феромон, който се произвежда от женската на плодови мушици, за да привле-

ДЕТСКА ИГРАЧКА ЗА ЦЪРКАНЕ С ВОДА
ПЪТНИЧКА, ПАСАЖЕРКА

ПИСАР, СЕКРЕТАР
ТЕРИТОРИАЛНА ЕДИНИЦА У НАС ДО 1987 ГОД.

ВЪЗДУХ (ОСТ.)
ГРАД ВЪВ ФРАНЦИЯ

САБОТИРАНЕ

ГЕРОИНЯ В ОПЕРАТА „ДОН ЖУАН“ ОТ МОЦАРТ
НОСИТЕЛ НА ВИСОКА НАГРАДА

РЕКА В ЗАПАДЕН СИБИР
РЕКА ВЪВ ФРАНЦИЯ

ИЗМЕННИК НА ПОЛИТИЧЕСКИ УБЕЖДЕНИЯ

ДРЕВНО ИМЕ НА СТАРА ПЛАНИНА
ВУЛКАН В СИЦИЛИЯ

АНГЛИЙСКА МЯРКА ЗА ДЪЛЖИНА
РУСКИ ФИЛМ
СТАЖУВАНЕ

ЗАПАЛИТЕЛНО ВЕЩЕСТВО ЗА ВОЕННИ ЦЕЛИ

ВИД ПЛАТ

ТЪМНОКОЖ ЧОВЕК
ЗЕМЯ, ПАРЦЕЛ

ЯПОНСКИ АВТОМОБИЛИ
БАВЕНЕ, ЗАБАВЯНЕ

НАМЕКВАНЕ
ТРАУРНА ПОГРЕБАЛНА ПЕСЕН У РИМЛЯНИТЕ

МАЛКОТО НА ОВЦА
АЗИАТСКИ МУЗИКАЛЕН ИНСТРУМЕНТ

ВИД СПОРТ
ТАНЦОВА СЪПКА

ПСЕ, КУЧЕ
ДРУГО ИМЕ НА ТАНЦА ЖИГА

ФРЕНСКИ ВАРИЕТЕТЕН ТАНЦ
ПРИЧИНА, ПОДТИК, ПОДБУДА

ПРОДАВАЧКА НА МЕСО
РЕКА В БЕЛАРУС, ЛИТВА И РУСИЯ

КУМИР
АНГЛИЙСКИ ПРИНЦ (Р.1948)

МАЛКОТО НА ОВЦА
АЗИАТСКИ МУЗИКАЛЕН ИНСТРУМЕНТ

УКАЗАТЕЛНА ЧЕРТИЧКА
ПЛАНИНА КРАЙ БУРГАС

МИНАЛО СВЪРШЕНО ВРЕМЕ (ГРАМ.)
ДРЕВНО ГЕРМ. ПЛЕМЕ

ПОМЕЩЕНИЕ ЗА РЕДАКТОРИ
ГЕРОИНЯ В БЪЛГАРСКИЯ ФИЛМ „ВЧЕРА“

ПЛАНИНА В ЕЙРЕ
АС, АСО (РАЗГ.)

ЧЕДО, РОЖБА
БОЯ ЗА ОБУВКИ

ЖЕНА ОТ АЗЕРСКИ ПРОИЗХОД
МЪКА, СКРЪБ

ЯЙЦА НА ПЧЕЛИ
ПОСОБИЕ ЗА ИЗМЕРВАНЕ

РЕКА В РУСИЯ
ГОРА

ЕДЪР ГРАДИНСКИ БУРЕН
МУЗИКАЛЕН ЗНАК

СЕЛО В САМОКОВСКО
ПРИВИЧКА

ИМЕНИТ БРАЗИЛСКИ ФУТБОЛИСТ (Р.1940)

БЪЛГАРСКА РОК ГРУПА (1991-1996)

МЪЖ, КОЙТО СКИТА

ПРИТОК НА ДУНАВ
НАДПИСИ НА КИНОЛЕНТА

КАСКА НА МОТОРИСТ
ЛАКОМ ЧОВЕК

СЕЛИЩЕ И ОБЩИНА ВЪВ ФРАНЦИЯ

ИМЕНИК НА 17 ЯНУАРИ

ЛАТВИЙСКИ ЖЕНСКИ БАСКЕТБОЛЕН ОТБОР
ГЕРОЙ НА ШЕКСПИР

ИНДИАНСКА ЕЗИКОВА ГРУПА

Г-Й В СБОРНИКА „ДЕКАМЕРОН“ ОТ БОКАЧО
ЕМОЦИОНАЛНО СЪСТОЯНИЕ

РЕКЕТИРАНЕ
СЪД ЗА ЦВЕТА

САЛОНЕН ТАНЦ
МАЛЪК КОРАБ

ВОЙНИШКИ СЪД ЗА ХРАНА (ОСТ.)
УСЕЩАНЕ

МУЗЕЙ В ПАРИЖ

НЕЗАВИСИМОСТ, САМОСТОЯТЕЛНОСТ

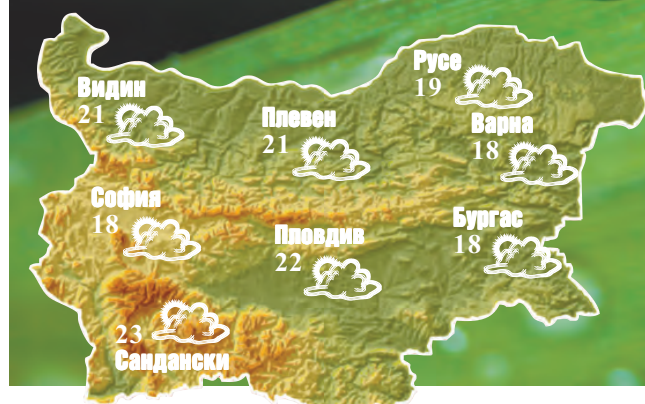
ШАХМАТНИ ФИГУРИ

ВНУК НА ГРЪЦКИЯ БОГ ПОСЕЙДОН
ЕЛИПСОВИДНО ОЧЕРТАНИЕ

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

П	Е	С	К	Ч	О	А							
Б	Р	А	Н	И	Т	Е	Л	А	Л	П	А	К	А
И	Л	И	Н	А	И	З	С	Е	Л	Н	И	К	
Я	Н	К	А	Н	А	М	Е	Т	К	А	Х	А	
Ц	Е	К	О	С	А	Т	О	К	С	И	Д		
Б	Е	И	П	Л	Е	Т	А	Ч	В	И	Т		
С	П	Е	О	Н	И	В	А	Н	О	В			
П	А	Л	Е	Р	М	О	А	Р	Е	Н	А	Л	
А	Т	Е	В	А	Г	О	Н	Е	Т	К	А		
Л	О	П	А	Т	А	Л	О	З	Е	Р	О	С	
Б	А	А	Р	О	Е	Р	Т	Р	А	К	Т		
Ч	Е	Д	О	Е	Р	Н	А	Н	И				
Л	С	М	О	Л	А	И							
В	И	Ш	Н	А	П	И	К	О	Х				
С	П	О	Р	А	П	А	Р	И					
Я	К	О	В	Г	О	Т	И	П					
Р	А	О	Л	И	Н	К	О						
Д	З	И	О	В	Е	Ч	Е	К					
А	А	Л	И	Г	А	Т	О	Р					
О	Л	И	В	И	Н	Р	О	М	А				
П	Л	У	Т	О	Н	К	А	Т					

ВРЕМЕТО

След дни на бурно и студено време настъпва успокоение и затопляне. Слънце, почти нулева вероятност за валежи. Доста хладно в сравнение с преди седмица: минимални температури от 3 до 5 градуса, максимални - от 17 до 19. Умерен вятър от северозапад. В планините - подходящо за туризъм, но вече при зимни условия. Атмосферното налягане ще се повиши, обаче въпреки това ще се задържи по-ниско от средното за месеца. На морето вълнение от 2-3 бала. Продължителност на деня 10 часа и 35 минути.

Изгледи за

27

максимални
21°/23°

28

максимални
23°/25°

В събота и неделя подобрението и затоплянето на времето продължават. Слънчево, през първия ден температури от 5-7 градуса минимални до 21-23 максимални, през втория ден - съответно 7-9 до 23-25.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издава
„ДУМА прес“ ЕООД

И. д. главен редактор
Йордан Мичев
ymichev@duma.bg

Зам. главни редактори
Ина Михайлова
imihaylova@duma.bg

Ралица Николова
rnikolova@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 97 05 +
вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205; e-mail - reklama@duma.bg

„Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Румяна Кирилова - 203; Емил Михов - 208; abonament@duma.bg

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;

ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК
НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ
„РАБОТНИКЪТ“,
„РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“
И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОКУС“,
БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР.
РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

ПЕЧАТ:

алианс
МЕДИАПРИНТ

София, жк. „Дружба“ 1, ул. „Илия Бешков“ 3А

Управител Павел Бебов

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛИ: Велислава Дърева,
Георги Георгиев

БЪЛГАРИЯ: Павлета Давидова -
завеждащ отдел - 215; Аида Паникян
- 218; Десислава Велева - 230; Ростислава
Иванова - 233; Юлия Кулинска - 224

ИКОНОМИКА: Мая Калпачка-Йовановска -
завеждащ отдел - 246; Евгени Гаврилов - 246

СВЯТ: Юрий Михалков - завеждащ отдел -
220; Галина Младенова - 219; Георги Христов - 220

КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева -
завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева -
240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: Велиана Христова -
завеждащ отдел - 238; Богдан Иванов -
225; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: Боян Бойчев - редактор на
„Пегас“ - 244; Неделник: Зорница Веселинова;
Пардон: Чавдар Шинков; Художник: Анатолий Станкулов

СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ
отдел - 245; Марин Милашки - 245

ФОТО: Емилия Костадинова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров,
Лиляна Моллова, Петя Рогачева,
Спаска Венева

06:00 Сутрешен блок
08:30 По света и у нас
08:45 Будител на годината
08:50 Култура.БГ
09:45 100% будни
10:45 Спортисимо /п/
11:15 Дързост и красота тв филм
12:00 По света и у нас
12:30 Пътят към върха тв филм /България, 2007 г./
13:30 Бързо, лесно, вкусно: „Храна за душата“ /п/
14:00 Малки истории
15:00 Предаване за хора с увреден слух
15:15 Обзор „Лига Европа“
16:00 По света и у нас
16:10 Новини на турски език
16:30 Дързост и красота тв филм
17:00 Бързо, лесно, вкусно: „Вкусната България“
17:25 Зелена светлина
17:30 Спортисимо
18:00 По света и у нас
18:20 Още от деня
19:00 Стани богат
19:50 Лека нощ, деца!
20:00 По света и у нас
20:45 Спортни новини
21:00 Панорама
22:00 Нощни птици
23:00 По света и у нас
23:25 Зелена светлина
23:30 Концерт на Стенли Пранзици на изкуствата „Аполония 2018“
00:30 Значка на честта игрален филм /САЩ, 2015 г./
02:10 Култура.БГ /п/
03:05 100% будни /п/
04:10 Япония днес /п/
04:20 Още от деня /п/
05:00 Панорама /п/

06:30 „Тази сутрин“
09:30 „Преди обед“
12:00 bTV Новините
12:30 „Шоуто на Слави“ /п/
13:30 Премиера: „Любов на инат“ - сериал, с. 1, еп. 42
15:00 Премиера: „Шест сестри“ - сериал, с. 3, еп. 44
16:00 Премиера: „Алиса в страната на любовта“ - сериал, с. 2, еп. 36
17:00 bTV Новините
17:30 „Лице в лице“
17:50 Спорт того
18:00 Премиера: „Скъпи наследници“ - сериал, с. 1, еп. 130
19:00 bTV Новините
20:00 Премиера: „Искрите на отмъщението“ - сериал, с. 1, еп. 34
21:00 „Фермата: Съединение“ - риалити, сезон 5
22:30 „Шоуто на Слави“
23:30 bTV Новините
00:00 „Приятелите“ - сериал, с. 8, еп. 12, 13
01:00 „Дневниците на вампира“ - сериал, с. 7, еп. 10
02:00 bTV Новините
02:30 „Преди обед“ /п/
04:20 „Опасни улици“ - сериал, с. 11, еп. 85
05:00 „Приятелите“ /п/ - сериал

06:20 „Здравей, България“
09:30 „На кафе“
12:00 Новините на NOVA
12:30 „Моят живот“ - сериен филм
13:30 „Остани с мен“ (премиера) - сериен филм
14:30 „Прости ми“ (премиера) - сериен филм
16:00 Новините на NOVA
16:30 „Намери ме“ (премиера) - сериен филм
17:30 „Господари на ефира“ /п/
17:55 „Теглене на Лото 5 от 35 - „Златната топка“
18:00 „Семейни войни“ (премиера) - телевизионна игра
19:00 Новините на NOVA
20:00 „Откраднат живот: Анатомия на гнева“ (премиера) - сериен филм, 6 сезон
21:00 VIP BROTHER 2018 (премиера)
22:30 „София - Ден и Нощ“ (премиера)
23:00 „Господари на ефира“
23:30 Новините на NOVA
00:00 VIP BROTHER 2018 - на живо от Къщата
00:30 „Хотел „Халсион“ (премиера) - сериен филм
01:30 „Костюмари“ - сериен филм, 6 сезон
02:30 „Докоснати от слънцето“ - сериен филм
03:30 „Ритъмът на мечтите“ - сериен филм

06:00 Телеканал „Добро утро“
09:00 Новини
09:20 „Днес е 26 октомври. Денят започва“
09:55 „Модна присъда“
10:55 „Живей здравословно!“
12:00 Новини (със субтитри)
12:15 „Времето ще покаже“
15:00 Новини (със субтитри)
15:15 „Хайде да се оженим!“
16:00 „Мъжко / Женско“
17:00 „Времето ще покаже“
18:00 „Вечерни новини“ (със субтитри)
18:25 „Времето ще покаже“
18:50 „Човекът и законът“
19:50 „Поле на чудесата“
21:00 „Време“
21:30 „Най-добър от всички!“
22:55 „Вечерният Ургант“
23:50 Филм „Последният брониран влак“
02:00 Филм „Похожденията на зъболекаря“
03:20 Филм „Човекът, когото обичам“
04:55 „Модна присъда“
06:00 Новини

ОВЕН

Този петък ще бъдете загрижени за проблем, който на пръв поглед не зависи от вас. Но ако се замислите, може и да го решите.

РАК

Денят е по-подходящ за смяна на имиджа ви. Помислете не е ли добре да изсветлите косата си, за да ви бъде по-свежо през зимата.

ВЕЗНИ

Днес ще ви бъде зададен въпрос. Не бързайте с отговора - отделете колкото време ви е необходимо, за да реагирате точно.

КОЗИРОГ

Здравето ви няма да ви подведе, но не си правете експерименти. Обличайте се добре и вземайте навреме мерки.

21 март - 20 април

22 юни - 23 юли

24 септември - 23 октомври

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ

Днес случайно обръкване може да внесе яснота по въпрос, върху който отдавна... си „блъскате“ главата. Приятна неочакваност!

ЛЪВ

Днес ще имате яснота относно случващото се. Възползвайте се максимално от интуицията си и... надникнете в бъдещето.

СКОРПИОН

През този ден може да ви бъде съобщено едно решение, което ще се различава от вашите очаквания.

ВОДОЛЕЙ

Само бъдещето ще покаже дали сте били прави или правите по-редни грешки в живота. Затова се заредете с търпение и вяра.

21 април - 21 май

23 юли - 23 август

24 октомври - 22 ноември

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ

Днес ще бъдете много учудени от постъпката на човек, когото сте мислили, че познавате добре. Затова винаги бъдете нащрек.

ДЕВА

Ще имате нужда от една допълнителна доза оптимизъм, най-добре е тя да дойде от вас самите. Ще пожнете делови успех.

СТРЕЛЕЦ

Каквото и да обещае днес, се очаква да бъде осъществено в голяма степен. Започнете да изпълнявате казаното.

РИБИ

Днес ще се движите в правилната посока, а и обстоятелствата ще ви го показват. Затова трябва да действате доста решително.

22 май - 21 юни

24 август - 23 септември

23 ноември - 21 декември

20 февруари - 20 март

Дебютант стигна 1/2-финал на световното

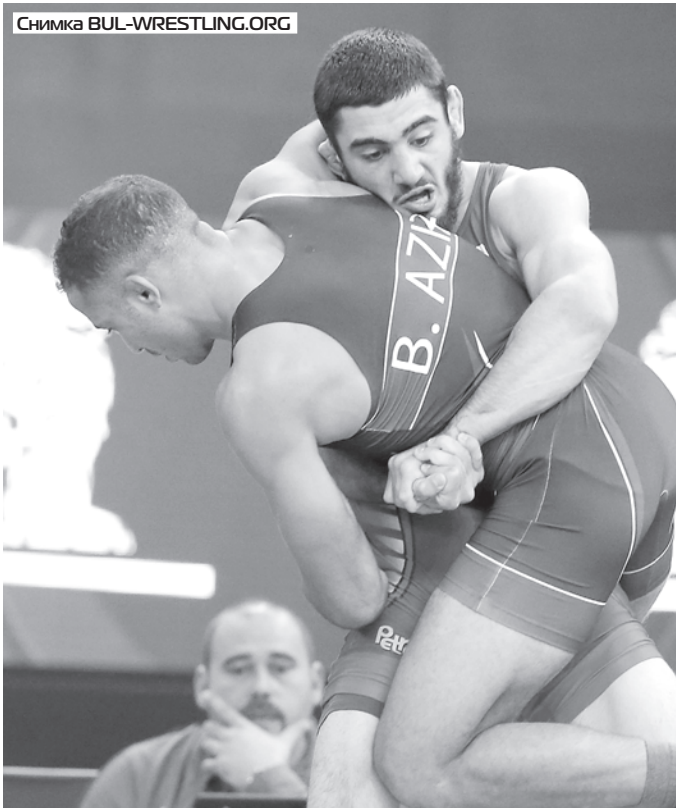
И Тайбе Юсеин спори за титлата в Будапеща

Абсолютният дебютант Айк Мнацканян (72 кг) стигна 1/2-финалите в класическия стил на световното първенство по борба в Будапеща. Натурализираният наскоро арменец постигна 3 убедителни победи. На старта той срази Азиз Бауалем (Мар) с 9:0, после надви с 5:3 медалиста от европейски първенства Александър Максимович (Сърб), а на 1/4-финалите прегази Хужун Жан (Кит) с 9:4. Снощи възпитаникът на Армен Назарян излезе за място на финала срещу унгареца Балинт Корпаси, призьор от световни и европейски първенства.

Арменецът получи наш паспорт в навечерието на шампионата и до последно бе под въпрос заради изпуснати срокове за заявки. Световното е първото му участие изобщо на големия тепих.

От останалите ни представители само Николай Вичев (63) имаше шансове да продължи в репешажите, ако украинецът Ленур Темиров, който го победи с туш, стигне финал.

Даниел Александров (82) и Недялко Петров (55) приключиха участието си след загуби още при първото си излизане на тепиха. Александров бе спрял от

Снимка BUL-WRESTLING.ORG

Айк Мнацканян е захванал мароканеца Азиз Бауалем, когото надигра с 9:0 в 1 кръг на световното първенство по класическа борба в Будапеща

азера Рафиг Хусеинов с 3:4, а Петров отстъпи на руснака Васил Топоев с 0:8. Съперниците им обаче не стигнаха финалите, за да ги

изтеглят до репешажите за бронза.

Вчерашният ден беше доста вълнуващ за българската борба. Тайбе Юсеин

(62) и Биляна Дудова (57) спориха за златните отличия. Русенката излезе срещу японката Якако Кавай, а самоковката Дудова се бори с китайката Нинин Рон.

Спортният министър Красен Кралев вече похвали жените, но оплю мъжете, защото "свободняците" се провалиха вкупом на второ поредно световно.

"Браво, железни български момичета. За пореден път защитихте честта на българската борцова школа", написа във фейсбук Кралев. "Този успех обаче по никакъв начин няма да отмие погрома върху българския авторитет, който борците в свободния стил продължават да нанасят с всяко свое участие на международни състезания. Крайно време е мъжете и техните треньори да спрат да се крият зад гърбовете на българските момичета. Не е достойно. Заслужава да се види (по телевизията) резултат на останалите. За да може всеки да си носи отговорността", допълни варненецът. Тази година федерацията по борба ще получи общо 2,5 млн. лв. от държавата, колкото и през 2016 г., а през миналата взе 3 млн. - т.е. за 3 г. борците имат подсигурени 8 млн. лв. държавна пара.

Андреев влезе в топ 4 на юношеския „Мастърс“

Младата ни тенис надежда Адриан Андреев се поздравя с втора впечатляваща победа в Чънду, Китай, където в момента се провежда юношеският "Мастърс". Андреев надигра с 6:4, 6:3 представителя на домакините Му Тао вчера. В дебютния си мач българинът срази с 6:3, 6:3 колумбиеца Николас Мехия и с 2 победи си осигури място в полуфиналите на надпреварата, където продължава и №1 в световната ранглиста Чун Цън (Китайско Тайпе).

Адриан проби китаеца за 3:2 в първата част и удържа преднината си до края. Във втората той проби съперника си 2 пъти и при 5:1 пропусна мачбол при сервис на Му Тао. При 5:2 софийнецът сервираше за успеха, но допусна първи пробив в турнира. При 5:3 обаче родният талант поведе с 40:15 и при втората си възможност затвори мача.

Днес Андреев излиза в спор за първото място в групата с поставения под №1 в турнира Чун Цън, който тази година е шампион при юношите на "Ролан Гарос" и "Уимбълдън", финалист на Australian Open и полуфиналист на US Open. До момента двамата са се срещали веднъж миналата година, когато нашето момче спечели на турнира "Еди Хер" в САЩ.

Снимка ITFTENNIS.COM

Адриан Андреев връща от форхенд топката срещу Му Тао, когото победи с 6:4, 6:3 в Чънду

Резил за Гришо и във Виена

Григор Димитров е петият тенисист, който няма да защитава титлата си на финалния "Мастърс" на осемте най-добри през сезона. Нашият имаше минимални шансове да се класира за Лондон, ако спечели турнирите във Виена (500 т.) и Париж (1000), но в австрийската столица се провали още на старта.

Така той се нареди до Борис Бекер (Гер, 1993 г.), Михал Щих (Гер, 1994), Алекс Ко-

реча (Исп, 1999) и Николай Давиденко (Рус, 2010). Четиримата подобно на нашия са печелили финалния "Мастърс", а на следващата година не успяват дори да се класират, за да защитават трофея си. Така Димитров ще загуби 1500 т. и на този етап ще се свлече до около 25-о място. Той има да брани и 90 т. от "Мастърс"-а в Париж другата седмица.

Във Виена хасковлията се провали за пореден път, след

като отпадна на старта от квалификанта Михаил Кукушкин (Каз, №71) с 4:6, 6:4, 4:6. Той игра доста необичайно, като допусна 65 непредизвикани грешки в 30-те гейма. Най-добрият ни тенисист вкара едва 59% от първите си сервиси, допусна 11 двойни грешки при 10 аса и предостави на съперника 18 възможности за пробив. Все пак той спаси 16 от тях, но и това не му помогна.

"Мачът бе труден, но бих казал, че Димитров определено не игра най-добрия си тенис", каза Кукушкин.

НИКОЛА ПОПОВ НА ДЕРБИТО В СТАРА ЗАГОРА

Марин ВАСИЛЕВ

Никола Попов ще свири дербито на XIII кръг на Първа лига между Берое и ЦСКА-Сф. Срещата е утре от 15.00 часа в Стара Загора. Попов е син на заместник изпълнителния директор на БФС Антон Попов. От години минава за един от най-добрите ни рефери, като за 2016 г. дори беше избран за №1 сред колегите си. За негови помощници БФС назначи Георги Тодоров и Веселин Мишев, а 4-ти ще е Стефан Апостолов, син на кмета на Симитли Поли Апостолов и в същото време депутат от ГЕРБ. Срещата под Аязмото е ключова, защото при победа зарадии ще се доближат до топ 3.

Останалите наряди: днес, 17.30: Черно море - Дунав (Петър Костадинов); 19.45: Левски - Верея (Радослав Гидженов); утре, 12.30: Локо Пд - Витоша Б (Драгомир Драганов); 17.30: Ботев Вр - Ботев Пд (Станимир Тренчев); неделя, 15.00: Етър - Славия (Ивайло Стоянов); 17.30: Септември - Лудогорец (Станислав Тодоров).

ГЛЕДАЙТЕ

ФУТБОЛ
НОВА СПОРТ
17.30 Черно море - Дунав
ПО ДИЕМА СПОРТ
19.45 Левски - Верея
ПО ДИЕМА СПОРТ
ФОРМУЛА 1
18.00 и 21.55 Гран при на Мексико (тренировки)
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
БОКС
17.00 Кубрат Пулев - Хюи Фюри (претегляне)
ВОЛЕЙБОЛ
18.30 Добруджа - ЦСКА

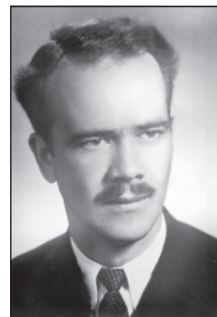
УТРЕ

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ
12.30 Локо Пд - Витоша Б
15.00 Берое - ЦСКА-Сф
17.30 Ботев Вр - Ботев Пд
ПО БНТ 3
БАСКЕТБОЛ
17.55 Балкан - Левски ЛУКойл
ПО ДИЕМА СПОРТ
ФОРМУЛА 1
21.00 Гран при на Мексико (квалификация)
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
БОКС
19.30 Галавечер в София
ПО ЕВРОСПОРТ 1
СКИ
10.45 и 13.45 СК в Зьолген (жени)

В НЕДЕЛЯ

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ
12.30 Арда - Царско село
15.00 Етър - Славия
17.30 Септември - Лудогорец
ПО МАКС СПОРТ 3
17.15 Барселона - Реал М
ПО ДИЕМА СПОРТ
ФОРМУЛА 1
21.10 Гран при на Мексико
ПО ЕВРОСПОРТ 1
СКИ
10.45 и 13.45 СК в Зьолген (мъже)

ВЪЗПОМИНАНИЕ

ИВАН КОЛЕВ
ВЕРКА КОЛЕВА

1919-1990

1924-2004

Антифашисти от Дупница.
Радетели за доброто на родината.

Семейството и приятели

Андреев
на 1/2-финал
на юношеския
„Мастърс”

Стр. 39

Барса бие и без Меси

САЛАХ ВЛИЗА
В ИСТОРИЯТА
НА ЛИВЪРПУЛ

Барселона показа, че може да побеждава и без Лионел Меси. Голямата звезда на „каталунците” е с фрактура на дясната ръка и ще е извън строя още две седмици, а без него тимът му наказва Интер с 2:0 в мач от III кръг в група В на Шампионската лига. Пред 86 290 души на „Камп Ноу” испанците играха в познатия си доминиращ стил, а головете вкараха Рафиня Алкантара (32) и Жорди Алба (83). Така Барса записва трети пореден успех и до голяма степен си подпечатва евромачове и напролет. Интер пък извади голям късмет, защото в другата среща от групата ПСВ и Тотнъм завършиха 2:2, за да заслужат по първа точка. „Нерадзурите” се очертават като фаворит за втората позиция, но не трябва да губят от Барса след 2 седмици в Милано. „Меси винаги ще ни липсва, но искаме да побеждаваме и без него. Всички искаха да видят какво ще направим и смятам,

Снимка БГНЕС

че отговорихме на очакванията”, заяви треньорът на Барса Ернесто Валверде. „Първото полувреме бяхме трагични и съперникът постоянно ни пресираще. Разочарован съм, защото се борихме със зъби и нокти да стигнем дотук и очаквах друго отношение”, призна наставникът на Интер Лучано Спалети.

Мохамед Салах пък влезе в историята на Ливърпул. Египтянинът е първият, който вкара най-бързо 50 гола за 5-кратния европървенец. Той имаше нужда само от 65 мача, за да стигне котата. До-

сегашният рекорд се държеше от Албърт Стийбинс, който вкара 50-ия си гол в 77-ия си мач за „червените” през 40-те години на миналия век. Салах пък беше точен 2 пъти при 4:0 над Цървена звезда, на чиято врата пази бившият играч на Лудогорец Милан Борян.

„Това е прекрасно постижение и съм горд. Искам само да продължа да вкарвам и да помагам на отбора да печели”, каза Салах. С този успех тимът му удължи серията си без загуба в домакински мачове в евротурнирите на 18.

Рафиня Алкантара (№12) открива от упор при победата на Барселона над Интер с 2:0. Контузеният капитан Лео Меси изглежда успеха на своите от трибуните на „Камп Ноу”

РЕЗУЛТАТИ

ШАМПИОНСКА ЛИГА

III кръг

Група А: Брюж - Монако 1:1 0:1 Сила (32) 1:1 Уесли (39); **Борусия Д - Атлетико М 4:0** 1:0 Витсел (38) 2:0 Герейро (73) 3:0 Санчо (83) 4:0 Герейро (89); **1. Борусия 9 2. Атлетико 6 3. Монако 1 4. Брюж 1.** **IV кръг (6.11):** Монако - Брюж; Атлетико - Борусия.

Група В: ПСВ - Тотнъм 2:2 1:0 Лосано (30) 1:1 Моура (39) 1:2 Кейн (55) 2:2 Де Йонг (87); **Барселона - Интер 2:0** 1:0 Рафиня (32) 2:0 Алба (83). **1. Барселона 9 2. Интер 6 3. Тотнъм 1 4. ПСВ 1.** **IV кръг:** Интер - Барселона; Тотнъм - ПСВ.

Група С: Ливърпул - Цървена звезда 4:0 1:0 Фирмино (20) 3:0 Салах (45 и 51) 4:0 Мане (80); **ПСЖ - Наполи 2:2** 0:1 Инсиние (29) 1:1 Руи (61-авт.) 1:2 Мертенс (73) 2:2 Ди Мария (90+3). **1. Ливърпул 6 2. Наполи 5 3. ПСЖ 4 4. Цървена звезда 1.** **IV кръг:** Цървена звезда - Ливърпул; Наполи - ПСЖ.

Група Д: Галатасарай - Шалке 0:0; Локомотив М - Порто 1:3 0:1 Марега (26-д) 0:2 Ерера (35) 1:2 Миранчук (38) 1:3 Корона (47). **1. Порто 7 2. Шалке 5 3. Галатасарай 4 4. Локомотив 0.** **IV кръг:** Шалке - Галатасарай; Порто - Локомотив.

Botanic

100% натурален имуностимулатор

Ceget+ съдържа висококачествен екстракт от Ехинацея с висока концентрация на ценната за организма Цикориева киселина. **Натуралният Витамин С** и **органичният Селен** благоприятстват нормалната функция на имунната система и допринасят за защитата на клетките от оксидативен стрес.

Ceget+ подпомага метаболизма и намалява чувството на отпадналост и умора.

Търсете в аптеките и на www.botanic.cc

02/821 15 00

100% натурален имуностимулатор

www.botanic.cc

ЧУДОТО НА НАТУРАЛНИЯ ВИТАМИН С

Дали поради претоварване или небрежност, съвременният човек все по-често страда от несъобразяване с природните закони. Дори широко известен факт, като този за незаменимата роля на витамин С, не се оползотворява оптимално от болшинството хора. Защото:

- Инерционните базови дневни дозировки отпреди няколко десетилетия – от рога на 40-60-80 мг вече не съответстват на нуждите на организма, адаптиращ се за живот в море от отрови и стресове

- Има разлика между минимално необходимата и оптимална доза, като втората може да е в пъти по-голяма

- Плодовете и зеленчуците, по правило, не се консумират веднага след откъсването им (което би запазило вит. С в тях), а чак след няколко дни или дори седмици

- В организма аскорбиновата киселина действа заедно с други витамини и антиоксиданти – биофлавоноиди, вит. А, Е и от В-група, микроелементи и др. Именно затова е ограничен ефектът от синтетичния витамин, който все още се предлага у нас като преобладаващ вариант.

В много страни тези фактори се отчитат, като се осигуряват по-пресни храни и се предлагат стандартизирани натурални добавки, богати на вит. С. Като суровина за получаването му все по-често се ползва плодът на ацеролата – която всъщност е растението с най-висока концентрация на този жизненоважен компонент в света! Така например плодът може в сурово състояние да съдържа до 5 и повече процента вит. С, докато концентрирането му чрез съвременни технологии може да вдигне тези цифри до 25-50%! За сравнение – при шипките тези проценти са съответно около 1 и 7%. Но дори и при тях изсушаването им и многомесечното им съхранение разрушава повечето аскорбинова киселина, а разбира се, когато се ползват като чай, те я губят изцяло. Какво тогава да кажем за лимоните, които по принцип имат към 0,1% вит.С – но де факто това е вярно само за естествено добре узрелите плодове? При нас те пристигат в т.нар. транспортна зрялост, т.е. брани са почти зелени (което само по себе си означава много по-малко натрупани хранителни съставки, вкл. аскорбинова киселина) и допълнително са престоявали със седмици...

Затова, когато страдаме от слаба имунна защита, от сърдечностъдови проблеми и трудно елиминиране на токсините, не бива да си мислим, че правим всичко от страна на предпазното и възстановителното хранене, само защото то ни се струва „разнообразно”. Необходимо е да се следи също и за качеството на продуктите и добавките, както и за оптималния баланс между приеманите всекидневно съставки.

Ceget+ комбинира натурален витамин С от ацерола, висококачествен екстракт от ехинацея и органичен Селен. Той е изцяло натурален продукт, което позволява по-доброто усвояване на съставките от организма. Не съдържа животински продукти, оцветители и консерванти. Подпомага собствените сили на организма срещу вируси и бактерии. Подходящ е при първи симптоми на настинка и грип, при епидемична обстановка или за често боледувачи хора.

Можете да намерите в аптеките и без рецепта или онлайн на www.botanic.cc

Д-р Димитър Пашкулев